

D E G R A T I A A C T U A L I

* * *

INDEX RERUM

	Pag.
Breve schema.....	2
Praenotanda.....	4
Momentum Tractatus.....	4
De divisione gratiae.....	4
De causa gratiae.....	6
De Maria Mediatrix.....	6
De auctoritate S.Aug.....	7
 Thesis 1.- Ad omne opus salutare interna gratia est absolute necessaria.....	8
 Thesis 2.- Etiam ad initium fidei et desiderium salutis gra- tia interna est absolute necessaria.....	13
Duo scholia.....	16
 Thesis 3.- Etiam homo habitibus supernaturalibus instructus indiget auxilio gratiae actualis ad omnem actum sa- lutarem.....	19
 Thesis 4.- Potest homo sine auxilio gratiae actus naturaliter honestos ponere.....	24
Corollaria duo et scholia duo.....	27
 Thesis 5.- Non omnia opera quae facit homo in statu peccati aut infidelitatis peccata sunt.....	29
Scholia tria.....	32
 Thesis 6.- In hoo statu non potest homo sine auxilio gratiae diu servare totam legem naturalem, ne quoad substan- tiam quidem.....	35
Scholia duo.....	40

Thesis 7.- Omni homini diu habenti usum rationis occurunt tentationes tam graves ut sine auxilio gratiae eas non possit honeste superare.....	42
Scholia duo.....	45
Thesis 8.- Nullus homo, ne justus quidem, sine speciali privilegio potest diu vitare omnia peccata venialia... Scholia quatuor.....	46 49
Thesis 9.- Praeter gratiam sanctificantem justus alio speciali auxilio indiget ut perseveret usque in finem; ipsa autem perseverantia actualis est magnum Dei donum et singulare beneficium.....	52
Scholia quinque.....	59
Thesis 10.- Gratia non debetur ulli exigentiae naturali, neque merito naturali hominis, neque ejus precibus naturalibus, aut dispositioni naturali positivae... Scholion.....	61 69
Thesis 11.- Ad rationem gratiae actualis pertinent tum illuminationes internae intellectus(73) et inspirations voluntatis (75), tum etiam actus indeliberati(77) et deliberati(78).....	70
Scholia quatuor.....	79
Thesis 12.- Gratia vires cum morales (83) tum physicas (84) confert ad salutariter agendum.....	82
Thesis 13.- Gratia actualis, considerata in seipsa, est motio divina in facultate recepta, principians ac tum supernaturalem facultatis et est intentio quedam seu virtus habens esse incompletum.....	88
Scholia quinque.....	94
Thesis 14.. Existit gratia vere et mere sufficiens..... Corollarium.....	97 102

143
Pag.

Thesis 15.- Existit gratia efficax, talis nempe quae infallibilem et antecedentem connexionem habeat cum positione actualis consensus voluntatis ita tamen ut non tollat in homine libertatem a necessitate.....	103
Thesis 16.- Efficacia gratiae non videtur explicanda per praedeterminationem physicam.....	109
Thesis 17.- Efficacia gratiae non videtur explicanda per praedeterminationem moralem..... Scholia tria.....	118 120
Thesis 18.- Efficacia gratiae eo explicatur, quod Deus dat homini talem gratiam, qualis scit esse congrua, ut homo libere consentiat..... Scholion.....	121 125
Thesis 19.- Deus nemini gratiam sufficientem denegat, neque fidelibus, sive justis, sive peccatoribus etiam induratis, neque infidelibus negativis, ad salutem assequendum..... Scholia quinque.....	127 134
Tabula de divisione gratiae.....	137

IN LAUDEM
GLORIAE GRATIAE (Eph.1.6)

DE GRATIA ACTUALI

*
* *

Deo Patri sit gloria
Christo, Cujus per Virginem,
Membra sumus et palmites,
Cum Spiritu Paraclito. Amen (Anger.)

Deus, in te sperantium fortitudo, adesto propitiis invocationibus nostris: et quia sine te nihil potest mortalis infirmitas, praesta auxilium gratiae tuae; ut in exsequendis mandatis tuis, et voluntate tibi et actione placeamus. Per Dominum (Dom. 1 post Pent.).

"Oeconomia praesentis ordinis gratiae supernaturalis est essentialiter et intrinsece

OECONOMIA ORATIONIS.

PRO MANUSCRIPTO

Paulin Bleau, s.j.

Montréal. Sept.-Dec. 1943.

BREVE SCHEMA

Praenotanda quaedam.

A. - De necessitate gratiae :

- a) Ad opera salutaria. P. 38-69
- b) Ad actus honestos ordinis naturalis. P. 69-111.
- c) Ad perseverantiam finalem. P. 110-116.

B. - De gratuitate gratiae. P. 116-133.

C. - De natura gratiae actualis. P. 7-38.

D. - De efficacia gratiae actualis. P. 133-185

E. - De distributione gratiae actualis. P. 185-194.

In laudem gloriae gratiae (Eph. 1.6)

S I G L A

- AAS - Acta Apostolicae Sedis.
- ASS - Acta Sanctae Sedis.
- B. - Bellarminus - Opera - Vives 1870.
- CE - Catholic Encyclopedia.
- Cg. - S.Th.: Summa contra Gentiles.
- CIC - Codex Juris Canonice.
- Dz. - Densiger - Banwart - Umberg.
- Da. - Dict. Apol. de la foi Catholique (d'Alès)
- DTC - Dict. de théologie Catholique.
- EB. - Enchiridion Biblicum.
- G. - De Guibert: Documenta Xanae, perfectionis.
- P. - Pesch: Praelect. dogm. 1 ad 9.
- PG. - Migne: Patrologia Graeca.
- Pl. - Migne: Patrologia Latina.
- R. - Rouët: Enchirid. Patristicum.
- RA. - Rouët: Enchirid. Asceticum.
- S. - Suarez. Opera. Vivès 1856. 1 etc.
- S.Th. - S.Thomas. Summa Theologica.
- TDC - Cavallera: Thesaurus doctrinae catholicae.
- W. - Wirceburgenses.

PRAENOTANDA

1. - MONENTUM tractatus de Gratia (cf. Boyer n. 2)

Ex tribus fontibus deducitur,

a) EX PRAESTANTIA OBJECTI:

Agitur de donis, habitibus, virtutibus, potentiis, qualitatibus et motionibus ordinatis ad procurandam unitatem cum Deo ut in se est, scil. Trino, sub np. ratione vitae suae intimae, ad visionem scl. beatificam pertinentibus; quae oia. pretiosissimo Christi sanguine nobis comparantur. (Jo 10.10) veni ut vitam habeant et abundantius habeant.

b) EX UTILITATE IMMEDIATA PRO VITA NOSTRA SPIRITALIS.

In hoc enim tractatu illustrantur; Bonitas Lei, altitudo consiliorum ejus, dignitas animae humanae, humilitatis fundamenta, necessitas et potentia orationis, felicitas conversationis cum Deo, alioque innumera quibus mens dulciter nutritur atque roboratur.

c) EX CONTROVERSIIS:

- 1) Catholicorum adversus haereticos cuiusque saeculi in maxime oppositas partes vel admodum subtilem errores deflectentes;
- 2) Catholicorum inter se, circa mysteria quae profunditatem gratiae obscuritate sua manifestant. Si quis autem haesces. controversias bonasque solutiones assimilaverit, non parum in theologicam scientiam per retraverit.

2. - DE MISSIONE SP. SANCTI: S.Th., l.43.

3. - DE DIVISIONE GRATIAE. P. 1-11

Gratia multipli sensu intelligitur. Significat:

- lo - benevolentiam, favorem et amorem alicujus pro aliquo. S. Th., 1-2, 110-1.
 Gn., 6,8; 18,3; Esther: 2,15-17; 5,2; 8,3; Lc. 1,30; Gen. 39,4

* 2o - recompensationem beneficii accepti:
gratias agere: Lc.17,16; 1 Tim.,1,12.

3o - speciem, pulchritudinem, amabilitatem: Prov. 22,11;
31,30; Ps., 44,3; Prov. 4,9.

4o - Aliquod donum gratis datum: Ps. 144,16; Dt., 35,23
Jo. 1,16; Act. 11,23; Heb., 12,15; Eph. 3,8;
Rom. 11,6; etc. etc.
Rom., 4,40; Lc 4,22 — 1-2,110,1.

His sensus fluit ex 1) ita ut quandoque non multum
referat unum vel alterum eligere. Qui enim amat dat amata; amor
consistit in mutua facultatum, rerum et operum communicatione.
(Contempl. ad amorem) - In tractatu de gratia, agitur de gratia
ultimo sensu intellecta. S.Th., 1.38.2.

Unde in genere gratia est Donum nobis gratis colla-
tum. R 1791,1807.1851.

DIVISIO GRATIAE.

INCREATA : ipse D., prout se nobis communicat: Jo.4.10 (F.Dei
qui datus est nobis); Lc.2.11; Rom.5,5 (S.S. qui da-
tus est nobis); 1 Jo.3.2; 1.38.2: "Qui habet rationem
primi doni.

Creatua: quocumque donum a Deo distinctum.

patriae : 1.12.5

viae

late dicta; dona ntlia.. Gnl.31; R 1443

stricte dicta; dona slia.. Rom 11,6; Dz 1786; R,1939.

externa: 1 Thess. 2.13; Dz 1784

interna

gratis data (S.Th. 1-2,111,4,5)

gratum faciens (S.Th. 1-2,111,1)

habitualis: 2 Pet 1,4; 1-2,110,

actualis: 1-2,109,6.

Gratia Dei et Christi.

- " efficax et sufficiens;
- " excitans et adjuvans;
- " operans et cooperans: 1-2,111.2.
- " praeveniens et subsequens; 1-2,111,3.
- " elevans et medicinalis.
- " supernaturalis (quoad substantiem et
(quoad modum.

4. - DE CAUSA GRATIAE.

Causa principalis; in strumentalis:

A. - DEUS SOLUS potest esse causa efficiens principalis gratiae.
1-2.112.1.

De facto: Dz.799; Is.43.25; Job,14.4; Lc.5,21; Rom.5.5; 1Jo.3.1; R.1515; Dz.134; nemo aliunde ei placet, nisi ex eo quod ipse donaverit.

De jure: Utrum possit haec potestas communicari saltem humanitati Christi ut causae principali, Negatur ab oibus. TT.

B. - Humanitas Christi et sacramenta sunt causae instrumentales gratiae.

HUMANITAS CHRISTI:

- a) Ut causa meritoria: Dz.799,820;
- b) Ut causa instrumentalis: Jo.1.16 s.; R.1839,1841;
- c) Et, ut videtur, physica: 1-2.112,1m; 3.8.1,1m; de l a Taille: Mf 476-522. Matinssi (Greg. 1920: 372-393; 513-557); Greg 1926. 393 (de la Taille); Mersch: Le corps mystique du X: I. XXIII ss.

SACRAMENTA : Jo.3.5; 6.27-58; Dz.799,851; 1-2.112.2m.

5. - DE MARIA MEDIATRIX.

Non nunc ad nos pertinet de universalis Mariae quod gratiam hominibus collatam ex professo agere, juvat tamen ad complementum doctrinae recollere haec praecipua puncta.

1o - Pretium redemptionis a solo Xto solvi poterat; proinde in hoc pretio acquirendo et salvando, B.V.M. non fuit mediatrix; sed ipsa fuit redempta, hac tamen meliori redemptione, qua a labe peccati originalis immunis praeservata est: Dz. 1641

Cf. Dissertationem Card. Billot, initio "Marie, Mère de Grâce"
a de la Broise et Bainvel.

2o - In applicando autem pretio redemptionis a Xto operatae, seu in distributione gratiarum, Maria est mediatrix, et quidem universalis mediatione, ad omnes et singulas gratias nobis concessas pertingente; hoc exsurgit ex suo munere secundae Evae, ex suo titulo Matris Xti et hominum. Cf. Breviarium. Supplémentum pro Societate: 31 maius. Dz 1940 a.

3°) - Modus autem quo B.V.M. dat nobis gratias non est modus physicus, qualis causalitas instrumentalis, sed consistit in influxu morali; et hic influxus in potentissima virtute intercessione ejus, seu in ejus oratione ad Filium suum est collocandus: Maria est "omnipotentia supplex". Pius X "Ad diem illum" 1904: "Patet itaque abesse profecto plurimum ut nos Deiparae sis. gratiae efficiendae vim tribuamus, quae Dei unius est. Ea tamen, quoniam universis sanctitate praestat conjunctioque cum Xto, atque a Xto ascita in humanae salutis opus, de congruo, ut aiunt promeret nobis quae Xitus de condigno promeruit, est que principia largiendarum gratiarum ministra".

Causalitas Mariae est "affectiva" non "effectiva";
Pro Maria, "impetra re" est "imperare".

6. -- DE AUCTORITATE S. AUG. IN MATERIA GRATIAE:

S. Proleg. 6 . n. 17.

MEDULLA ejus doctrinae continetur in :

- S. Aug.: Epist. 194 ad Sixtum - 33.874-91;
- S. Aug.: Epist. 186 ad Paulin. No 1 33.815-33;
- S. Aug.: Epist. 217 ad Vitalem 33.8978-90;
- S. Aug.: De grat. et lib. a rb. 44.915-59;
- S. Aug.: De natura et gratia 44. 247-291
- S. Prosp.: Epist. ad Aug. (Ep ist. 225) 33.10 02-73;
- S. Hilar. Arebat. ad Aug. (Epist. 226) 33.1007-13;
- S. Aug. (libri duo his epistolis resp.)
 - L.1. De Praed. Sanctorum 44.959-93;
 - L.2. De Dono Perseverantiae. 45.993-1049.

Conc. Aransicanum II. Dz. 178ss.; 3038 s. vel 200 a et b.

S. Aug.: In Joani Evang. 35. 1379-1977.

In Joan. 35. 1977-2063.

TESSERA: La grâce actuelle, c'est le sourire permanent de Dieu sur nous comme un appel par notre nom à l'Amour. (Parra: Tibériade 104).

Sectio A: DE NECESSITATE GRATIAE

PRAENOTANDA:

De Pelagianismo et de Semi-Pelagianismo. P. R. pp. 38-53; Flische et Martin: Hist. de l'Eglise, t. 4.

Tres partes in hac sectione. De necessitate gratiae:

- 1o - Ad opera salutaria;
- 2o - Ad actus honestos ordinis nostris;
- 3o - Ad perseverantiam finalem.

* * *

A. - 1. - DE NECESSITATE GRATIAE AD OPERA SALUTARIA.

- Thesis 1^a -

AD OMNE OPUS SALUTARE INTERNA GRATIA EST ABSOLUTE NECESSARIA.

S.Th., 1-2,109; P.92s.; Suarez: De Gratia, 1.2; Bellarmine: De gratia et libero arbitrio, 1.6, c.4; W.291; Hurter, th.174; Pohle, p. 83 ss.; Van der Mersch, pp.38-48.

OPUS SALUTARE est actus qui ex se aliquo modo meretur salutem. Scl. vel de condigno meretur vitam aeternam, vel de congruo quatenus per modum dispositionis moralis positive meretur iustificationem: scl. credere, sperare diligere, poenitere etc. sicut oportet. Dz. 798. PP. dicunt agere sicut oportet, recte, sicut expedit, ad salutem, ad vitam aeternam.

OMNE: in suppositione universalis absque ulla exceptione, quodcumque sit opus, et quocumque sit subjectum, scl. tum iustus, tum peccator.

GRATIA: Donum supernaturale a Deo creaturae intellectuali concessum in ordine ad salutem.

GRATIA INTERNA: gratia quae hominem intrinsecus immediate perficit, utpote influens in intellectum et voluntatem, sive habitualiter, sive transeunter. Contradistinguitur a gratia externa, quae in se est aliquid homini extrinsecum, et illum non immediate intrinsecus perficit v.g. doctrina, lex, praedicatio etc.

ABSTRAHIMUS a specie huius gratiae utrum scilicet sit sanctificans vel actualis.

NECESSARUM: (non in quantum opponitur contingentia vel libero sed in quantum opponitur inutili vel superfluo) + id sine quo adest impotentia aliquid agendi vel concipiendi. 1,82.1. Id sine quo aliquid obtineri nequit.

NECESSITAS: indigentia illius sine quo ades impotentia aliquid agendi, vel obtainendi, vel concipiendi; unde variatur necessitas cum potentia.

IMPOTENTIA PHYSICA: consistit in entitativa improportione et ineptitudine facultatis ad aliquem actum. Haec dicitur impotentia absoluta cui respondet necessitas absoluta.

IMPOTENTIA MORALIS: est improportio exercitii facultatis ad actum sed. communem libertatis usum in re difficulti, seu sed. difficultates exercendi in praxi potentiam physicam. Haec dicitur impotentia moralis seu relativa cui respondet necessitas moralis seu relativa. Unde.

ABSOLUTE NECESSARIA: nempe necessitate non tantum morali seu AD FACILIUS posse, vincendo nemque difficultates ratione concupiscentiae inductas, sed physica, propter impotentiam qua natura ipsa est improportionata ad opus salutare, propter ejusdem salutaritatis perfectionem superiorem et proinde necessarium est stricte et proprie seu AD SIMPLICITER POSSE ut creatura elevetur ad ordinem supernaturalem. P.72.

Agitur praesertim de actibus deliberatis et electivis.

ENSIS THESEOS:

In quocumque homine etiam justo, ad quemlibet actum ejus viatae connexum cum justificatione aut beatitudine, rigorose nec essaria est gratia illa interna propter entitativam improportionem facultatis finitiae. Aliis verbis: Potentia naturalis solis viribus naturalibus nequit ullum actum ponere qui sit actus salutaris, seu "sicut oportet", seu "recte".

Et iterum: Quilibet homo suis viribus nostris relictus est physice impotens ad quocumque actum salutarem ponendum, vel aliis verbis, vires hois nostris. sibi relictae sunt inaptae, inadaptatae, improportionatae ad opus salutare eliciendum.

ADVERSARII.

- Pelagiani: P. 75-88
- Semi-Pelagiani: P. 88-92
- Sociniani (exunte saec. 16).
- Protestantes liberales.
- Rationalistae.
- Modernistae. --- DTC Græce 1570.

NOTA : De Fide Definita. Dz 190,809.

PROBATUR.

1. Ex SS^a:

A. Jo 15.1 ss (P93)

Ad omne opus salutare, specialis Christi influxus internus est absolute necessarius;

Atqui ille influxus internus Christi specialis est gratia interna;

Ergo ad omne opus salutare gratia interna est absolute necessaria.

N.B. Cette allégorie montre qu'il y a communication réelle, physique de la vie du Chef dans les membres... S'il pouvait y avoir q.q. doute sur la réalité physique de cette communication, la doctrine de la vivification par la chair du Christ suffirait à le démontrer. (Mersch: Le Corps mystique, p. 193 note et Michel dans D.T.C. Jesus X col 1243.

MAJOR: In hoc loco (cf. Dz.197)

- 1) Xitus pronuntiat nullum hominem ne justum quid em, quidquam facere posse salutariter absque speciali su influxu. V.5.
- 2) Agitur ibi de amicis Dei et de gratia permanente, sed a fortiori concluditur opus salutare esse peccatoribus impossible absque eodem influxu speciali. v.3.
- 3) Agitur de speciali influxu Xti, nam sermo est de eo influxu quem ex erit Xitus in palmites, quatenus est vitis, nempe Verbum caro factum, nempe ut fundamentum et radix ordinis supernaturalis praesentis. (Jo. 1. 11-14.
- 4) Agitur de operibus salutaribus, nam agitur: (P. meus agricola)

- a) de vita qua discipuli secernuntur a mundo et constituantur amici Xti. v.15.
 - b) Praeterea auxilium speciale Xti semper spectat ad salutem, ut constat ex fine Incarnationis.
 - c) Sermo est de iis fructibus quos agricola coelestis et Xpus exspectant, desiderant, intendunt et quibus homines probantur palmites genuini tantae vitis.
- 5) De omnibus operibus salutaribus. Licet enim agatur de operibus justorum, mediate tamen et a fortiori de peccatoribus; nam comparatio a Xto adhibita est universalis. Cf. Corby: Spicilegium II, 301 ss.; Eph. 2,1; 5,8; 1 Cor. 2,14. Vid R. 1637; Dz. 197.

MINOR: In fluxus Xti est internus siquidem assimilatus in fluxui vitis in palmites.

NOTA: Illud argumentum admodum roboratur doctrina Pauli de corpore Xti mystico: Prat: 1.343 ss.; 2.350-7 O.

B. - Omnis actus salutaris revocari potest ad cogitare, aut velle aut perficere sicut oportet.

Atqui nemo potest quidquam cogitare, velle aut perficere sicut oportet absque gratia interna.

Ergo... (P.93):

MINOR:

Cogitare: v.g. 2 Cor.3,5; Rom.9.15 ss.

Velle et perficere: Phil.2,13; 1,6; 1 Cor.12,11.

Gratia interna: 1 Cor. 3,4 ss.

Allia loca: Cf. P.94; Hurter th.174; ETC. Grāce, 15%; Corluy: Spicileg. 2.284; Prat: 2.266 ss.; 1.252-82.

- C. - 1) Ex necessitate orationis: v.g. Mt 7,7; Lc. 18,1
 2) Ex necessitate regenerationis: Jo., 3,5 ss.; 6,66 etc.
 3) Ex inhabitacione Spiritus Sti.: Jo.14,23+ca illas supponit gratiam.
 4) Ex S. Paulo, Doctor e gr atiae, passim: Rom.3,26 ss. ; Quia Rom. 5,15; Gal.5,22; Eph.2,5 ss.; 13.

2. - EX DOC ECCL.

Dz. 103ss; 126s; 130-135; 176-182; 191s, 196 (In nobis sine nobis), 195,200, 793 ss, 797, 811-3, 698; 1521; 2103

3. - EX PRAXI ECCL.

Vid. Orat. fer. 6 ae. Hebd. Stae. Dz 139,140, 2200; (R 1994); Missa de Prop. fide; In Brev: Orat ad Primam; Dne. D. oipotens; Orat 3a. et 8a Dom. post Pentecosten; Actiones nostras (Cf Dz 806 in nota).

4. - EX PP: Vide P 95

Post S. Aug. requirunt gratiam internam non tt. ut Sanetur ntra. (Facilius posse). Sed ut elevetur (Simpliciter posse). Polhe p 69s; DTC Grâce 1574 ss.

v.g. R.220,348,558,1003,1153,1219,1302,1455 s.,1569,1719, 1763,1791,1821,1832,1835,1855,1883,1890,1899,1902s.,1914,1936ss., 1954,1966,2004,2200,2202,2243,2272,2276,2359. Rn. 762,887,1041ss. (graec.) Dz.182-199.

5. - RATIONE THEOLOGICA: 1 -a.109.2ss.; 3 Cg. 147 s.

A. - Actus p erduentes ad finem slem. debent esse fini sli. proportionati;

Atqui finis hois. in ordine praesenti superat ejus; ntrum.;

Ergo actus ducentes ad finem ejus superant ejus vires; unde ejus vires augeri debent auxilio speciali inlebito, scl. (Johle. 93)

B. - Etsi S.Th. agit de actibus salutaribus de condi gno meritoriis valet a fortiori de actibus salutaribus de congruo meritoriis, siquidem ratio est eadem scl. improportio.

DIFFICULTES: W 294; Lahousse p 35 ss.

C VIT SOLUTIO NUM: Ntra humana sibi relicta est physice impotens ad actus salutares.

TUSSERI: Quis te discornit? Pr le bien, c'est Dieu; pour le mal, c'est moi... Il n'y a d'initiative divine qu'à l'égard de l'être. Or qui parle de péché parle d'une privation d'être. Tout le bien vient de Dieu; et en vient totalement, sans laisser que d'autre notre œuvre, l'œuvre de notre liberté. Le mal ne vient que de nous.... Notre initiative dans le mal n'empêche pas que le bien soit d'initiative divine. (de la Taille: RSR 192, 21ss.)

THESSIS 2

ETIAM AD INITIUM FIDEI ET DESIDERIUM SALUTIS GRATIA INTERNA EST ABSOLUTE NECESSARIA.

S.Th. 1-2,109.6; P97ss; B. De gratia et lib. arb. I 3 cc 1-4; S. De G. ratia l 2. cc 3 ss; Beraza p 164 ss; Mazella n 27-5; Hugon: De Gratia: 89-92; d'Arcy: The nature of Belief pp 326 ss.

NOTIONES PRÆVIAE.

Inter actus qui ad fidem formalem conducunt quatuor distinguiri possunt quorum duo priores pertinent ad intellectum, duo posteriores ad voluntatem.

1. JUDICIUM CREDIBILITATIS: Revelatis est credibilis.
2. JUDICIUM CREDENTIALES SPECULATIVUM: Video, intelligo revelationem esse credendam.
3. JUDICIUM CREDENTIALES PRACTICUM: Mihi ut . . . debet credere.
4. PIUS CREDULITATIS AFFECTUS: Volu ut credam.

1. JUDICIUM CREDIBILITATIS (credibile est).
 - a) Quoad praecambula fidei (Theodicea) non videtur ullo modo requiri gratia saltem per se; tamen moraliter necessaria est gratia externa, scil. revelatio. Dz 1786.
 - b) Quoad motiva credibilitatis quae ope historiae criticæ et philosophiæ investigari debent, per se non videntur gratiam internam requirere. Dz 1790, 1794, 1812, 1813.
2. JUDICIUM CREDENTIALES SPECULATIVUM non videtur requirere gratiam; scil. supposito judicio credibilitatis, planum est atque est ut ratio pronuntiet: video esse credendum.

"Ratio declarat evangelicam doctrinam mirabilibus, quibusdam signis tanquam certis certae veritatis argumentis vel ab ipsa origine emicuisse." (Leo XIII: Aeterni Patris) Ex judicio certo credibilitatis ntliter, sequitur judicium credentiales speculativum; quod confirmatur ex experi-

entia aliquorum conversorum. Cf. R.Thom. 1918; oct. ss; Mainard: La psychologie de la conversion.

Non tanem negatur Deum posse dare gratiam internam ad haec duo judicia elicenda. P.8.171ss.

3. JUDICIUM CREDENTITATIS PRACTICUM absolute requirit gratiam internam. R. 1920: cogitatio practica: mihi "esse credendum" datur gratiae; idem in

Dz. 178: initium fidei;

Dz. 104: cognoscere quid faciendum sit;

Dz. 135: sanctae cogitatio, pium consilium;

Dz. 180: cogitare ut expedit.

4. PIUS CREDULITATIS AFFECTUS absolute etiam requirit gratiam internam. Dz.139,178,180,200 fine; 141,179; cf Officium feriae sextae in Hebd. Sancta.

F. 139 (in genere): assensus firmus in aliquid enuntiabile propter auctoritatem dicentis.

Esse potest ntlis. vel satis.

Hic agitur de fide satis.

INITIUM FIDEI i.e. fides inchoata, fides in fieri seu in via: quae distinguitur a fide formalis seu fides in facto esse.

FIDES FORMALIS: Ea qua credimus quae divinitus revelata sunt ob auctoritatem Dei revelantis.

Ut actus

Ut virtus; Dz 1789

FIDES INCHOATA comprehendit:

1. JUDICIUM CREDENTITATIS PRACTICUM, i.e. actum intellectus practici, quo, perpensis motivis, judicamus nobis credendum esse; est scil. judicium practicum credulitatis affectum. (Dz 178).

2. PIUS CREDULITATIS AFFECTUM, i.e. actum voluntatis imperantis fidem formalem.

DESIDERIUM SALUTIS: seu initium justitiae, in hoc consistit quod homo ad gratiam obtinendam desiderat, quaerit, orat, conatur illam obtinere. Dz. 176 (invocatio); 177 (Purgari velimus); 139,141,134.

N.R. - Agitur in thesi de dispositione positiva; postea de dispositione negativa, utrum de facto existat.

DISPOSITIO: id quo aliquid plus minusve proxime constituitur idoneum ad aliquid suscipiendum. (Proportio subjecti ad aliquid).

PHYSICA: id quod materia (subjectum) plus minusve constituitur idoneum ad formam suscipiendam.

MORALIS: id quod, valore suo, movet aliquem ad aliquid conferendum.

POSITIVA: id quod ex se ordinem habet ad aliquid recipiendum.

NEGATIVA: id quod se habet ad modum removentis prohibens.

SENSUS THESEOS:

Etiam ad fidem inchoatam, quae, juxta doctrinam catholicam, constat iudicio practico credulitatis et actu voluntatis imprudentis fidem formalem, necessaria est necessitate absoluta, gratia interna entitative supernaturalis, quam nullum unquam praecessit meritum subjecti vel dispositione positiva.

Aliis verbis, conversio non debetur nec intellectui, nec conatibus voluntariis, nec affectioni alicui (parens, mater etc) nec influxui anonymo animae collectivae, nec hysteriae, nevrosismo (Protestant revivals) nec sub-conscio, sed unice gratiae internae sli.

Unde in hac thesi, nec affirmatur, nec negatur hoc. Iesus, per eius motivis credibilitatis, posse solis viribus atlibus, ntiliter "velle credere" et quodammodo petere salutem.

Sed negamus hos actus esse tales ut Deum determinent ad gratiam confrendam; hoc scil. nequit ex seipso cognoscere quod sit credendum, eo modo quo fides divina credit i.e. ex sola Dei auctoritate.

ADVERSARI: Semi-Pelagiani.

NOTA: DE FIDE DEFINITA. Dz. 176-178, (612-5).

PROBATOR:

1o - EX SS.: S. Hoannes et S. Paulus asserunt fidem et justificationem ita esse donum Dei ut nemo possit illas habere absque interno auxilio divino, neque possit gloriari quasi ex suis operibus illas mereretur.

Ergo ad initium fidei.

Antecedens: (Oes. textus inveniuntur in Dz.199)

1 Cor. 4,7,11-14: Dz.179,199; R.1734,1738lss.; 2022,2071,2253;

Jo.,C.44s: Dz.181,3039;(200b); R.11G5,1890,2034;

Jo.,G.64ss.:R.1906,1946;

Phil.1,29: Dz.178,199,2029; R.1979.

Eph.,2,8s.: Dz.178,199;R.1204,2159,2163;

Rom.11,35; C.15,26; 1 Cor.,7,26; 12,3;2 Cor.,3,5;

Phil.2,12;

Heb.,12,2; Act.13,48; 16,17

2o - EX DOCTRINAE: Dz. 104,135,176-8;

a) Ad initium fidei: Dz.141,199,797s.; 1376ss.,1522,2103
3038s.

b) Ad desiderium salutis: Dz.139,177,198,798,698,1520,

3o - EX FF: R.114;808,903,1165,1177; 1450,1569,1571,1734,1736,
1836,1940,1968,1978,1981s.,1984,2001,2004-7,2034,2045,2163,2227,
2243,2246,2278. Dz. 105 ,135,176 ss. P.96; Pohle. 108s.;
Palmieri: th.26, p.192

4o - RATIONE THEOLOGICA constat, nam initium fidei et desiderium salutis sunt actus ducentes ad salutem supernaturalem, idque superant vires naturae -- Cf. th. praeced.; 1- 2. 100,6;Dz798.

SCHOLION I. - Quae gratia sit necessaria et quomodo. P. 101 ss.

Requiritur:

1. Gratia interna: Dz 104 R1890

2. Grat. int. illuminans intellectum: Dz 180;

3. Grat. int. inspirans voluntatem. La 135

Quae necessitas est absoluta ut physica: Dz 105

Et hoc etiam in ordine justitiae originalis: Dz 192

Gratia externa praedicationis est conditio ordinaria cui D. annexit gratiam internam: Act 5,20; 1 Cor 4,15

SCHOLION 2. De "adjutorio sine quo non" et de "adjutorio quo" apud S. Aug. P 103-109.

1. JANSENIUS:

a.s.q.n.: gratia sufficiens quae post lapsus non sufficit:
Dz 1295 s.
a.q.: Delectatio victrix.
Explicatio certe falso quia S. Aug. loquitur de dono perseverantiae.

2. ZACHARIA: (P. 103)

a.s.q.n.: gratia per crederemus;
a.g. : gratia per suauitatem.

3. PESCH: (103)

a.s.q.n.: gratia praeveniens, seu grat. elevans in actu 1o;
a.q. : gratia adjuvans, seu grat. elevans in actu 2o.

4. LUBAC (R.S.R. 1931. 524 s)

a.s.q.n.: gratia elevans, seu gratia ante lapsum;
a.q. : gratia sanans, seu gratia post lapsum;

5. PORTALIE (DTC Aug 2394) et BOYER RSR 1930. 499 s

a.s.q.n.: posse perseverare "de jure".
a.q. : posse perseverare: "de facto".

DIFFICULTATES: P. Comp 249; P.99; Beraza n 205; Maz n 108s.

CLAVIS SOLUTIONUM:

1. Ho. sibi relictus est physice impotens ad oem. actum salutarem.
2. Agitur in thesi de dispositione positiva.

TESSERA: Les théologiens disent bien à propos, qu'il faut avoir "piam motionem", pour donner consentement aux propositions de notre foi; il faut que la volonté s'amolisse et qu'elle quitte sa dureté naturelle: ce qui se fait par un doux souffle ou mouvement du Saint-Esprit, lequel nous induit à croire.

Je vois tous les jours des hommes convaincus sur cette vérité, que notre croyance est bonne, qu'elle est sainte, qu'elle est conforme à la raison, et après tout cela, ne voyant aucune conclusion de ces prémisses, je m'écrie: Qu'avez-vous fait à Dieu pour nous avoir donné la Foi, qui a tant de peine d'entrer dans l'âme de ces pauvres sauvages. (P. Lejeune, dans "Relations des Jésuites" (1634-6): édition Thwaites, vol 8 p. 272.

THESIS 3

ETIAM HOMO HABITIBUS SURNATURALIBUS INSTRUCTUS INDIGET AUXILIO
GRATIAE ACTUALIS AD OMNEM ACTUM SALUTAREM.

GRATIA ACTUALIS est auxilium supernaturale TRANSIENS, gratis a Deo dat um ad bonum faciendum et malum vitandum. Dicitur ACTUALIS quia solo actu absolvitur, non autem per modum habitus, ut quid permanens sicut v.g. gratia sanctificans, virtutes infusae etc.

Janver o gratia illa triplex munus nota est adimplere; potest scl. considerari:

1. UT ELEVANS in qntum. scl. dat physicam potentiam ponendi actum salutarem, ut v.g. in hoc peccatore.

2. UT SANANS in qntum. scl. medetur vulnera inflictia a peccato originali scl. ignorantiam intellectus, malitiam voluntatis, infirmitatem irascibilis (fortitudo), concupiscentiam concupisibilis (temperantio). 1-2.85.3. Illud munus non adimplet nisi in ordine lapsi.

3. UT MOVENS in qntum. scl. est physica et immediata motio a Deo immissa in facultatem ut producatur ipsum "esse" actus salutaris.

Sub hoc aspectu, gratia actualis est concursus Dei slis. et correspondet concursui Dei ntli. necessario ad omnem actum ntlem, creaturae. (P.3.69ss)

HOMO INSTRUCTUS: est ho. justificatus seu ornatus gratia scfte. et aliis donis slibus. quae per modum habituum a Deo infunduntur in animam justi simul cum caritate.

AD OMNEM ACTUM SALUTAREM: scl. ad ponendos actus qui his habitibus slibus. respondeant, requiritur, praeter concursum. Dei general em et principia illa slia. operativa quae sunt habitus, actualis et slis. tum illuminatio intellectus, tum inspiratio voluntatis, tum motio slis., ut actus illi sint sls.; requiritur scl. in singulis actibus salutaribus, sumptis prae- cise quatenus sls. sunt.

INDIGET: non quidem ut elevetur (justus enim jam elevatur per grat. sctfctem.) neque semper ut sanetur (quod fangi neq; uit nec in Christo nec in B.V.M. ut a Deo moveatur ad agendum sliter., S.Th. l.c.;

SENSUS THESEOS. Ad oe. opus s.le. virtutis infusae, praeter influxum virtutum, requiritur concursus Dei actualis sli., seu motus sli. initialis Dei.

Hic autem concursus D ei sli. habet veram rationem gratiae actualis, EXCITANTIS quidem si agitur de sli. Dei concursi initiali, ADJUVANTIS autem si agitur de sli. concursu Dei continuato seu perseverante usque ad actum in actu completum.

ADVERSARI.

Molina, alii, Bellarminus (scd. quid) P. 109

Nobiscum sentiunt: S.Th.Bonav., Aegidius, Capreolus, Suarez, Jo. a S Th., Vasquez, Pazz, Pesch, Jansens, Hugon, Beraza, Billot, Pègues, de la Taille, Boyer etc.etc.

NOTA. Iacobatior, communior et conformior documentis Eccl. Metaphysicæ videtur aequa certa ac thesis de concursu Dei ntli. in ordine nt'i.

PROBAM UP

1. Ex SS.

a) In locis jam citatis, praesertim: 2 Cor 3⁵ (cogitatio)
fil 21³ (velle, perficere) 1 Cor 12³ (locutio) 1 Cor
... (labor) 2 Thess 2.15.16 (opus, sermo) Heb 13.21
(oe. bonum), gratia dicitur absolute necessaria ad oe.
opus salutare;

Atqui in his locis agitur de justis, et gratia de
qua est sermo videtur esse gratia actualis siquidem
ad actu s spectat.

Ergo etiam ho. habitibus slibus. instructus indiget
auxilio gratiae actualis ad omnem actum slem.

b) EX Jo 15.5 coll. cum Dz 809 (Van Novrt n 39)

"Virtus autem quæ jugiter influit, quæ actus jus-
torum praecedat, condatur, subsequitur omnino intel-
ligenda videtur de gratia actuali, nec solum adjuvante,
sed etiam excitante, quum bona opera praecedat.

Praeterea docetur physica necessitas huius gratiae quum sine ea opera justorum nullo pacto sltaria. esse queant. "Sicut sol jugiter influere debet ut planta crescat: Sol incrementum dat. (1Cor3.6).

2. EX CC.: Dz 197,182s,134,141,191,200,135 (Zozimus) 809
(Christus jugiter influit in justis)

Conc. Moguntinum (de Guibert 346 2^apar)

Non enim scd. humanas vires aestimanda sunt justificatorum opera, sed scd. eam gratiam, quam in ipsos influit Christus, ex qua deinde bona ipsorum opera promanant, et scd. eam dignitatem quam de Sp. So., velut OMNIS BONI OPERIS MOTORE ET OPERATORE sumunt. Sic enim extenuandae vires humanae, ut non simul et gratia Dei vivilis reputetur; sic in BONO OPERE faciendo deprimenda est facultas hois, ut interim cogitemus Sp.Si. MOTUM ET IN nobis EFFICACEM, et apud Deum acceptum et pretiosum esse. Vide Palmieri p 210 ss.

3. EX LITURGIA

In Brev. Off.S.Patricii (17 mart.) lec.6;
In Missali: S.Martini (11 nov.); Dz 806 nota 1.

4. EX IP.

S. Aug. in Epist. ad Paulinum: "Fateatur gratiam Dei et ADJUTORIUM etiam ad singulos actus dari" (Ep.186.Pg33.828). In Ep 217 ad Vitalem 33.984; Gratiam "maioribus ad singulos actus dari". Principium illud Aug. est absque ulla restrictione nec agit tt. de grat. sctfte. v.g. R1556,1572,1573,1792,1942; 2159, 2201. P.III

5. EX TT. v.g. Billot: de gratia III in nota.:

PP., Augustino duce, contenti fuerunt asserere in progres- su controversiae pelagianae, S.Sae doctrinam interpretantes, gratiam, illam quae ad singulos actus datur, consistere in actuali atque interna motione tum intellectus, tum voluntatis.

6. EX RATIONE THEOLOGICA: (1-2.109.9 et Cf a.1)

Requiritur scl. ad determinandum exercitium sle. facultatum.

a) Homo habitibus supernaturalibus instructus consti- tuitur in actu primo ad supernaturaliter operandum;

Atqui qui est in actu primo ad operandum, non tt.

indiget motione ab objecto supernaturali recepta, sed et motione Dei interna ad actu operandum, et quidem motione proportionata ac tui;

Ergo....

Cf. Ferrien: Grace et gloire: 2.56ss.

b) EXPERIENTIA.

Vita nostra satis est ascensio ad montem qui est D.. Jamvero, ut norunt Alpinistae, quo quis magis accedit ad apicem montis, eo major difficultas ascensionis, et nonnisi spes proximae victoriae sustentat eorum vires; nec aliter videtur esse in vita spirituali satis. Vide de la Taille in RSR 1919.287 in nota et Rev. Apol: t 33. 350. Inde necessitas constans orationis et consequenter gratiae actualis.

DIFFICULTATES: DTC 1680; Beraza n 223.

CLAVIS SOLUTIONUM. In omni actu satis requiritur gratia actualis saltem ut movens.

TESSERA. "Actiones nostras, quae sumus, Domine, aspirando praeveni et adjuvando prosequere, ut cuncta nostra oratio et operatio a te semper incipiat et per te coepta finiatur."

A.2. DE NECESSITATE GRATIAE AD ACTUS HONESTOS ORDINIS NATURALIS.

PRAENOTANDA de erroribus Reformatorum, Baiianorum, Jansenistarum. P 113-120

DTC: Articles Luther, Calvin, Baius, Jansenius.

Jansen: Baous et le Baianism.

Ricard: Les premiers Jansénistes.

RS R: Deux augustiniens fourvoyés: 1931.422ss(Baius); 513ss (Jansénius).

de Maistre: de l'Eglise Gallicane L 1. c 5 p 40:

Que si l'on veut considérer Port-Royal comme un corps proprement dit, son éloge sera court: Fils de Baius, frère de Calvin, complice de Hobbes et père des convulsionsnaires, il n'a vécu qu'un instant qu'il employa tout entier à fatiguer, à braver, à blesser et l'Eglise et l'Etat. Si les Pascal, les Arnauld, les Nicole avaient pu voir dans un avenir très prochain les effets de leur doctrine, ils seraient morts de honte et de repentir, car ils étaient honnêtes et fort éloignés, comme tous les novateurs, de prévoir les conséquences du premier pas fait contre l'autorité.

FONS OMNIVM ILLORVM errorum est usus methodi exclusive positivae et contemptus systematicus metaphysicae et praesertim metaphysicae scolasticae.

Jansen: Baius et le Baianism pp 27-36.

Mersch: Le corps mystique du Christ 2.239-245; 298-303. Cf. 2 pp 76 s.

DOCUMENTA ECCL.

a.1567: "Ex oibus. afflictionibus": Dz 1001-1080.

COMMA PLNUM: Dz 1080 et nota.

a.1653: "Cum occasione" Dz 1092-1097.

a.1690: Decretum Si.Ofici: Dz 1291-1322.

a.1713: "Unigenitus": Dz 1351-1452.

a.1794: "Auctorem fidei": Dz 1516-1527

Haec Materia de necessitate gratiae ad actus honestos ordinis naturalis, absolvitur respondendo duabus quaestionibus:

I. - Quid homo lapsus possit per solas vires naturales. P.120-147

II. - Quid homo lapsus non possit sine auxilio gratiae: P.147-185.

I

- QUID HOMO LAPSUS POSSIT PER SOLAS VIRES NATURALES.

- Thesis 4^a -

POTEST HOMO SINE AUXILIO GRATIAE ACTUS NATURALITER HONESTOS PONERE.

S.Th.1-2,109,2; 2-2,10,4; P.120ss.; Bellarminus: De grat et lib.arb.,l.5,c.4.9-13; Suarez: De grat.1.1.cc.2,3,6,7; Mazzella, 453 s.; Beraza,n.329.

N.B. - In tractatu de Vera religione videtur quid intellectus possit: Dz.1785s.,1806s. Hac quaestione transmissa, quaeritur in thesi quid possit voluntas sine gratia. Dz.1794.

POTEST: i.e. habet vires tum physicas, tum morales.

HOMO: i.e. homo historicus, abstrahendo ab hoc utrum sit in statu infidelitatis, peccati vel justitiae, i.e. ho lapsus, per Xtum redemptus.

ACTUS NATURALITER HONESTOS: i.e. actus conformes legi naturali, i.e. lumini rationis sibi relictae, dictantis quid faciendum, quid omittendum sit.

Talis actus neque haberet valorem meriti supernaturalis, neque esset peccatum.

Ad talem actum duae requiruntur condicione:

1. finis operis bonus i.e. actus in se;
2. finis operantis bonus, ut scil. actus bonus non retrahatur a sua nativa indole per positivam intentionem perversi finis.

(LEX AETERNA; voluntas divina ordinem naturalem servare jubens et perturbari vetans.)

(LEX NATURALIS: participatio legis aeternae in homine.)

Quaestio est DE JURE, non DE FACTO; abstrahimus scl. a quaestione utrum in hoc ordine providentiae, sint actus illi entitative sles., an non.

GRATIA: donum supernaturale.

SENSUS THESEOS:

Utrum sine auxilio gratiae sit in homine potentia tum physica, tum moralis interdum ethice bene agendi, immo et naturaliter superandi quasdam tentationes. Respondetur: Homo lapsus potest sine gratia aliquod bonum particulare facere; hoc saltem de jure. Utrum de facto, abstrahitur.

ADVERSARI:

1o - Hussius, Wiclef, Lutherus, Calvinus, Pauis qui docent hominem sine gratia justificante (caritate) non posse nisi peccare; quod quidem est contra fidem definitam: Dz. 642, 817; cf. 776, 1027-1031, 651, 770.

2o - Jansenius, Quesnellus, Pictorienses, docent saltem gratiam fidei requiri ut aliquis actus non sit peccatum. Dz. 1298, 1523.
Quod etiam damnatum est, non tamen explicite ut haereticum. Dz. 1025. DTC. Baius, 43s. Dz. 1298.

3o - Augustinienses. P. 143; DTC.: Augustinisme; Baius col. 35 fine. Sed ipsos, ho. lapsus potest actum bonum ponere ex fine proximo, non ex fine ultimo, quia putant inter actus bonos et peccata, dari actus indifferentes. (Cf. p. 664s; 1-2.18.9.)

4o - Vasquez, Ripalda nagant hoem. lapsum elicere posse actum undeque bonum sine speciali auxilio.

NOTA: De fide est quod non oes. actus qui sine gratia fiunt, sint peccata,

Ut stat: Vera et certa (Nulla censura imposita.)

PROBATUR:

1o - EX DOC ECCL.

a) INDIRECTE:

Dz. 642, 817, 1035, 1298, 1523; Unde sic arguitur:

Non datur actus indifferentis in individuo; (1-2.18.9;

P. 3. 644ss). Atqui non omnis actus hominis lapsi sine gratia est licet in se moraliter malus; Cf. de la Taille:

Greg. 1926.30s.

Ergo aliquis actus ejus est moraliter bonus.

b) DIRECTE: Dz., 1027, 1037, 1065, 1352, 1389s., 1534.

2o - EX SS. simul cum PP.:

Rom., 2.12-15 (Cornely fm-h.L.) et R.1733. Veruntamen; 1905;
Dz., 1022; P.122.

3o - EX PP.:

a) Quando CC. et PP. loquuntur de necessitate gratiae semper
restrinquent necessitatem illam ad actus salutares, actus scl. "si-
cuit oportet", "sicut expedit", "prout convenit", "recte", "ad sa-
lutem, pietatem, justitiam, sanctitatem veram".

b) Actus illis absque gratia voca ntur a PP. "sterilia", "prae-
ter viam", "inania ad vitam aeternam", "qui non prosunt" imo "mala";
"falsa virtus", "informis virtus".

c) PP. qui scripserunt contra Pelagianismum ut S. Aug. Prosp-
per, S. Fulgentius (P.122) hanc potestatem tribunt naturae huma-
nae. V.g. R. 1162, 1220, 1528, 1733, 1795, 1809, 1905 (Dz. 1524) 2244s. 2272,
P.122; Pohle, pp. 58 s.

4o - EX TT.: 1-2.109.2. Consentient paucis exceptis.

5o - ADDE quod in ut roque Testamento nonnulla facta peccatorum
et infidelium laudantur quin nil indicet ea cum gratia fieri: Mt.5.46;
praemiantur: Ez., 29.20; Is.45.

6o - RATIONE THEOLOGICA.

a) Impossibilitas ponendi actus aliquot naturaliter honestos
sine auxilio gratiae proveniret vel ex impotentia physica vel ex
impotentia morali;

Atqui neutrum dici potest.

Ergo...

M. Patet, quia nulla alia impotentia excogitari potest.

MINOR:

aa) Non datur impossibilitas physica; talis a ctus est ntlis;
unde proportionatur viribus ntlibus; per pec.orig.,
nec lib. arbit. periit, nec natura totaliter physice
mutata est et depravata. Unde: Quod praecepitur lege
naturali est conforme rationi, quum lex naturalis sit.

ipsum dictamen rationis;
 Atqui praeceptum conforme rationi non jubet impossibilita;
 Ergo praeceptum legis naturalis non est homini physique impossibile.

bb) Neque impotentia moralis quia quasdam sunt ex his praeceptis quae nullam praebent difficultatem ut praeceptum amandi parentes, vel alia hujusmodi. Dz. 1030

b) Secus ntra. lapsa dicenda esset intrinsece et totaliter corrupta, quod non est Cf. Tract. de Pecc. originali.

c) Repugnat ens quod nullum actum posset ponere consentaneum ntriae. sua e.

COROLLARIUM I . PRACTICE sequitur opera bona, praesertim publica hoibus. placentia, non esse signum certum amicitiae cum Deo.

COROLLARIUM II. DE FACTO dantur actus ntliter honesti.

SCHOLION I. De sententiis Vasquesii et Ripaldae. P.126s; DTC Grâce 1581; Pohle 68; Mazella 461 ss; Boyer: De Gratia; videntur esse contra Dz 1034,1524.

SCHOLION II. Num ho. sobis viribus ntibus. possit Deum diligere super oia.. P.128ss; DTC. Grâce 1585ss. — 1-2.109.3.

DIFFICULTATES: P.123; P.Comp 217; Beraza n 346ss. W.n 307 Inst.

CLAVIS SOLUTIONUM.

Per pecc. orig. ntra. nostra non fuit essentialiter corrupta nec funditus depravata et proinde, saltem de jure, ho. habet potentiam physicam et moralem interdum ethice bene agendi.

TESSERA.

À l'origine du protestantisme, croyons-nous, à l'origine aussi des autres hérésies et erreurs dont nous aurons à parler, se trouve un présupposé latent. C'est lui que nous voudrions considérer pour commencer.

Il est d'ORDRE METAPHYSIQUE. Aussi bien, la règle est-elle générale: C'EST DANS CES REGIONS RECULEES QUE LES DEVIATIONS THEOLOGIQUES s'amorcent tout d'abord, même lorsque, au premier coup d'œil, elles ne paraissent pas remonter si loin.

Ici, le présupposé porte sur les rapports entre le monde et Dieu - - - - -

Or, la connaissance du rapport entre le monde et Dieu, pour autant qu'elle est accessible à la raison naturelle est affaire de métaphysique.

D'autre part, aux études de métaphysique, peu d'époques étaient aussi mal préparées que celle où s'est formé le protestantisme. C'est alors que le nominalisme envahit les écoles, et le nominalisme, comme on sait, est une attitude de défiance devant l'A PRIORI, devant ce qui constitue L'APPOINT PROPRE DE L'ESPRIT dans la connaissance humaine, et, en même temps une attitude de confiance devant la perception sensible et devant l'expérience. Disposition excellente évidemment, dans le domaine des sciences expérimentales; mais disposition détestable quand il s'agit des objets de la pensée pure. Si le souci est de s'en rapporter sans cesse aux constatations empiriques, que pourra-t-on encore dire au sujet des réalités spirituelles et spécialement au sujet de Dieu et des rapports du monde avec Dieu. (Le corps mystique du Christ - Mersch - 2.239s).

THEISIS 5

NON OMNIA OPERA QUAE FACIT HOMO IN STATU PECCATI AUT INFIDELITATIS
PECCATA SUNT.

S.Th.1-2.109.2; 2-2.10.4; S.11.c 4 ss; P 132s; V.302ss; Beraza
31ss; Polhe 73s. etc.

STATUS est modus quo res aliqua se habet.

STATUS INFIDELITATIS est status eorum qui nondum erant fi-
de sli.

INFIDELITAS potest esse positiva scil. culpabilis, vel nega-
tiva scil. inculpabilis.

Infidelitas negativa vel agnoscit verum Deum v.g. haeretic
materiales, Judaei, Mahometani, aliquot fortasse pagani; vel non,
sicuti idololatras et athei.

ACTUS INFIDELIS: 2-2.10.4.

STATUS PECCATI est status eorum qui habitualiter sunt aversi
a Deo fine ultimo sli..

ADVERSARII

1. WICLEF, Hus, Lutherus, Calvinus;

Oia. opera cuiusvis hois. sunt peccata.

2. BAIUS: Duo tt. status possibles et quisque necessario agit
juxta statum illum; status scil. necessitatis caritatis aut justi-
tiae aut status necessitatis cupidinis aut injustitiae.

3. JANSENIUS: Unusquis que necessario agit scil. delectationem
terre nam seu concupiscentiam (= peccatum) vel scil. delectationem
coelestem (= gratia)

4. AUGUSTINENSES. Practice loquendo, infidelis in pi. operi

venialiter saltem peccat. Sed. ipsos debemus actus nostros referre ad Deum propter se dilectum. Ad hoc requiritur delectatio victrix infallibilis non necessitans quae non datur infidelibus. Ergo infidelis plerumque ratione finis ultimi committit saltem peccatum omissionis.

cf. V.302; Beraza, 311s. P.132, Dz.1394, 1395, 1398; 1035, 1040, 1027, 1294s., 1297, 1298, 1301.

SENSUS THESEOS

In thesi precedenti abstraximus a quaestione utrum ho agens sit in statu gratiae aut saltem fidem habeat, quamvis argumenta valerent etiam pro homine peccatore et infideli. Haec thesis ponitur praesertim contra Baianos.

Quaestio scl. non est tt. de facto, sed de jure; utrum scl. opus, eo ipso quod est opus peccatoris aut infidelis sit peccatum; agitur, ut patet, de peccato formaliter sumpto non tt. materialiter vel improprie accepto.

- NOTA:**
- 1) **Quoad PECCATORES:** In quantum scl. docet fieri posse opera bona ante justificationem, i.e. in processu justificationis: DE FILE DEF. Dz. 798.
 - 2) **Quoad INFIDELES - Contra Jansenistas:** In quantum scl. docet etiam ab infidelibus fieri posse opera quae non sint peccata, sed moraliter honesta: THEOLOGICE CERTA.
 - 3) **Contra AUGUSTINENSES: MORALITER CERTA.**

N.B. - Si agitur de facto, abstrahimus utrum haec impeccantia in aliquibus casibus sit ex gratia vel non.

PROBATORUM

1. EX SS

a) In SS

1. Saepe laudantur peccatores et infideles propter opera quae gerunt: Ex 1,15 ss. (obstetrices Aegyptiae timnerunt Deum; Heb 11,31, Jos 2,1 ss (Rahab meretrix); Is 44,28-45,8 (Cyrus);
2. Invitantur ad eleemosynas dandas, ad conversionem, ad penitentiam faciendam: Eccli 21,1 (peccator) Ez 18,30 (Peccator); Dan 4,24 (Nabuchodonosor); 2 Mach. 1,4s (Julaei dispersionis); Mt 5,46 (Publicani); 2 Parall 36,22ss (Cyrus).

3. Proponuntur exempla Manassis; Samaritani: Lc 10.33; Zachei: Lc 19.2ss;
 1 Cor 2.4-6 (Sapientia hominum); Act 17.26-28;
 Sap 13.1ss. (Qua erere Deum).;

Atqui SS. peccata nec laudat nec commendat;
 Ergo non oia. opera quae fuit ho. in statu peccati aut infidelitatis peccata sunt.

- b. Rom 2.14ss. Pl39,142. Dz1022.

Supponit scil. Apostolus Gentiles, aliqua pracepta legis naturalis servare, etsi non dicat utrum sit cum gratia vel absque gratia, etsi docuit in Rom. 1.21ss. non potuisse integrum legem nostram servare, immo ne quidem principaliora pracepta.

2. EX DOG ECCL.:

Dz.642,817,1024,1025,1027-31,1035,1037s.,1040,1092,1294,1297,
 1298,1301,1304,1351,1389,1395,1409,1523s.

3. EX PP.: P. 136.

- a) S.Aug. distinguit inter caritatem divinam et humanam, quae caritas humana est vel licita vel illicita: R.1538,1733,1827.
- b) Quando dicunt actus infidelium esse peccata, intelligunt opera illa non prodesset ad salutem: v.g. R.1450 (quid boni meriti habere possunt peccatores); 1463 (inanis) 1472 (sola bona opera sunt ex fidè), 1528 (humana) 1729 (non salutaria) 1902s. (non vera virtus) 1904s. (naturaliter quae legis sunt, ut cuncte fecerunt), 1943 (sine caritate nil fit bene) 2041 (falsa virtus) 2042 (steriliter), 2244s. (nil profuit ad salutem; 1809 (Dz.195); 1781, cf. 1893,2037.
- c) Admittunt actus bonos apud infideles v.g. R.415 (comprehendere veritatem), 982 (Mores), 1162 (Mores).

4. RATIONE:

A. DIRECTE:

(Ex falso supposito cui innititur error contrarius).

Juxta alversarios ideo opera peccatorum et infidelium essent peccata quia procedunt ex mala cupiditate;

Atqui haec suppositio est falsa;

Er go...

MINOR: Falsum est hominem qui habet caritatem necessario duci caritate, eum vero qui caritatem non habet necessario duci mala cupiditate. Nam

- a) Nullus habitus, sive bonus, sive malus, necessario influit in omnem actum . siquidem justus potest peccare. Ergo a pari injustus potest honeste agere. 2-2.10,4;
- b) Falsum est actum qui non procedit ex caritate esse peccatum. Nam ad honestatem actus sufficit conformitas cum dictamine rationis, non vero requiritur ut sit ex caritate. 2-2.23.7.lm.
P. 133; Beraza,324.

..
INDIRECTE:

- a) Ex eo quod recte oratur ad petendam gratiam;
- b) Ex eo quod quis conversionem precibus suppliciter emeri potest.
- c) Ex thesi praecepsenti.

5. EX MEMORIA: CR. Month,1930; vol.155,p.20.

THE HIPPOCRATIC OATH (4G0B.c). I swear by Apollo Physician, by Asclepius, by Health, by Panacea and by all the gods and goddesses, that I will use treatment to help the sick according to my ability and judgement, but never with a view to injury and wrongdoing. Neither will I administer a poison to anybody when asked to do so, nor will I suggest such a course. Similarly I will not give to a woman a pessary to cause abortion. But I will keep pure and holy both my life and my heart. I will not use the knife, not even, verily, on sufferers from the stone, but I will give place to such as are craftsmen.

SCHOLION 1. - Quomodo peccatum licet possit quidquid non est ex iis est caritate: P. 34., 124 s., 137, 144 7.

SCHOLION 2. - Caritas in scriptis PP. potest significare:

- 1) quilibet amor honestus;
- 2) quilibet gratia actuus,
- 3) quilibet motus pia ex gratia ortus;
- 4) virtus theologialis;
- 5) actus virtutis caritatis;
- 6) actus cuiuslibet virtutis sub imperio caritatis;
- 7) gratia sacraficiana.

SCHOLION 3. — Variae explicaciones circa aliquod S. Augustini dictum scl.: "Oia. opera infidelium sunt peccata."

DIFFICULTATES: P134,137; W306ss; Ber.317sc; 326ss.

CLAVIS SOLUTIONUM

- a) Peccator agere potest qua peccator, vel qua homo, vel qua fidelis; pariter dicendum de infideli. (Reduplicative, specificative.)
- b) Dominum sive caritatis sive cupiditatis esse potest vel habitualis vel actuale. (Odisse, non diligere.)
- c) "Sine caritate" intelligi potest vel negative, vel contrarie.
- d) Caritas intelligi potest satis vel natis et haec ultima, licita vel illicita.
- e) Actus bonus est vel ethice bonus (natis. sterilis), salutaris lato sensu (de congruo meritorium) vel salutaris stricto sensu (de condigno meritorium).

TESSERA: "Magnus esse vis? a minimo incipo. Cogitas magnam fabricam construere celsitudinis? de fundamento prius cogita humilitatis." (S.Aug.Sermo 10 de Verbis Domini).

Dz 195: "De his, quae hominum propria sunt" (alia lectio: "A nobis peccatum, a Deo habere institiam"). Nemo habet de suo nisi MENDACIUM et peccatum.

R.1719: "Ad peccandum non adiuvamus a Deo."

Idea expressa in Dz 195 est S. Augustini et saepe eadem exponitur alibi a S. Augustino v.g.

1. "Mea sola non sunt nisi peccata". In Ps 70.20. PL. 36.890B.
2. "A te habeo quidquid boni habes; quidquid autem mali, a me habes". In Ps 70.21 - 36. 892A.
3. "Quaere quid sit hois. proprium, peccatum invenies; quaere quid sit hois. proprium, mendacium invenies. Tolle peccatum, et quidquid consideraveris in hoc., Dei est". Sermo 32.10 - 38. 200 C.
4. "Confitere ista oia.: A Deo, te habere quidquid boni habes; a te quidquid mali." Sermo 176.5-38.952D.
5. "Quod bene viximus... (Deo) debemus; nostrum nihil nisi peccatum quod habemus." Sermo 176.6, - 38.953B.
6. ".... ut non sed. nostram, sed sed. eius (Dei) institiam, boni aliquid operemur. Si autem ab illo avertimur, nostrum est." De pecc. meret. 2.5.5 - 44. 153D Cf R17 19.

"Etre cause de soi-même". C'est le caractère d'absurdité que présente le péché. S. Anselme en parlant du démon. Cur? quia voluit... ipsa (sa volonté) sibi causa fuit, si dici potest et effectus. C'est le caractère de malice et de malheur essentiel au péché; car ETRE SA CAUSE PROPRE ET UNIQUE C'EST SE MÊTRE HORS DES INFLUENCES DE LA CAUSE DE TOUT BIEN. (??)

II

QUID HOMO LAPSUS NON POSSIT SINE GRATIA.

N.B. - In sequentibus thesibus agitur de grat. actuali non praeciso ut necessaria ad salutem (Elevans) sed ut necessaria ratione infirmitatis humanae (Sanans). P.112 fine.

* * *

Materia tribus absolvetur thesibus; Sine gratia:

Th.6 : Cf. infra;

Th.7 : Ho. nequit superare oes. tentationes graves.

Th.8 : Ne quidem justus potest diu vitare oia. peccata venialia.

* * *

- Thesis 6^a -

IN HOC STATU NON POTEST HOMO SINE AUXILIO GRATIAE DIU SERVARE TOTAM LEGEM NATURALEM, NE QUOD SUBSTANTIALE QUIDEM.

S.Th.,1-2,109,4; Suarez,1.1,c.26ss.; Bellarmine: De gratia et lib. arb. 1.5,c.5,c.5ss.; P.147; W.308s.; Billot,q.109,th.2.

IN HOC STATU: nempe in ordine historico seu in praesenti statu naturae lapsae et reparatae.

NON POTEST HOMO: i.e. etsi habeat potentiam physicam tam non moralem non habet. Aliis verbis, non potest, non quidem propter physicam improportionem facultatum sed. se, sed propter statum infirmitatis cui, in ea in qua nunc versamur oeconomia, non aliter remedium exhibetur, quam per supernaturalis gratiae Christi influxum; i.e. impotentia illa oritur ex summa difficultate ad quam supervenientia constantia et fortitudo requiritur, quantum hocs, nunquam exhibent MATERIAE. Cf. Pagell.: th. 1.

POTENTIA PHYSICA hic accipitur ex ipsa natura facultatum sed. se, i.e. ex proportione quae eis intrinsecè incist ad certor actus, quidquid sit de impedimentis quae aliunde existere possunt, vel supervenire.

POTENTIA MORALIS autem eas addit conditiones quibus impedi-
menta tolluntur, saltem quantum necesse est ut illa adsit possi-
bilitas, quae juxta communes operandi normas apud homines vere
expedita et dicitur et est. Cf. Billot (1) De grat. 41.

IMPOTENTIA MORALIS oritur ex imperfectione judicii, ex in-
constantia voluntatis, ex tactio et repugnatio dimicandi. Agitur
de peccatis mortalibus, quia nec cum auxilio gratiae possunt vi-
tari oia. peccata venialia. (Potest esse vel:

STRICTE DICTA: difficultas quae de facto a nemine vincitur
etsi vires adsint physicae.

LATE DICTA: difficultas quae ab aliquibus vinci potest, sed
ordinarie non vincitur.

ANTECEDENS: (a priori cognoscitur ho. non posse.)

CONSEQUENS: (a posteriori cognoscitur ho. non posse.)

SINE AUXILIO GRATIAE: relictus cum solis viribus naturali-
bus.

DIU: nequit mathematis determinari, nec ad horam; sed diu
humano modo servaret legem qui per plures menses vel etiam annos
eam servaret.

BREVE potest ho. eam servare quia hoc idem sonat ac non sem-
per mortaliter peccare.

LEX NATURALIS: lex aeterna subdita vi naturae manifesta for-
maliter ut lex, scl. ut obligans; vel voluntas Dei ordinem ntlem.
observare iubens et perturbare vetans, quatenus nobis manifesta-
tur per dictamen rationis.

ABSOLUTA: per se praecipit tt. actus pure ntles.

HYPOTHETICA: per accidens praecipit etiam actus sles. quae
obligant in determinata aliqua economia Providentia v.g. cre-
dere in Deum Verbum Incarnatum, recipere sacramenta, quae tamen
adimpleri nequeunt sine auxilio gratiae quia deest potentia non
tt. Naturalis sed et physica.

Lex Christi np. plura praecipit quam lex mosaica aut ntles.
et tamen facilior est adimpletione quia lex mosaica erat fons
lumen non autem fortitudinis; lex autem christiana et lumen et
fortitudinem praebet.

TOTA: i.e. quoad omnia sua praecopta absoluta et perfecte cognita. Billot, 68 nota.

PRAECEPTA enim legis ntlis. considerari possunt:

- a) DISTRIBUTIVE = seorsim = singulariter = divise = particula-re; vel
- b) COLLECTIVE = tota.

QUOAD SUBSTANTIAM: i.e. scd. ea quae pertinent ad bonitatem mere ethicam ita ut actus habeat ea quae sufficient ad hanc honestatem pure naturalem, scd. nempe modum et finem naturaliter debitum. — Non ergo agitur de actibus salutaribus.

LEX NATURALIS PRÆCIPiens:

1. PRAECEPTA HYPOTHETICA, etiam distributive neque unt sine gratia adimpleri quia desit hoi. potentia tum physica tum moralis;

2. PRAECEPTA ABSOLUTA et QUOD MODUM SLIA. nequeunt absque gratia adimpleri propter eandem rationem;

3. PRAECEPTA ABSOLUTA QUOD SUBSTANTIAM TT.:

DISTRIBUTIVE: impleri possunt sine gratia, modo absit specia-lis difficultas superenda;

COLLECTIVE TOTA: impleri potest sine gratia BREVI TEMPORE, modo absit spacialis difficultas superanda aut nulla occurrat tentatio gravis;

COLLECTIVE, TOTA: impleri nequit DIU sine gratia.

Hic enim, multum valet distinctio inter substantiam actus et modum ejus.

ACTUS, quo mandatum observatur, dicitur fieri.

QUOD SUBSTANTIAM, quando opus quod jubetur MATERIALITER fit, v.g. diligere parentes, et insuper scd. suam ntram. MORALITER fit, scd. modo et fine ntrliter. debito.

MODUS autem actus est ipsa ejus slitas. in quantum scd. idem opus materiale v.g. diligere parentes, fit, non iam pro nolo fine ntrliter. bono, sed propter Deum auctorem ordinis slis. et beatificantem.

ILLI qui non distinguunt actus sles. ex obiecto formal, MODUM actus vocant id quod ordinat actum ad finem slam., hoc est ip-

sua procedere a facultate elevata; unde etiam sub nomine medi intelligentia slitatem actus. - Cf. Dz.1061.

ADVERSARII: PELAGIANI: tria distinguunt:

1. Possibilitas (POSSE) qua homo potest esse justus, quae a solo Deo est.
2. Voluntas (VELLE) qua homo vult esse justus, quae est a solo homo.
3. Actio (AGIRE) qua homo est justus, quae est etiam a solo homo.

Sed ipsos enim, admissa gratiae necessitate, periret libertas arbitrium, Deus impossibilia juberet et esset acceptor personarum.

P147. R1413; 1355, 1411, 1412, 1855, 1888, 1894, 1902, 1976, 2019
fine.

NOTA:

Multis non videtur esse de fide definita, nec simpliciter de fide, quia tum SS. tum CC. praesertim quae hanc propositiōnem asserre videntur, non omnino evidenter apparent agere de mandatis legis ntlis. quoad substantiam tamen consideratis.

Quia tamen iidem textus, cum solida ratione ad hoc pertinere ostenduntur, dicendum saltem cum Suarezico, "doctrinam hanc esse conclusionem THEOLOGICE CERTAM, ut contraria non solum imm temeraria sit, sed etiam errori proxima" (l.26.n.12).

Boyer (p43): "Ceteri vero, ut Medina, Billot, Perrone, tenent eam esse de fide definita (Dz104, 105, 130, 132, 182, 195, 196, 204, 306).

PROBATOR

1. EX SS: (Gratia sola. considerari debet "ut sanans").

A. ROM cc.1.2.3.7.8; (Paulus non agit de se personaliter sed de homine constituto sub lege absque gratia Salvatoris.

Juxta textus, tum Iudei, tum Gentiles constituuntur peccatores contra legem naturalēm (cc.1,2); ipsa lex mosaica lumen absque fortitudine), etsi sancta, quum cognoscitur est occasio peccati; ratio hujus depravationis est CONCUPISCENTIA quae pugnat adversus spiritum; unicum medium vincendi concupiscentiam est gratia Christi.

Atqui si Judaei, etiam cum lege mosaica, non possunt propter concupiscentiam servare legem naturalem, multo minus id praebere possunt Gentiles sine gratia.

Ergo ho., in statu praesenti, non potest sine auxilio gratiae diu servare legem ntlm., ne quoad substantiam quidem.

Pl50ss; Frat iu h. 1 v.g. 1.226; Tobac: Grâce in Da 364 ss; DTC 1584 ss..

B. ROM &.14-23.24.25 (Non agitur de adimplerione quoad modum nam Apostolus rogit gratiam ad vincendam concupiscentiam que legi ntli. repugnat, scil. quoad substantiam.)

Lex membrorum ita repugnat legi mentis ut ho. absque gratia evadat captivus peccati mortalis;

Atqui lex membrorum-concupiscentia; lex mentis-lex ntliis.;

Ergo ho sine gratia Xti laorat impotentia morali, orta ex concupiscentia, implendi totam legem ntli. Cf: Philips: Le problème du mal d'après S. Aug., pp. 75-93.

C. Alia loca: Tit. 3.3; Gal.2.16.21; s.10s.; 2 Cor., 3.6; 12.7ss; 1 Cor.,15.56s., P.151.

2. EX DOG. ECCL.: Dz1C3.104.105 (ubi agitur de justo; a fortiori valet de peccatoribus); Dz1C2.133.132.135; Dz306, Innocentius I: Pl 33.761 (gratia non tt. ut elevans sed ut sanans consideratur).

3. EX PP.: Fugantes contra Pelagianismum docent gratiam esse omnino necessariam non tt. ut salutariter agatur, sed etiam ne homo superetur a concupiscentia; considerent scil. gratiam non ut "elevans" sed ut "sanans". P.152 ss. v.g. R.1162,1719,1731,1933,1941.

4. EX TT.: 1-2.109.4.

5. RATIONE:

a) A POSTERIORI:

Experientia constat totam legem naturalem non diu servari ab infidelibus absque peccato, imo, ne a fidelibus quidem communiter vitari omnia peccata mortalia contra legem naturalem (imo et peccata contra naturam).

Atqui hoc indicat dari in homine impotentiam moralem diu observandi totam legem naturalem.

Ergo P.154.

b) A PRIORI:

Homo omnis mandata naturalia sine gratia servare diu posset, oportaret ut apud illum amor Dei invisibilis, praemii futuri, honestatis abstractae, vinceret appetitum rerum sensibilium praesentium, attrahentium et hoc etiam in gravibus tentationibus, quae diu abesse non possunt.

Atqui in homine lapso hoc est moraliter impossibile propter rebellionem appetitus inferioris, nam ut dicit S.Th.: 1-2.109.
circa finem i.e. natura lapsa roquitur bonum privatum.

Ergo... P.155.

SCHOLION I :

Ex necessitate specialis auxilii ad recte vivendum juxta legem naturalem in praesenti statu, non recte concluderetur naturam hominis exigere gratiam supernaturalem ut complementum sibi debitum. P.155. Bellamy: La Théologie catholique au 19e siècle s.p. 254-257. Mazella, n.396 ss. Vide thesim sequentem.

SCHOLION 2 :

Ex veritate scholion 1, eruitur falsitas theoriae nixae principiis immanentiae exigitatae a quibusdam apologetis, np. ex imponentia hois. assequendi illam perfectionem moralem cuius ntle. desiderium habet; hoc enim desiderium versatur indeterminate circa aliquod auxilium divinum conveniens, non autem determinate circa adiutorium divinum sive... Datur np. necessitas alicuius auxilii sive ntis., sive slis.; hoc de jure. De facto auxilium illud ntrae. lapsae est auxilium sive. quod ntrae., non debetur. Dz 3103; Schiffini 93. III; Van der Meersch.n.80ss.; Rivièrre: Le Modernisme dans L'Eglise: Blondel. P.155 fine.

DIFFICULTATES: N.312ss.; 310; Mazella, 396ss.

TESSERA. - Traduction de vers de S. Prosper: De ingratia c 27.:

Ainsi la volonté dans ses teurs et retours
Porte de toutes parts ses différents amours;
Et comme en un Dédale errante et vagabonde,
Va d'objet en objet par les faux biens du monde.
Vaine dans ses frayeurs, vaine dans ses désirs,
Vaine dans son orgueil, vaine dans ses plaisirs,
Elle tombe, et tombant, sa superbe faiblesse
S'élève encore sans cesse, et sans cesse se blesse.

(???)

THESES 7

OMNI HOMINI ^{HABENTI} DIU USUM RATIONIS OCCURRUNT TENTATIONES
TAM GRAVES UT SINE AUXILIO GRATIAE EAS NON POSSIT HOMI-
TE SUPERARE.

S.Th.1-2,109,4,8; P.156ss.; Suarez 1,23s.; Bellarm.: De
gratia et lib.ar. 1.5,cc. 7 et 8; N.317ss.; Beraza, p.267.

Hanc est accuratior determinatio thesis praecedentis.
Practe enim tentationes, sunt aliae difficultates quae homi-
nem impedire possunt.

OMNI HOMINI: in suppositione universali absoluta, sive
sit homo peccator, sive justus.

D.J: saltem per plures menses, et etiam per aliquot
annos.

HABENTI USULI RATIONIS: habenti facultates ita evolutas ut
possit perfecte distinguere inter bonum et malum morale; nec
determinare volumus quo tempore aliquis ad hunc statum perve-
nit.

TENTATIO: quaecumque difficultas ad fidem vel mores homi-
spectans.

PROBATIONIS: difficultas non directe ad malum inducens
v.g. Gn 22.1

SEDUCTIONIS: difficultas directe ad malum inducens, seu
sollicitatio ad peccandum. Habetur quoties ex tempore
quo bonum faciendum est, occurrit motivum avertens ab hoc
bono, vel quoties instat aliquod incentivum ad malum fa-
ciendum. Oritur aut 1) a natura corrupta, 2) aut ab aliis
hominibus, 3) aut ab objectis externis, 4) aut a diabolo.

GRAVES: Non praecise quae, vel quia, sollicitant ad lac-
rimam praceptum grave, sed quae gravem difficultatem gi-
gnunt et ad peccatum vehementer sollicitant, et hoc quidem
sive relate ad subjectum, sive per se et simpliciter. Illa
nempe est quae pertinaciter; constanter et moleste suadet.

GRAVIS SCD. QUID: vel propter intensitatem (intensive), vel
propter durationem (extensive).

GRAVIS SIMPLICITER; intensitas et duratio quae ita durat ut intellectus obscuretur et voluntas defatigatur, praesertim ex diurnitate.

AGITUR de tentatione simpliciter gravi subjective et cuidem ad peccatum grave, tentatio, scilicet in se considerata (subjective) gravis, non tamen terminative gravis, inducens scilicet ad peccatum grave. Tentatio enim potest esse terminative (objective) gravis quia non necessario sit in se gravis v.g. tentatio ad matrem occidendam.

NON AGITUR de tentatione quae liberum usum rationis impedit.

NON DICIMUS hominem lapsum sine gratia nullam gravem tentationem superare posse, quia vix probari hoc posset ex fontibus revelationis; sed dicimus quod dari possunt tales tentationes quae sine gratia vincere nequeunt

DE FACTO, in hoc oeconomia salutis, nulla occurrit tentatio gravis quia simul adsit gratia. P. 157, 163.

S I M P L I C I O R U T I N E : i.e. cum solis viribus naturalibus.

TAM GRAVIS... UT NON POSSIT: propter nempe impotentiam moralen, non physicam, voluntate remanente libera.

HONESTE SUPERARE: Triplex enim potest esse victoria: vitiosa, supernaturalis, moralis tamen naturaliter. P. 158; W. 318.

IN THISI agitur de victoria ethice honesta.

ADVERSARII: Pelagiani: Sola libertate homo potest pervenire ad statum in quo nullum experietur motum concupiscentiae.

NOTA : Theologice certa. Suarez, 1, 26, 12.

PROBATORUM :

1 - EX SS.

a) Ex precepto orandi:

Xtus nos jubet orare, ne ob infirmitatem carnis succumbamus tentationi;

Atqui oratio non esset semper necessaria si homo posset omnes tentationes superare vel eis diu resistere absque speciali Dei auxilio.

Ergo...

MAJOR: Mt., 6,13; 26,41; Lc 18,1,6s.; ubi *jubemur rogare*, non sit tentatio, sed ne ipsa superemur. P.159; 2-2.83.9. c. fine.

- b) Ex potentia adversariorum
I Cor. 10.12s; Eph 6.10ss. etc.

S.Paulus invitat fideles ad perpetuam cautelam quia colluctatio ipsis est adversus potestates superiores tentationem tamen superari posse dicit cum speciali Dei auxilio;

Atqui haec indicant hominem sine tali auxilio non posse dum superare tentationes quae sibi occurunt.

Ergo...

- c) Job.7,1; 14.1; Rom.7,23ss; 2 Cor.12.9; Gal.5.17; 2 Thess. 3.3; 2Tim. 2.3,5; 1 Pet.5.8ss.; Sap.8.21.

2 - LX DOC. ECCL.: Dz.132s.,165,103,182,190,187,1029s.806.P.161.

Intima persuasio et praxis fidelium testatur hunc esse ordinum Ecclesiae; in tentatione enim ad Deum recurrent pro certo habentes se sine gratia victum iri. P.162.

3 - EX PP.:

a) Explicata est doctrina S.Aug. et PP. qui contra pelagianos scripsierunt. Omnes docent etiam justificatis necessarium esse speciale auxilium ad tentationes superandas. F. 1:1.

V.g. R.315,548,1191,1210,1263,1404,1406,1504,1509,1592, 1718,2201; 435,1153,1956,2227.

b) Vita est militia: RA. 90,120,165,327,483,498,594,734,990, 1174.

c) Ex technica necessaria et difficili ad eas vincendas: RA. 33,36,99,148,175,190s., 195-6,203,207s.,232,478,484,547,567,594, 772,837,931,957,968,1029. Ascetica speculativa et speculativo practica.

4. EX TT. S.Th.,1-2.109.8-2a paragraphs.

5. RATIONE : Cf. thesim 6.

SCHOLION I :

Ratio illius impotentiae non est quaerenda in ipsa tentatione seorsim sumpta, sed provenit ex diuturnitate temptationis et ex eo quod saepe noctitur cum longa serio difficultatum. Vehementia ipsius temptationis gignitur ex eo quod bona sensibilia diu et continuo intellectum et voluntatem sollicitant eorumque vim resistendi minuant. Unde accedente temptatione diaboli, homo impotens est ad diutius resistendum, nisi a superiori agente juvetur. Tamen rumanct homini potestas libere volendi resistere, neque ullum instantis assignari potest quo desit potestas tum physica, tum moralis resistendi, ideoque vere peccat. Si tamen sumuntur omnia instantia collective, unum certo erit quo non volet adhibere vires quae sibi praestet sunt ad resistendum.

P. 164ss. Cf. 1-2.109.8.

SCHOLION 2 : Quoram auxilio ho. indigent ad legem ntriam. diu servandam totam et ad vincendas oes. temptationes?

De potentia ordinaria Dei requiritur, sed non sufficit gratia scrf.. Ad singulas autem temptationes distributive videntur, nec ex ntra. rei, nec ex dispositione Dei positiva videtur gratia scrf. vallis. Requiruntur etiam tum illustrationes intellectus tum inspirationes voluntatis. Dz159,141, P.171ss. Quae sunt cles. saitem scd. modum i.e. propter merita Christi, aut etiam ntes. quod substantiam (domum); sed profidelibus videntur esse intrinsecos..

DIFFICULTATES : N.319; Beraza 207 s.

TESSERA: Billot' de Gratia p.43:

"Nunc autem cogita hunc. in ea habituali dispositione existentem, quam secum fert purae ntriae. status, nimurum cum tanti dependentia a sensibus, cum tam praevalente interioris appetiti influxu, cum tanta proritato ad temporalia et visibilie boni, dicitur que cum iis oibus intrinsecis conditionibus quae in nobis constatae sunt dissolutionem harmoniae in qua consistebat ratio gratiae originalis justitiae; et facile aestimabis quid obtusus affectus non valuisse ex eosc transcendore ordinem boni praecedit vita, et quod ex consequenti, idem ille ho. fuisse in me ali impotentia faciendo et vitandi quidquid faciendum ut virtutum est, ut humana vita in suum ultimum finem bens et recte dirigatur.

- THESIS 8^a -

NULLUS HOMO NE JUSTUS QUIDEM, SINE SPECIALI PRIVILEGIO POTEST DIU VITARE OMNIA PECCATA VENIALIA.

S.Th., l-2.109,8; Suarez: 1.9,cc.7 et 8; P.173ss.; V.32lsc.; Mazzella, n.341; Beraxa, p.231; Billot, the.5.

N.B. - Hac thesi excluditur perfecta impoecatia a Pelagianis statuta de multis hominibus justis, et statuitur etiam homines justos communiter incurrire saltem quaedam venialia peccata.

PECCATUM VENIALE est deordinatio respectu legis divinae quae vel propter levitatem materiae, vel propter imperfectionem consensus non secum fert amissionem amicitiae divinae.

Pecc. mortale est CONTRA amicitiam divinam;
Pecc. veniale est PRAETER amicitiam divinam.

AGITUR in thesi de peccatis venialibus semi-deliberatis, non de peccatis deliberatis quae sunt venialia ex levitate materiae.

PRIVILEGIUM est aliqua exceptio a lege generali et odiosa.
Non est tt. praeter sed contra legem.

VITARE oia peccata venialia:

DELIBERATA est gratia extraordinaria, non contra sed praeter legem;

SEMI-DELIBERATA est privilegium, non tt. praeter sed contra legem.

SPECIALE i.e. quod hoi. rarissime conceditur.

EST igitur, in hac thesi, donum distinctum a gratia sanctificante et a gratiis actualibus quae ordinarie hominibus conceduntur juxta supernaturalem Dei providentiam.

DIU: i.e. saltem per aliquot dies. Si quis diceret omnia peccata venialia posse vitari per unum diem, non diceret aliquid improbabile.

"Ex istimo tamen hoc tempus non posse omnino definiri, quia pendent a variis circumstantiis ut ex complexione et dispositio-
nis hominis, ex consuetudine, ex vitae statu, et similibus. So-
lum dicere possumus majori tempore vitari peccata deliberati,
quam quae fiunt ex surreptione". S.9.29; Mazz., 348; Ber., 251.

Unde "DIU" de qua in hac thesi, brevius est quam in thesi-
bus praecedentibus.

IMPOSSIBILITAS illa non est physica sed moralis, anteceden-
ter quidem ex maxima difficultate, consequenter ex defectu for-
titudinis et constantiae. P. 175; Mazzella, 253ss.

IMPOTENTIA ILLA scil. est.

- a) Terminative vage et indeterminata; v.g. Et 19.17
- b) Respectu venialium pcc. collective non separatim seu divisim sumptorum.
- c) Antecedens, non tt. consequens usum libertatis i.e. nun-
quam superatur.
- d) Antecedens moralis non physica; et quidem:
- e) Simpliciter talis (stricte dicta) non tt. sed. quid (late
dicta);
- f) Auferibilis ex speciali privilegio v.g. BMV. Dz 833.

ADVERSARII: Pelagiani. Ho. sine privilegio abstinere potest at
oi. peccato etiam levi. R 1355, 1888, 1894, 1976, 2019.

Beguardi et Beguinæ: Dz 471.

SENSUS THESEOS:

Cum ordinaria, immo et extraordinaria gratia non datur poten-
tia moralis et expedita vitandi peccata venialia semi-deliberata
omnia collective sumpta; etsi negari nequeat hominem ita a Deo
adjuvari, ut possit in nullum peccatum veniale cadere.

NOTA:

Si DIU = tota vita: DE FIDE DEFINITA: 833; 106-8; 804, 810.

Si DIU non est tota vita; THEOLOGICE CERTA.

PROBATOR

1. EX SS: (Sed. interpretationem CC et PP).

A. - Jac 3.2 (Dz107); Mt 6.12 (Dz107; R1536, 1781, 1976); Mc.11. 25ss; 1 Jo 1.8 (Dz106; R1794, 1918).

In his locis,

- a) omnes homines discuntur frequentior peccare;
- b) omnes, etiam justi, a Xto jubentur rogare veniam delictorum;
- c) hanc veniam rogare jubentur quoties oraro incipiunt.

Atque si omnes homines, etiam justi, tam frequenter admittunt peccata, dicere cogimur hominem, sino speciali privilegio, non posso diu vitare omnia peccata saltem venialia semi-diliberata.

Ergo: P.176,178; Van Noort, 48.

MINOR: Ibi enim habetur impossibilitas moralis saltem consequens, ubi fore nemo facit quod est faciendum.

B. - Prov. 24.16; Eccl.7.21; 1 Jo.3.4,6,8,9.; 2 Par 3.36; Job, 37.7; Ps.,142.2; Da...,9.15,20; 1 Jo.,3.6.

C. - EX DOC. ECCL.: Dz106-108; 804,810,833,899.

3. - IN LITURGIA.

In Missa: "Suscipe... quam ego indignus famulus tuus offero tibi Deo meo vivo et vero pro innumerabilibus peccatis et OFFENSIOIBUS et negligentie."

CONFITEBIS: Manque d'égards, de politesse, d'éducation; Rusticité, grossièreté, impolitesse. Tous sommes tous à l'égard de Dieu des ours mal léchés, des roturiers, des gens mal élevés, des paysans du Danube, des Béotiens.

4. - EX PP.: P.170; R.527,981-(1332),1509,1536,17^os,1786,1737, 1801,1846,1868,1894,1910,1921,1976,2001,2201; Nov. negant hoes absolute per Deum gratiam posso esse sine peccato in hac vita, sed, PLUTONI NEGANT: R.1720,1794. RA 650,382.

5. - EX TT. 1-2,109.8; 74.3.2m (74.10);

5.79.4.2m: "Vites istam sancti non ducunt sine pecc. venialibus."

3 Sont 12.2.2.1.lm: "Neque est inconveniens quod aliqua hora ho. sit absque ei. peccato; quamvis ho. diu durare non possit propter difficultatem vitandi pecc. venialia."

4 Sent.21.1.4^m: "Non fuit intentio Apostoli (1 Jo.1.8) dicere quod non sit aliquod momentum in quo ho. non sit sine peccato (veniali) quoad culpam; sed quia ista vita a nullo sine peccato agitur; et quia etiam dimissa culpa, aliquis reatus remanet".

6°- RATIONE et EXPERIENTIA :

Non probatur sed SUADETUR. Van Noort,50. Nam etiam justis remanet prava concupiscentia.

Atqui ii in quibus remanet prava concupiscentia non pressunt diu vitare omnia peccata venialia semi-deliberata.

Ergo...

MAJOR: Ex Dz.792, ex experientia et ex consensu theologorum.

MINOR: 1°- Ex experientia;

2°- Ex ratione, nam.

Ut videntur omnia peccata, etiam venialia, omnes et tam varii motus insurgentes in anima perfectissime subjici debent imperio voluntatis;

Atqui in iis in quibus manet prava concupiscentia non omnes motus insurgentes in anima ita perfecte subjiciuntur dominio voluntatis.

Ergo... P.182; 1-2.109,8.

**SCHOLION I.. DE POSSIBILITATE VITANDI OMNIA PECCATA VENIALI
PLENE DELIBERATA.**

Durandus quidem tenet justum posse ea omnia vitare. At alii communius docent cum sola ordinaria gratia omnia peccata venialia deliberata non vitari posse per totam vitam. Ratio sumitur etiam ex imperfecta subjectione appetitus inferioris. Sed conceditur sanctos per diminutionem fomitis et per abundantiam gratiarum, diu et praesertim in fine vitae, a talibus peccatis abstinerere. Concludes non cuicunqu e suadendum esse votum vitandi omnia peccata venialia deliberata. Boyer,99; P.174. Beatus Claude de la Colombière: Projet d'un voeu.

Poulain (Grâces d'oraison 10e Ed.p.162 et notes):

LE VOEU DU PLUS PARFAIT doit être précédé d'un long noviciat. Ste. Thérèse le fit à l'âge de 45 ans. Mais il fallut le lui restreindre poq. malgré ses grandes lumières, il en résultait pour elle des scrupules.

Ibid p.160 ss. et notes: La DEVOTION DE L'EXPIATION: 1) Accepter les souffrances; 2) Demander les souffrances. Ce second degré doit être regardé comme très exceptionnel.

SCHOLION II.- DE NATURÆ PRIVILEGII PRAEDICTI.

Quam necessitas aliquando venialiter peccandi, scd. praedicta, oriatur ex prava concupiscentia, privilegium speciale a Trid. me - moratum; consistet in immunitate a notibus concupiscentiae, sive illa immunitas conferatur per restitutionem doni habitualis integritatis, sive per continuum seriem auxiliorum actualium efficacium. Hinc patet, quo iure multi TT. cum Suarez dicant, donum gratiae quo habeatur potentia moralis omne omnino pecc. vitandi esse privilegium in sensu strictissimo, "privilegium contra legem"; universalis enim lex est, ut in statu ntræ. lapsae concupiscentia laboret. Et inferens prævileg. praedictum intime connecti cum immunitate a pecc. orig.. quo posito, omnino conaherent doctrina Eccl. ae, tenentis hoc privileg. B.V.Mariae concessum esse, et sententia communis TT. juxta quæ, nulli alteri unquam collatum fuit.

SCHOLION III.-

Quid de modo apud notos sese accusandi. RAM 1924.217-233:
Humilité et vérité (J.-M. Guibert).

SCHOLION IV.-

1º D. confert auxilia quibus removetur impotentialia physica, non autem impotentialia moralis; hacc radicatur in fome peccati seu concupiscentia quae est sequela peccati originalis; nec D. auferit illam propter humilitatem et fiduciam in Ipsum. S.aug.: RA 638.

2º Quoad remissionem venialium, vide Tractatum de Poenitentia.

3º Quoad propositum non peccandi venialiter:

4 Sent 3.2.2.2²2m: "... in contritione de venialibus non exigitur propositum non peccandi venialiter, sicut in contritione de mortalibus exigebatur; sed quod displiceat si ipse peccatum præteritum vel infirmitas per ad pecc. veniale inclinatur quamvis ab eo omnino lenitus esse non possit".

4° Ex impossibilitate vitandi oia. veniali semideliberata, immo et plene deliberata pessime quis deduceret conclusionem practicam: "Non amplius debo curare de venialibus"; hoc propter plurimas rationes, quarum indicantur duas:

- a) Venialia enim praesertim deliberata disponunt, ut ait S.Th., ad contrarium caritatis, viam scl. parant ad pecc. mortale, etsi "venialia quantumvis multa non possunt eaequare malitiam peccati mortiferi" (Lessius. De Perf. div. 1.1,c.1,n.2 sub fine).
- b) Semper praesto nobis adest gratia ad singulum pecc. veniale etiam semi-deliberatum vitandum, et proinde peccatum nobis est imputabile saltem in causa remota.

DIFFICULTATES : n.322; Mazz.359ss.; Ber.263.

CLAVIS SOLUTIONUM :

- 1.- Impotentia moralis non reddit actum impossibilem sed difficultem; tunc libertatem non destruit sed utique minuit.
- 2.- Haec potentia est directa relate ad totam seriem veniales, collective, sed indirecta relate ad aliquod pecc. indeterminatum quod voluntas determinat quando peccat.
- 3.- Non valet illatio a sensu distributivo ad sensum collectivum quando importatur specialis difficultas propter collectionem v.g. gardien de but, blay-birds.

TESSERA. S.Aug. citatus a Lessio: De Perf. div.1.13,c.15,n.85:
"Non est [pecc.veniale] bestia sicut leo, ut uno mortuus guttur frangat; sed bestiae plerique minutae, si multae sunt, accidunt. Si projiciatur quispiam in locum publicibus plenum, numquid non moritur ibi? Quam minutae sunt grana arenae! Si arenae amplius in navi mittatur, mergit illam ut perent. Quam minutae sunt guttae pluviae! Nonne flumina implent, et domos dejiciunt? Ergo iusta nolite contemnere".

5.

A. C. DE NECESSITATE GRATIAE AD PERSEVERANTIAM FINALEM.

* * *

THEISIS 9.

PRAETER GRATIALE SANCTIFICANTEM JUSTUS ALIO SPECIALI AUXILIO INDIGET UT PERSEVERET USQUE IN FINEM; (1^a pars); IPSA AUTEM PERSEVERANTIA ACTUALIS EST MAGNUM DEI DONUM ET SINGULARE BENEFICIUM. (2^a pars).

D.Th. i-2.109.10; 2-2.137; B. Deegrat. et l.arb.2.9-15; S.10.4ss.; P.185ss.; Mazz.306ss.; Van Noort,40 ss.; Ber.p.214ss.etc.

PERSEVERANTIA tripliciter intelligi potest: (1-2.109.10)

1°- UT VIRTUS: (Habitus = qualitas difficile mobilis).

a) Habitus mentis per quem ho. firmiter stat ne removeatur ab eo quod est scd. virtutem per tristitias irruentes. Sic intellecta se habet perseverantia ad tristitias, sicut continentia ad concupiscentias et delectationes et ita est pars integralis fortitudinis. (2-2.137.1); P.9.61.

b) Habitus scd. quem ho. habet propositum perseverandi in bono usque ad finem. (Potius affectiva). Sic intellecta, perseverantia consequitur quamcumque virtutem. (2-2.137.1.3m). Est, ni fallor, firmum propositum: DZ.897,898,915.

Illi duo habitus simul cum grat. scfte. infunduntur.

2°- UT ACTUS: (vel series actuum).

c) Continuatio effectiva boni usque ad finem vitae: (2-2.137.4; 137.1.2m.; 137.2.3m)

Perseverantia ut actus non absolvitur nisi fine vitae. R.1992, 1953, 2028.

PERSEVERANTIA IMPERFECTA (potentialis, temporalis, scd. quid): ea quae durat ad certum vitae tempus, non autem ad finem vitae inclusive.

Talem dari perseverantiam est De Fide Definita. Dz.827.Cf.R.1992s..

PERSEVERANTIA PERFECTA (*actualis, FINALIS, simpliciter*): stabilitas permanens in statu (sive primo sive repetito) grat. scftis. (*persever. activa*), conjuncta cum morte in statu gratiae (*persev. passiva*); unde includit duo elementa, perseverantiam tum activam, tum passivam.

Mt.10.22; 25.21; 2 Tim.2.5; 4.7ss; Apc.2.10.

PERSEVERANTIA ACTIVA (*elementum internum, materiale*): est exercitium perdurans actuum liberorum qui ad statum gratiae conservandum gratiae conservandum pertinent. Dz 1.2,806,807; R.1947,1992.

PERSEVERANTIA PASSIVA (*elementum externum, formale*): est terminatio vitae in statu gratiae, seu immissio opportuna mortis.

Sap.4.11,14; R.1949,2002.

PERSEVERANTIA MTCM PASSIVA): illa quae unice pendet a Dei providentia non ab hor., ut perseverantia perpetuo amentium vel infantium baptizatorum morientium ante usum rationis, vel adultorum morientium immediate post acceptam justificationem.

Mt.2.10 (Sti. Innocentes).

Haec fortasse non est perseverantia GRAMMATICALITER accepta sed utique THEOLOGICE, et ut patet magnum Dei munus.

SPECIALE.

NON hoc sensu quod est PRIVILEGIUM aut quod RARO conceditur, siquidem est omnino scd. legem communem gratiarum nec illam excedit, nam Trid. docet, de facto oes. justificatos a pecc. mortali abstinere posse, proindeque perseverare posse, quia "D. sua gratia semel justificatos non deserit, nisi prius ab eis deseratur". Dz. 804.

Hoc autem sensu SPECIALE dicitur quia distinguitur :

- 1º A gratia scftis et habitibus oibus, per se infusis;
- 2º ab universalis Dei concursu;
- 3º A gratiis actualibus quae connaturaliter justis conceduntur in ordine ad singulos actus salutares;
- 4º A potentia perseverandi (to posse perseverare) quam quis habere potest, quin actu perseveret.)

SPECIALE AUXILIUM est particularis protectio et providentia divina tum interna tum externa qua indiget ho. reparatus non autem totaliter sanatus quoad subiectionem appetitus inferioris.

Nor est habitus, nec se tenet unice ex parte gratiarum actualium ita ut ex earum summa consurgat.

Sed unice se tenet ex parte auxiliariorum quae requiruntur tempore opportuno, ad POSSE MORALITER auxiliare difficultates in via virtutis occurrentes, ultra gratiam scilicet; eique proportionatum communale et connaturale Dei regimen; QD AUXILIO fit ut electi bonum agant, peccata vitent, oes. tentationes vel molestissimas viriant et morte tollantur dum in statu gratiae permanent. R.1918.

Constat igitur donis internis et externis. (C.137.4; 1.2.109.10)

DONUM : "Ipsum np. perseverare usque in finem", seu "ad finem bonum pervenire" ita gratuitum est, ut nemo illud de condigno mereri potest. R.1999,2000,2002; 1993.

Audit, ut patet, "tū posse perseverare in actum reducto" aliquam impeccacionis saltem extrinsecam in momento aliquo mortem antecedente S.aug. De Dono percev. C.11 et 12; PL 45.999.

MAGNUM DEI DONUM quia coniunctam habet vitam aeternam, et necessarium est ut quis simpliciter perseveret, et omnino gratuitum utsipote procedens ex beneplacito divino.

Mors enim in statu gratiae nulli justo debetur, nec adscribenda eius meritis aut viribus etiam sibus., sed unice provenit ex actu benevolentiae divinae ut donum ab aliis gratiis distinctum.

BENEFICIO SINGULARE, quia implicat:

- a) Collationem gratiarum efficacium praemere sufficientibus:
R.1958,1995 fine;
- b) Auxilia externa quibus justus avertitur a peccato gravi.
R.1504.
- c) Praevisam et intentam a Deo concidentiam mortis cum statu gratiae: Mt.24; 42.44.46.
S.aug.: "finis vitae huius non in hois. sed in Dei sit potestate."
- d) Consecutionem salutis aeternae. R.1957.
- e) Quaedam quae non carent ullo modo, sub merito: sol.

- 1) inchoatio = prima gratia efficax.
- 2) progressus = series gratiarum efficacium.
- 3) consummatio scl.:
 - ultima grat. eff.;
 - mors in statu gratiae.

ADDENDUM videtur tale donum immediate connecti cum ipsa praedestinatione. Quocumque enim sit sistema quod inter probata systemata quis elegerit, denique tandem, series illa gratiarum efficacium usque in finem importat, ex parte Dei, liberrimam electionem illius ordinis rerum, in quo praevidit talem hominem v.g. (S.Paulum) talibus determinatis auxiliis finaliter consensurum. P.189s.; Mazz., 314-317.

1^a PARS : PRAETER GRATIAM SOTTEM. JUSTUS ALIO INDIGET AUXILIO SPECIALI UT PERSEVERET USQUE IN FINEM.

ADVERSARII : Felagiani: Non requiritur ullum donum aut auxilium sive. aut speciale sed sufficit liberum arbitrium.

SENSUS THESEOS : Agitur de ELEMENTO MATERIALI perseverantiae actualis seu de PERSEVERANTIA ACTIVA i.e. de POSSE PERSEVERARE IN ACTUM REDUCTO.

NOTA :

1° Quod requiratur speciale auxilium ut possint justi perseverare: DE FIDE DEFINITA: Dz.232 quin tamen determinetur quid sit illud auxilium speciale.

2° Quod justus possit oia. pecc. mortalia vitare quod idem est ac perseverare: DE FIDE DEFINITA: Dz 200, 28, 835, 804.

3° Conc.Trid. docet oes. justos illud auxilium speciale recipere: DZ 804, 806.

PROBATOR :

1º- EX S.S. :

a) Juxta S.J.

- 1) Justi servant justitiam suam inter multas difficultates et certamina: 1 Cor 9.24-27; Eph.6.11ss; 1 Pet.5.8s; Jo.15.4,9.
- 2) Cum timore et tremore salutem suam operari debent: Phil. 2.12.
- 3) Orare debent ne succumbant tentationi: Mt.6.13; 26.41.
- 4) Gratias tribuenda est victoria: 1 Cor.10.12s.
atqui haec oia. clare ostendunt justum praeter gratiam sc̄tfem.
alio indigere auxilio speciali ut perseveret usque in finem;
Ergo praeter grat. sc̄tfem. justus alio indiget auxilio speciali
ut perseveret usque in finem.
- b) Ps.118 (Encomium legis divinae); Mt.26.41; Lc 18.1; 1 Tim. 6.12; 2 Tim.4.7; Heb.10.32; 12.1.

2º- EX LITURGIA : Ex precibus v.g. in Missa, litanis etc.;

In quasi oibus. orationibus, a Deo rogamus ut usque ad mortem
perseveremus.

3º- EX DOC.ECCL.: Dz.132,183,192,806,832.

4º- RATIONE THEOLOGICA : 1-2.109.9.

1ª PARS : PERSEVERANTIA FINALIS EST MAGNUM DEI DONUM ET SINGULARE BENEFICIUM.

ADVERSARII :

Pelagiani, Semipelagiani negant perseverantiam finalem esse donum.

Novatores XVIⁱ saec.: Justi necessario peccant sed necessario
habent omnimodam certitudinem suae praedestinationis.

SENSUS THESEOS.

In hac parte agitur praesertim de ELEMENTO FORMALI perseverantiae, seu de PERSEVERANTIA PASSIVA, SUPPOSITA utique PERSEVERANTIA ACTIVA, et proinde de PERSEVERANTIA ACTUALIS.

NOTA :

1° Quod perseverantia finalis sit magnum Dei donum et singulare beneficium: THEOLOGICE CERTUM ex Dz.826. Cf. 821, 825 et quantum ad perseverantiam activam totidem verbis docetur a Conc. Trid. Dz.826 (806) 183. In Dz.132: posse perseverare non videtur distingui a gratiis actualibus.

2° Insinuatur illud donum esse distinctum a gratia sancte, seu non oibus justis datum esse: Quod est THEOLOGICE CERTUM: Dz.826s.

3° Explicite asseritur justum nec posse nec debere certitudinem habere de sua perseverantia, praeter revelationem: Dz.825.

4° Quod factum moriendi in statu gratiae sit donum distinctum ab aliis: CERTUM.

PROBATUM :

1°- Ex S.S.: (Textus a CC., PP. et ab Aug. allatis)

Rom.14.4; 1 Cor.1.7s.; 1 Thess.5.23; (Ps.93.16ss.; 118.33ss.; 126.1s.; Jo.18.9.

Quoad elementum ACTIVUM: Phil.1.6; 1 Pet.5.10; Jo.17.11ss.; Lc.22.31ss.;

Quoad elementum PASSIVUM: Sap.4.7-15 (R.1328); Lc.23.42ss.;

UNDE SIC ARGUITUR:

SS. tribuit perseverantiam finalem beneficio Dei quod precibus obtinetur.

Ergo.

2° EX TRADITIONE:

S.Aug. integrum librum scripsit (PL 45.993-1049) in quo hanc tenet doctrinam; et affert testimonium Cypriani, qui hoc probat ex Oratione Dominica. (PL.45.996) P.186; P.Comp.256; V.Noort,44.

Quae doctrina recepta est a Summis Pontificibus et CC.: Dz.132,
139,183,806,825,826,827,833,836.

3º EX EP.:

Ex exhortationibus quas fidelibus faciunt ad petendam perseverantiam, hanc apparet esse distinctam a gratia scfsc. et a. gratia actualibus hoc justificato connaturaliter debitibus:

R.2002 (elementum passivum) 1924 (elementum activum); R.1059, 1958, 1960, 1992s., 1995, 1999, 2002, 2005, 2028.

Quid sit perseverantia finalis: R.1947, 1949, 1992s., 1999, 2002, 2028.

Quid sit "posse perseverare": R.1177, 1945, 1955s.; RA.362, 432, 953.

Ex eorum doctrina de necessitate, frequentia et perseverantia orationis. Vide RA: Index Alphabet: Oratio.

4º RATIONE THEOLOGICA: P.Comp.257.

ad finaliter perseverandum pro adultis, DUO requiruntur: 1) perseverantia passiva et 2) perseverantia activa;

Atqui neutra est in potestate hominis.

Ergo perseverantia finalis est singulare Dei beneficium.

MINOR: Perseverantia PASSIVA in eo consistit quod homo moritur quando est in statu gratiae;

Atqui mors in statu gratiae non pendet a libero arbitrio sed ex Dei beneplacito;

Ergo est singulare Dei beneficium.

ULTIMA minor maxime elucet in infantibus baptizatis morientibus ante usum rationis.

Etiam in adultis dantur casus omnino singulares.

De perseverantia ACTIVA, minor stat ex a), sibi, versatilitas hinc, non totaliter gratia scfsc. et gratia actualibus connaturaliter debitibus tollitur.

5º CONFIRMATUR: 1-2.109.10; 2-2.137.4; De Verit. 24.9 et 13.

SCHOLION 1.- De "posse perseverare". P.183s.;
Dz.200,804,806,828,832,835,1092; R.1177,1945,1955s.; 485,153,
1956,2227.

SCHOLION 2.- Quomodo differat perseverantia finalis a dono confirmationis in gratia. P. 191s.; 1.25.1s.; 1-2.109.10.

SCHOLION 3.- Quomodo differat donum perseverantiae a prae-
tinatione. P.II,p.230.

SCHOLION 4.- Quomodo necessitas auxilii specialis ad continua-
tionem justitiae cohaereat cum necessitate gratiae
actualis ad singula opera salutaria. V.Moort,43.

SCHOLION 5.- De incertitudine doni perseverantiae. Dz.806s.,
826,112; P.192; V.Moort,46. Potest tamen suppliciter
em. eti ut postea videbimus.

DIFFICULTATES: F.Comp.258ss.; Ber.237ss.; 245; Macz.,318,326ss.

TESSERA : COMPENDIUM INTERPRETATIONIS ORATIONIS DOMINICALIS.
(Pater Noster)

Cf. De Dono persev. PL 45.996.

a) SANCTIFICE RUM NOMEN TUUM i.e. ut nomen ejus sanctificetur
in nobis i.e. ut sancti simus, ut qui in Pmo. sanctificati sumus,
in eo quod esse cedimus, PERSEVEREMUS. (996)

b) ADVENTIAT REGNUM TUUM... non enim veniet regnum dei nisi his
qui PERSEVERAVERINT usque in finem. (997)

c) FIAT VOLUNTAS TUA... cum enim in justis iam facti est, cur
ut fiat adhuc petunt, nisi ut PERSEVERENT in eo quod esse coope-
rant. (997)

d) PANEM NOSTRUM QUOTIDIANUM... i.e. Eucharistion, ne vici e
Christi corpore separantur, sed IN EA SANCTITATE PERMANENT. (998).

e) LIMITTE NOBIS... : Non directe de PERSEVERANTIIS sed INDI-
RECTE, docendo necessitatem orationis, quia oes. etiam iusti pec-
cant. (998)

63

f) NE NOS INFERAS IN TENTATIONEM. Quid aliud quam ut in SANCTITATE PERSEVERENT, precantur. (999)

"Si ergo alia documenta non essent, haec DOMINICA ORATIO nobis ad causam gratiae, quam defendimus, sola sufficeret: quia nihil nobis reliquit, in quo tanquam in nostro gloriemur. Siquidem et ut non discedamus a DEO, non ostendit dandum esse nisi a DEO, cum poscendum ostendit a DEO." (1001)

Quelqu'un demandant un jour à Lessius ce qui pouvait nous assurer une mort tranquille cette réponse :

QUATRE CHOSES.

- 1° Implorer tous les jours de Dieu le don de la persévérence finale et la grâce de ne pas l'offenser par le péché.
- 2° Progresser journallement dans la vertu.
- 3° Entretenir dans son âme une tendre compassion pour les souffrances du Sauveur et s'appliquer à souffrir avec Lui.
- 4° Une vive affection pour la Ste. Mère de Dieu.

(Van Sull : Leonard Lessius, p.275 s.)

B.- DE GRATUITATE GRATIAE

- Thesis 10^a -

GRATIA NON DEBETUR

- 1^a - ULLI EXIGENTIAE NATURALI,
- 2^a - NEQUE MERITO NATURALI HOMINIS,
- 3^a - NEQUE EJUS PRECIBUS NATURALIBUS,
- 4^a - AUT DISPOSITIONI NATURALI POSITIVAE.

S.Th., 1-2.112.3; De Verit., 6.2; Suarez: Proleg.4,c.1; 1.12,c.34; Bellarmine: De Grat. et lib. arb. 1.6,cc.5-8; P.193ss.; W. 284ss.; Mazz., 756s.; V.Noort, 77s.; Billot, th.13.

GRATIA: Donum supernaturale; agitur de prima gratia actuali, non autem de gratia ex praecedenti gratia.

NON DEBETUR: nulla np. esset in Deo injustitia si hoibus., vel propter ntrram., vel pr_opter ejus opera scl. meritum aut impetratio_nem aut dispositionem, omnem gratiam denegaret. P.193; Mazz. 786.

1^a PARS

GRATIA NON DEBETUR NILLI EXIGENTIAE NATURALI.

EXIGENTIA: (in genere) id quod requiritur vi necessitatis aliquius vel juris.

EXIGENTIA NTRLIS.: id quod requiritur ut natura aliqua non sit frustra.

DIFPLEX : (1-2.11.1.2m)

- a) Respectu ipsius ntrae. humanae quae qua talis non posset relinqui a Deo sine gratia; (1^a pars) [NATURA]
- b) Respectu operum ntrlium. hois.: [OPERA NOSTRA]

OPERA NOSTRA :

- 1) MERITUM : de condigno, vel de congruo;
- 2) FRECES seu IMPETRATIO;
- 3) DISPOSITIO: positiva vel negativa.

ADVERSARIUS :

1°- MANICHAEI: Merito ntrae, bona, oia. animae humanae debentur quae ad summam perfectionem et beatitudinem requiruntur.

2°- BALANI, JANSENISTAE: Natura creata ex se est tam inulta ad finem assequendum, ut D. salva bonitate et sapientia sua non possit ei gratiam denegare. Unde ante peccatum gratia fuit debita; post peccatum est indebita quatenus indignis i.e. peccatoribus datur.

3°- AUGUSTINENSES: Gratia sctf. est donum plane indebitum naturae integrae; gratia autem actualis "ex decentia creatoris" debetur naturae, ne in summam miseriam ruat. F.194s.; Scheeben: Dogm.3.621ss..

NOTA : PROXIMA FIDEI : Dz. 1011,1385.

PROBATUR :

1°- EX SS.:

A.- QUOAD gratiam sanctificantem: Stat ex elucidatione 1a et ex tract. de gratia sanctificante. P.196; 2 Pet.1.2ss. (quomodo = quoniam); 1 Jo.3.1s.; Eph.,1.15s.

B.- QUOAD gratiam actualem: Describitur, sicuti totus ordo gratiae, praesertim apud Paulum, ut aliquid quod soli infinitati caritati Dei debetur et ut transcedens omnem creatam potentiam.

Eph.3,8,14ss.; Col.1,10ss.; Eph.,1,5as.; Rom. 8,14ss.; Jo.17,20ss. Cf. P.197.

2°- EX DOC..ECCL.: Dz.192,199,1011,1385; Col. Lac.7.518a,567, 1637b,1638a.

3°- EX PP.: Docent:

- a) gratiam superare oes. exigentias ntrae. v.g. R.1456, 1939,1952,1962,2106;
- b) gratiam esse essentialiter gratuitam v.g.: R.1443,1451s., 1456,1458,1473,1496,1791,1807,1837,1851,1857,1889,1974, 199,2005,2034,2044s.

e) Essentialis distinctionem inter gratiam et dona naturalia v.g. R.253,529,699,813,941,950,960,1027,1185, 1318,1433,1755,2100,2115,2265,2359. Cf. Scheeben: Dogm. 3,674-699.

4º- RATIONE : De Verit. 6.2; 1-2.111,1,2m.

2^a PARS

GRATIA NON DEBETUR ULLI MERITO NATURALI HOMINIS.

MERITUM (abstracte): Ipsum jus ad praemium, sive ex justitia, sive ex benevolentia, aequitate aut decentia.

MERITUM (concrete): Est actus qui in obsequium alterius ita praestatur ut praemio dignus sit.

in actu primo = valor operis.

in actu secundo = acceptatio operis a praemiante.

DUPLEX MERITUM :

DE CONDIGNO: quando valor operis est moraliter proportionatus ad praemium; huic merito respondet titulus justitiae et merces debita.

DE CONGRUO : quando valor operis non est moraliter proportionatus ad praemium, sed solum allicit benevolentiam alterius a d praemium dandum; huic merito respondet titulus aequitatis cujusdam et praemium ex decentia conveniens.

MERITUM HOMINIS: hic intelligitur actus naturaliter honestus qui exigeret gratiam ut praemium; tali actui denegatur meritum tum de condigno, tum de congruo.

ADVERSARI :

PELAGANI: Ho. DE CONDIGNO gratiam potest mereri.

SEMI-PELAGANI: Ho. DE CONGRUO gratiam potest mereri.

NOTA :

DE FILIO DEFINITA: Dz. 191.200 (ubi rejicitur oe. meritum absque restrictione, sive de condigno sive de congruo siquidem omnino negat oe. meritum ntle.) 797,813. Cf. V.Noort,78.

PROBATORIUM:

1º EX S.S. EXPISTOLA AD ROMANOS:

Doctrina Pauli in hac epistola sic potest COMPENDIOSE enuntiari.

PRIMA ASSERTIO: Xtus non datus est ob ullorum merita, sed ex gratuita Dei benevolentia et misericordia: Sic probatur:

- a) Oes., tum Judaei, tum gentiles erant peccatores: cc.1-3;
- b) Ipse Abraham non per opera, sed per fidem justificatus est:c.4;
- c) Oes. tum Judaei tum gentiles, mortui sunt in Adamo et vivificati sunt in Xto: cc.4,5,6;
- d) Lex mosaica, non habebat virtutem justificandi sed sola gratia, qua adveniente, lex exinanita est cc.7 et 8;
- e) Etsi multi filii Abrahae scd. carnem, non attentis eorum operibus, alios computavit Deus inter filios reprobationis, alios exclusit: c.9.

SECUNDA ASSERTIO: Posteritas Abrahae cui facta est promissio de Xto, est ea quae est scd. propagationem spiritus et proinde sunt filii Abrahae, ii qui spiritum eius et fidem imitantur. Sic probatur:

- a) Ismael et Esau non computantur inter filios ejus, etsi scd. carnem filii; e contra Isaac et Jacob: c.9.
- b) Ex testimonio Oseeae et Isaiae qui docent vocando esse non tt. Judaeos sed et gentiles: c.10.
- c) Justitia non ex lege est, sed ex fide quae oibus. proponitur et proinde eos. possunt esse filios Abrahae.
- d) Ex variis SSae. textibus quibus probat Deum non tt. Judaeis sed et gentilibus dare gratiam.

TERTIA ASSERTIO: Omnibus prorsus, sive Judacis, sive Gentilibus, Evangelium est praedicandum. Lex gratiae dat fortitudinem, lex mosaica obligat sed non dat fortitudinem.

UNDE SIC ARGUITUR:

Si ho. operibus mere ntrlibus. gratiam mereretur sive de condigno, sive de congruo:

- 1) Haec gratia foret ex operibus;
 - 2) ho. sine gratia sese discerneret ab aliis in negotio salutis et posset de se gloriari;
 - 3) D. non ex pura misericordia, sed ex debito, volenti et curranti gratiam largiatur;
- Atqui haec ab Apostolo damnantur;
Ergo...

MAJOR: Patet

MINOR:

- 1) R om.5.5ss.; 11.6;
- 2) Rom. 4.4; 9.21; 11.33-37; (1 Cor.4.7; Eph.2.8ss.)
- 3) Rom.9.11 ss.,15s.,31s.

2º- EX DOC.ECCL.: Dz.135ss.; 176-182; 191,200,200a.s.; 797ss.; 801; 1518, 3038s.= 200a.s.

3º- EX PP.: Gratuitas omnimoda gratiae est principalis doctrina ab ipsis statuta contra Pelagianos v.g. R.220, 1165,1177,1204,808,1791,1807,1851,1857,2034.

4º- RATIONE: (1-2.114.5).

Ut aliqui actus praemium determinatum merentur, sive ex justitia, sive ex docentia, debet existere aliqua proportio inter actum et hoc praemium.

Atqui inter actus naturales et gratiam supernaturalem, nulla est proportio, ut patet ex terminis et ex antea dictis.

Ergo...

3^a PARS

GRATIA NON DEBETUR PRECIBUS HOMINIS NATURALIBUS

ORATIO: explicatio desiderii coram D E O ut aliquid ab eo impremetremus. 2-2.83.1: Oratio est petitio decentium a Deo.

IMPETRATIO: Moralis motio libertatis aut misericordiae Dei per humilem deprecationem (Palmieri). Est scl.:

CONFESSIO explicita propriae indigentiae, et
PROTESTATIO implicita bonitatis, misericordiae et potestatis
Dei.

PETITIO: sunt petitiones quibus homines Deo proponunt necessitates et desideria sua, et provocant ad Dei omnipotentiam et benignitatem ut sibi desideria concedat. Thesis negat Deum dare dona supernaturalia propter preces solis naturae viribus elicitas. P.Comp.263.

PRECES hic considerantur qua "impetratoriae" non qua "meritoriae", si quod forte meritum haberent in ordine ntli. 2-2.83. 15 et 16.

ADVERSARI : Semi-pelagiani.

NOTA : SALTEM CERTA.

FROBATUR :

1º- EX ARAUSICANO et PT. sribentibus adversus Pelagianos.

Dz.179;176 ubi non habetur definitio quia non apparet utrum summatur invocatio qua "petitio" vel qua "meritum". Dz.1518. R.1451, 2006,2034. P.205.

2º- EX S.S.: suadetur v.g. ex Rom.8.15,26ss.; Jo.15.7; Gal.4.6;
ubi efficacia orationis nostrae tribuitur Spi.Sto.
et unioni cum Xto..

3º- RATIO (Dz.1518) idem suadet, quia non habetur proportio inter orationem naturalem et donum supernaturale, nam sine gratia neque cognoscere,nec appetere possumus objecta supernaturalia, ut operetur.

Atqui non possumus orando impetrare quod neo cognoscimus, ne appetimus. In oratione enim, petens movet benefactorem ad misericordiam, ei ostendendo indigentiam vel privationem boni quod roget; nemo autem potest ostendere indigentiam vel privationem boni quod nec cognoscit, nec appetit. P.206ss. (In ordine sli. cui incapax est meriti impetrare potest pro aliis.)

4^a PARS.

HOMO NEQUIT NATURALITER SE POSITIVE DISPONERE AD PRIMAM GRATIAM ACTUALEM.

DISPOSITIO: id quo aliquid plus minusve proxime constituitur idoneum ad aliquid suscipiendum, seu id quo proportionatur subiectum ad aliquid.

Dispositio aliquo modo agit ad modum causae materialis. (de la Taille: Mystery of Faith and human opinion contrasted and defined, p.404.)

DUPLEX EST :

PHYSICA: id quo materia plus minusve constituitur iuxta ad formam recipiendam.

MORALIS: id quod, suo valore, plus minusve movet aliquem ad aliquid conferendum.

UTRAQUE: est vel positiva, vel negativa;

NEGATIVA: id quod se habet ad modum removentis prohibens non-aggravation de déchéance.

POSITIVA: id quod ex se ordinem habet ad aliquid recipiendum.

SE DISPONERE POSITIVE ad gratiam recipiendum, est ponere actum quo anima acciperet idoneitatem ad gratiam recipiendam, ultra id quod ex natura habet; adderet nempe aliquid ad potentiam obedientiam. Vide Tract. de Grat. Sctf. iam thesim.

SE DISPONERE NEGATIVE: est vel omittere actum peccaminosum, quo gratiae impedimentum poneretur (removere prohibens) vel ponere actus naturales quibus exercitium operum salutarium facilitaretur, nempe debilitando habitus vitiosos, aut acquirendo habitus honestos; sic homo redderetur non quidem dignus sed minus indignus; est scil. non ponere maiora impedimenta.

FACIENTI np. quod ntriliter in se est, D. daret gratiam NON QUIA facit ~~ET~~ EI QUI facit;

dum NON FACIENTI, propter obicem quam ille ponit, gratiam D. saepe denegat.

In Schemate Conc.Vat.: Col.Lac.7.553 A haec leguntur:
 "Quando definitur necessitas grat. actualis ad volendum aut perficiendum bonum aliquod, sicut oportet, ut disponat ad justitiam christianam, id intelligitur de dispositione positiva et per modum meriti de congruo, non autem de dispositione improprie dicta et solum negativa, quatenus ho. maiora impedimenta gratiae non ponat.
 Cf. S. De Grat.l.4,cc.12-17; l.8,c.7."

ADVERSARI : Semi-Pelagiani.

NOTA : SALTEM CERTA. Cf. Van Noort,79.

PROBATUR :

1º- EX CONC. ARAUSTIC. Dz.179.

Concilium negat absolute gratiam nobis conferri ob ullum ex actibus qui a nobis fiunt viribus naturalibus, sed ex gratia docet haberi quod actum quemlibet debito modo facere possimus.

Atqui qui ob nullum prorsus actum naturalem habet ut gratia sibi conferatur, ille nequit viribus naturalibus sese positive disponere ad primam gratiam actualem.

Ergo...

MINOR patet, nam haec dispositio positiva, seu idoneitas ad gratiam recipiendam acquiritur per aliquem actum liberi arbitrii, quo homo sibi dat aliquam habitudinem ad gratiam. Cf. Dz.1518; 813.

Dz.179 abstrahit a voce "dispositionis" sed sat excludit oes. modos quibus huius modi dispositio haberetur.

Dz.176,177,178: non definitur sed utique dicitur ois actus dispositionis ntlis. nil facere ad obtainendam gratiam. Cf.Phil. 1.6; 2.13.

2°- EX PP. qui extollunt omnimodam gratuitatem gratiae et ipsum initium motus salutaris adscribunt auxilio sli. Dz.178.

3°- EX TT. v.g. 1-2.112.2; 2-2.2.5.1m.

4°- EX RATIONE :

Ubi habetur dispositio positiva subjecti, ibi habetur aliqualis exigentia ad formam recipiendam;

Atqui naturaliter nequit existere vel aliqualis exigentia creature ad gratiam supernaturalem, ut patet ex ipsa notione entis supernaturalis.

Ergo in homine nulla potest esse naturaliter dispositio positiva ad gratiam supernaturalem.

ADDE quod gratia actualis non necessario supponit vel dispositionem negativam si haec de facto existat. V.g. conversio Pauli, Mariae Magdalena, Samaritanae.

SCHOLION : "FACIENTI QUOD IN SE EST DEUS NON DENEGAT GRATIAM".
(Dz.1648,1677)

P.210ss.; Mazz.,848ss.; V.Noort,81s.; Capéran: Le salut des infidèles. Essai théologique,pp.39ss.; Id. Essai historique; Cf. Indicem. DFC. Infidèles,1788ss.; 1853ss.; DA: Salut des irridèles,1172ss.; DTC. Mérite: 696-2a par.; 693-698; Lessius: De grat. efficaci,c.10; S. Degrat.l.4,c.15; Billot: De Grat.,99b; 200ss.; Boyer,75s.; 247s.; 258ss.

Col. Lac. 7.553a.

DIFFICULTATES : W.288s.; P.Comp.265ss.; V.Noort,80; Mazz.,777s.

TESSERA : Si gratia tantopere necesse est malis ut boni sint, bonis ut meliores sint, melioribus ut perfecti sint,perfectis ut perseverantes sint, omnibus ut BONA faciant et BENE, illam solam

quaeramus, illam gemitibus inenarrabilibus postulemus, quae sola est qua egemus ut ELEVAMUR et permaneamus in vita supernaturali, ut MOVEAMUR ad actus vitae supernaturalis et ut SANEMUR a vulneribus nostris ex peccato originali dimanantibus.

*
* * *

C.- DE NATURA GRATIAE ACTUALIS.

N.B.- Gratia est entitas quae sed. suum conceptum proprium ex propriis a nobis apprehendi nequit, utpote aliquid spirituale, i.e. cl. Unde sed. conceptus analogos nobis definienda et explicanda est, i.e. sed conceptum proprium ex communibus.

- THESIS 11^a -

AD RATIONEM GRATIAE ACTUALIS PERTINENT TUM ILLUMINATIONES INTERNAE INTELLECTUS ET INSPIRATIONES VOLUNTATIS, TUM ETIAM ACTUS INFLIBERATI ET DELIBERATI.

S.Th.1-2,110 et 111,2 et 3; Suarez, l.3,cc.2-8; Bellarm.: De grat. et lib. arb. 1.6,c.15; P.11-45; W. De grat. 252s.; Palmieri: De grat. th.1-9; Hurter, th.172s.; Ber., p.28ss. ; Pohle: Grâce, p.3s.; DTC. Grâce, 1568s.; 1636; Billot; Poulain : Les grâces d'Oraison. 10^e Ed. (Bainvel) pp.661-672; Imitatio Christi: 1.3,c.54.

DOCUMENTA ECCL. Dz.104,135,178-180,797,798,1791.

GRATIA ACTUALIS: est auxilium supernaturale transiens, gratis a Deo datum ad bonum faciendum et malum vitandum. Dicitur actualis quia solo actu absolvitur, non autem per modum habitus ut gratia sanctificans, quae est qualitas permanens.

AGITUR in thesi de gratiis internis. Dz.180.

AD RATIONEM GRATIAE ACTU_ALIS PERTINENTE: non determinando utrum illa sint formaliter gratia vel tantum ejus effectus proprii et immediati. Asserimus id in quo omnes catholici conveniunt, nempe actus ipsos nostri intellectus et voluntatis, tum deliberatos, tum indeliberatos, in quantum habent Deum ut auctorem ordinis sibi. sub nomine gratiae actualis intelligi posse et debere.

Gratia illa potest esse externa, v.g. sermo sacer, pictura pia, exemplum sanctum; sed in thesi agitur de gratia interna.

INTELLECTUS: Facultas cognoscitiva, quae versatur circa "ENS", ut VERUM est, percipiendum.

VOLUNTAS: Facultas appetitiva quae versatur circa "ENS", ut BONUM est, amplectendum.

LUMEN facit videre obiecta;

LUMEN INTELLECTUALE facit videre, melius perspicere, penitus penetrare veritatem.

ILLUMINATIO INTERNA INTELLECTUS intelligitur supernaturalis, subjectiva et immediata, quae fit per infusionem interni luminis quam Deus praebet, "indebito auxilio confortans mentem ut veritatem rite apprehendat"; non necessario independenter ab omni obiecto praesentato, sed ita ut intellectus diverso modo se habeat circa obiectum illud ac se haberet si ex solo influxu obiecti moveretur. (Ps.118,8,9). Est np. illuminatio non tt. materialis sed formalis et perficit varios actus intellectus, scil. apprehensiones et judicia sive speculativa sive practica R.1853; N.B.: R.1723,1856.

ILLUMINATIO IMMEDIATA de qua loquimur, secreta, interna, mirabilis, ineffabili et occulta operatione, immediate a Deo producitur.

ILLUMINATIO NATURALIS, objectiva et mediata ea est quae vi legis psychologicae, ex ipsa obiecti propositione, sponte sua in intellectu oritur.

INSPIRATIO VOLUNTATIS intelligitur non tantum mediata, sed etiam et praesertim immediata.

MEDIATA est motio quae oritur in voluntate ex illustratione intellectus sive mediata, (praedicatione) sive immediata (infusione luminis).

IMMEDIATA; est motio qua Deus directe et physice speciali modo influit in ipsum principium intrinsecum volendi, et quasi independenter ab intellectu.

Est scilicet infusio in ipsam voluntatem roboris, appetitionis boni, aversionis a malo.

ILLAE INSPIRATIONES voluntatis pertinent ad oes. passiones voluntatis: Amor, odium; desiderium, fuga; spes, desperatio; timor, audacia; gaudium, tristitia; ira. (1-2.25.3 et 4). Dz. 798, 898.

ACTUS INDELIBERATI sunt actus physice et vitaliter ab homine eliciti sine reflexione et sine consensu voluntatis; qui nempe omnem liberam electionem anteveruntur, immo aliquando contra liberum nisum voluntatis. Rom., 7.15ss.; Procedunt a facultate, quatenus est nostra: (thesis); non quatenus est libera: (Boulèsis); In nobis, sine nobis, ut ait Aug.

ACTUS DELIBERATI sunt actus qui cum reflexione ab homine elicuntur; qui iterum possunt esse principium novorum actuum delibratorum.

SENSUS THESEOS:

Solius Dei est penetrare in intima intellectus et voluntatis, illum in menti infundere et amorem voluntati, et proinde recte inter gratias adnumeranda sunt quae in statu theseos explicata sunt. Cf. S. Ignatium: Regulae ad disc. spir. II, 2.- Proinde non in mera externa presentatione obiecti. "Solius est Dei Dni. nostri dare consolationem animae sine causa praecedente, quia proprium est Creatoris animam intrare, egredi, facere motionem in illa". (S. Ignat. l.c.) Vide Poulain¹⁰. Grâces d'Oraison, pp. 661-672; Imit. Christ. 1.3, c. 54.

ADVERSARII :

Contra illuminationem et inspirationem. Quesnellius: Est ipsa omnipotentia divina. Dz.1369-1375. In 1360s. non tam ut omnipotentiam quam irresistibilem influxum gratiae docere voluit.

Antoine Arnauld et quidam Jansenistae, qui docent gratiam definiri "ipsum actum creaturae deliberatum"; negant nempe ad rationem gratiae pertinere etiam actus indeliberatus. Dz.1092-1093; 1296s. Mazz., 133ss.

NOTA :

Quod aliqua gratia actualis consistat in illuminatione intellectus et inspiratione voluntatis:

DE FIDE: Dz.178-180, 797, 1791.

Quod immediata sit saltem illuminatio intellectus, et conquerter mediata inspiratio voluntatis.

DE FIDE: Dz.178-180, 797, 1791.

Quod immediata etiam habeatur inspiratio voluntatis: Sententia COMMUNIS ET CERTA.

Quod inter gratias numerandi sunt actus tum indeliberati, tum deliberati: COMMUNIS ET CERTA quoad utramque partem.

1^a PARS

ILLUMINATIONES INTELLECTUS.

PRODATUR.

1°- EX S.S. :

2 Cor.3.5ss. (cogitare); 2 Cor.4,6 (lux, illuminatio, splendor, scientia); 1 Cor.3.6ss.: (incrementum fidei); Eph.1.17ss.: (sapientia, revelatio, illuminatio); Jo.6.45 (docibiles, discere); 1 Cor. 12.3 (loqui, dicere); Lc.24.45 (aperitio intellectus) Act.26.16ss. (Conversio Pauli); Act.16.14 (aperitio); 1 Jo.2.20 (unctio); 1 Jo. 2.27 (Unctio, doctio).

Ubi gratia aliqua interna describitur ut cogitatio, lux, illuminatio, incrementum, scientia, sapientia, revelatio, agnitus, docibilitas, discere, dictio, aperitio sensus, intellectio, aperitio cordis ut intenderat his quae dicebantur, unctio quae docet, docere, aperitio oculorum, visio caelstis quae oia. ut patet pertinent ad intellectum ejusque illuminationem.

UNDE SIC ARGUITUR :

In his locis, ad actus salutares asseruntur necessariae praeter praedicationem externam, quaedam illuminationes internae quae non sunt a nobis sed a Deo, et quae superant facultates nostras;
Atqui talia dona sunt gratiae actuales;
Ergo ad rationem gratiae actualis pertinent...

2º- EX DOC. ECCL.: Dz. 104, 193, 135ss., 178-180m., 797, 1355, 1521, 1791.

3º- EX PP.:

- a) Est aliqua motio interna; unde in intellectu vel voluntate v.g. R. 833, 143, 1556, 1736, 1764, 1853, 2043.
- b) Est illuminatio intellectus v.g. R. 430, 704, 1483, 1625, 1720, 1722, 1734, 1852s., 2034, 2043, 2276; RA. 232, 591, 626, 1040, 1204.

4º- EX TT.: S.Th. I-2, 109, 1; S. Q. 3. c. 5.

5º- RATIONE :

Actus intellectus sunt: 1) apprehensio et 2) judicium sive speculativum sive practicum;
Atqui gratia actualis pertinet ad actus illos;
Ergo ad rationem gratiae pertinent illuminationes intellectus.

MINOR:

- 1) apprehensio v.g. dolor Xti in passione;
- 2) judicium speculativum v.g. revelatio est credibilis;
- 3) practicum v.g. video esse credendum. P. 24.

De vocatione gent. 2.26 PL. 51.74: "Gratia Dei illa in oī. justificatione principaliter praeeminet, suadendo exhortationibus, no-

vendo exemplis, terrendo periculis, incitando miraculis, dando intellectum, inspirando consilium corque ipsum illuminando et fidei affectionibus imbuendo".

2^a PARS

INSPIRATIONES IMMEDIATAE VOLUNTATIS

N.B.- Probata illuminatione intellectus sli., sequitur dari motionem voluntatis mediatam, nam ois. illuminatio intellectus manifestando verum, eo ipso voluntatem ad bonum allicit et proinde eam mediate movet; hoc saltem deduci potest ex textibus citandis. Unde in argumento de immediata voluntatis inspiratione.

1º- EX S.S. SUADETUR.

Phil.2.13 (velle); Jo.6.44 (trahere); 2 Cor.6.1;
Prov.21.1 (Cor, velle); 3 Reg.8.57ss. (inclinare corda);
Rom.9.16; Thren 5.21 (Converte); Cant.1.3 (Trahe).

INSPIRATIONES voluntatis illae a SSa. describuntur ut velle,
tractio, inclinatio cordis, conversio; unde videntur immediate
afficere voluntatem.

2º- EX DOC. ECCL.: Dz.104,135,178,179s.,798,898.

3º- EX PP.:

N.B.- Ipsi PP. non coarctant vocem "inspiratio" ad motionem voluntatis, cum illam adhibeant etiam ad motionem intellectus sed saepe appetit distinctio. R.1485.

- a) R.53,450,548,1159,1456,1568,1572,1576,1720,1722,1724,
1736,1821s.,1852s.,1955,2035,2091.
Le Bachelet: Auctarium Bellarminianum pp.153-156 et ...
Le Bachelet: Grâce et prédétermination: I,pp.113-124;
284-294 ubi invenies congeriem textuum
ex S .Aug..
- b) RA.: 229 fine,233,579,586,590,591,751,796,1024,1227,1267.

UTRAQUE PARS PROBATOR :

1°- EX LITURGIA: (Cf. Mazz., p.94, n.127)

In suis precibus Ecclesia auxilium divinum implorans, postulat lucem quae illuminet intellectum; suavitatem et dilectionem, quae accendat et inflammet corda nostra.

Hoc auxilium denominatur:

Ex parte intellectus: illustratio, scientia illuminatio, cogitatio, aperitio veritatis, locutio in cognitio, ne, suasio, revelationis, cognitio, vocatio, tractatio, inspiratio, pulchritudo.

Ex parte voluntatis: inspiratio dilectionis, delectatio celestis, bona voluntas, inspiratio suavitatis, jucunditas, caritas, cupiditas boni, sanctum desiderium. Plurima talia testimonia: v.g.

Deus qui corda fidelium...
Dom. IV post Pent., secreta,
Sacramentario S. Leonii M. tributo.
"Aperi, Domine, os meum..."

2°- EX EXERCITIIS SI P. IGNATII: Petam duas gratias :

Unam pro intellectu: UT VIDEAM;
Unam pro voluntate : UT VELIM.

3°- RATIONE THEOLOGICA suadetur utraque pars:

a) Considerando gratiam qua "ELEVANTEM", vel qua "concursum connaturalem". (Motio). SIC :

Homo potest mereri et de facto meretur consequi finem supernaturalis.

Atqui homo non potest mereri finem supernaturalis nisi ejus intellectus et voluntas juventur auxilio supernaturali;

Ergo auxilium supernaturale seu ratio gratiae actualis verificatur in talibus illuminationibus intellectus et inspirationibus voluntatis.

MAJOR: Mt. 16,27,25.34ss. et fusius postea in tractatu de Merito.

MINOR: Meritum pertinet ad facultates hominis superiores, nam actus moralis est actus voluntatis cum cognitione intellectuali finis.

Fraeterea motus in finem incipit in intellectu et perficitur in voluntate. Jamvero ex antea dictis, nulla facultas creata ad hoc attingere potest absque auxilio supernaturali. (Heb.11.6)
P.18 et 22; Van Noort, lls.

b) Considerando gratiam qua "SAVANTEM".

Sed. S.Th.(102.85.3) sunt 4 Vulnera naturae:

- 1) ignorantia in intellectu;
- 2) malitia in voluntate;
- 3) infirmitas in irascibili; (res difficiles)
- 4) concupiscentia in concupisibili. (res amabiles)

Gratia in statu ntrac. lapsue est medicinalis;
Atqui tum intellectus tum voluntas vulnerata sunt;
Ergo oportet medeatur tum ignorantia intellectus, tum malitia,
infirmitas et concupiscentia voluntatis.
1-2.23.4; 1-2.25.3 et 4; IL.51.230 D.

3^a PARS

ACTUS INDELIBERATI. (GRATIA EXCITANS)

1°- EX S.S.:

Illae gratiae sunt actus hominis indeliberati quibus oculi, sensus, cor hominis dicuntur a Deo aperiri, vel quibus homo vocatur ad fidem et caritatem;

Atqui in S.S. oculi, sensus, cor hominis dicuntur a Deo aperiri; homo dicitur vocari ad finem et caritatem.

Ergo...

MINOR: Apc.3,20 (Pulsatio); JO.15.1 6 (electio); Act.9.44s. (Vox); Act.16.14 (Aperitio cordis); Ic.24.31; 24.45 (Aperitio); Mc.2.17 (Vocatio); Rom.6.30 (Vocatio); Eph.5.14 (Surrectio, exurrectio, illuminatio); Jo.6.44 (Tractio); Ps.12.4; 140.3s.

2°- EX DOC. ECCL.:

Dz.193 (In nobis sine nobis); 797 (admittere aut abjicere); 200 (prius inspirat); 317 (praevenit gratia); 798 (excitati); 807 (excitante); 813 (inspiratio praeveniens); 814 (motus, excitatus); 898 (impulsus).

3° EX PP.:

Illae gratiae sunt actus indeliberati qui sunt in nobis sine nobis, faciunt ut velimus, vocant nos praeveniunt nos, animi dispositionem mutant, possunt admitti vel adjici, excitant nos;

Atqui haec omnia verificantur de gratiis actualibus juxta S. AUG. et Irosperum et alios. V.g. R.1458,1556,1572,1576,1793,1914, 1938,2035,2235,2278,2316,2316; 1896,1942,1736.

4°- EX CONSENSU UNANIMI TT.:

B. De grat. 1.6,c.15; 3.3.5,a.2; Molina; Concord.14.45.

4^a- PARS

ACTUS DELIBERATI. (GRATIA ADIUVANS)

1°- EX CONC.: Dz.190.

2°- EX PP.: R.465,486,599,704,1003,1219s.,1510,1571,1722,1737, 1793,1922,1848,1854,1893,1914,1936,1941s.,1999, 2035,2272,2273,2316,2326,2385.

3°- EX CONSENSU UNANIMI TT.

4°- RATIONE:

Ad rationem gratia actualis pertinet donum Dei supernaturale quod est principium operum salutarium;

Atqui omnis actus liber cujuscumque virtutis est donum sive. quod est principium operum salutarium;

Ergo...

MINOR: Donum supernaturale: quia ope gratiae factus est et potest movere ad alia opera salutaria. P.32.

COROLLARIA : Unde gratiae actuale sunt actus vitales. P.23ss.; Pohle,p.25ss.; Palmieri: th.9.

SCHOLION 1.-

Ad rationem gratiae actualis pertinent etiam gratiae externae; v.g. externa praedicatio Evangelii, exemplum Xti, alia facta supernaturalia, immo beneficia per se naturalia, quibus Deus ultitur ad nos supernaturaliter movendos, v.g. morbus etc.

Rom.8,28; Sap.4,10s.; Rom.1,20. R.430,1443,1556,1736,1764,2035, 2043,1483,1 504,1592.

SCHOLION 2.-

Praeter illuminationes intellectus et inspirations voluntatis dantur gratiae, tum externae, tum internae quae pertinent ad facultates sensitivas. P.25s.; Soube: Grace, p.13s.; Pohle, p.26. Missale: Dom.XI post Pent.Posto.: "Subsidium mentis et corporis".

Oratio ad B.V.M: mentis et corporis sanitate.

Praep. ad Missam:

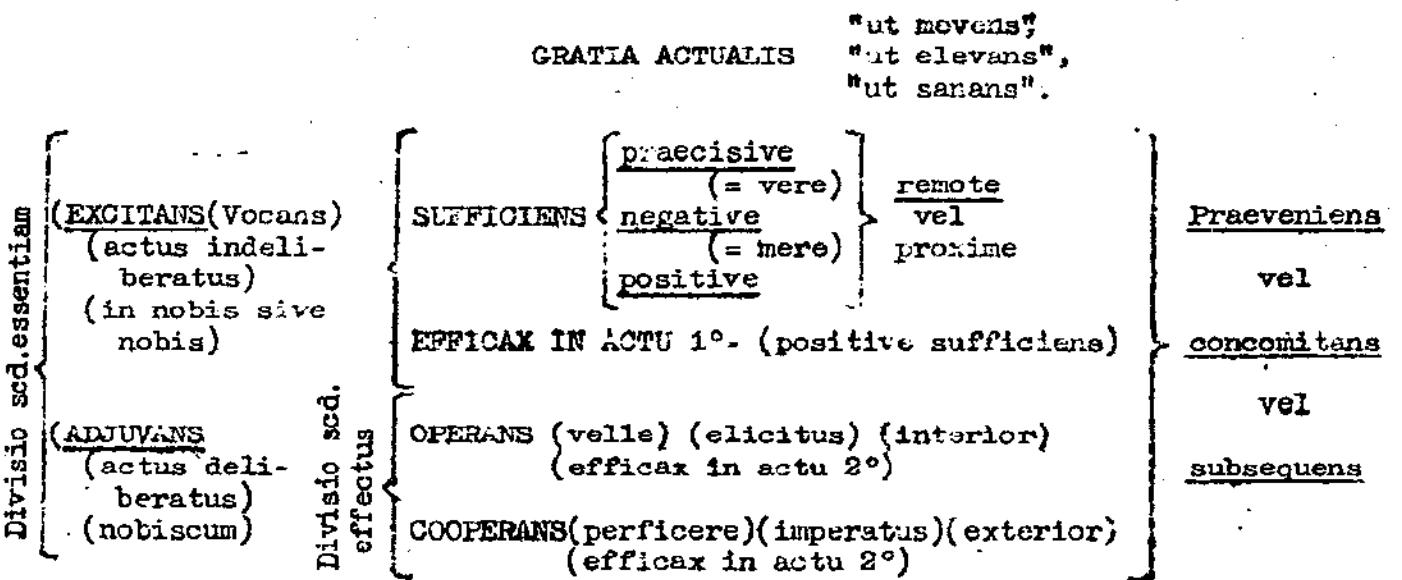
- 1) "Ure, igne... renes nostros... casto corpore..."
- 2) "virtutem manibus ... sine pollutione... corporis."
- 3) "Exstingue in lumbis humorem libidinis."
- 4) "Redde stolam immortalitatis."

- 1) "Calcea pedes meos".
- 2) "Fræcinge lumbos meos".
- 3) "Oblata per manu s'nostras".
- 4) "Cordis et corporis mei, digitos virtute decora".

Vide. Rituale: Sacramenta, Benedictiones.

SCHOLION 3.- Quo sensu omnis salutaris motus voluntatis dici potest caritas. P.34s.

SCHOLION 4.- De gratia excitante, operante, præveniente, antecedente; adiuvante, cooperante, subsequente, concomitante. P.36-41.

GRATIA EXCITANS: Ipsa entitas gratiae in quantum est principium piae motionis indeliberae. Cf. Thompson: "The hound of heaven."

GRATIA ADIUVANS: Ipsa entitas gratiae in quantum per actum indeliberaatum est causa libero arbitrio actum salutarem si velit.

GRATIA EXCITANS et ADIUVANS certe DISTINGUUNTUR 1° ratione; 2° distinctione reali in adaequata saltem terminative (duratio), sed 3° rejicienda distinctio realis adaequata Bannesianorum, quasi haberetur duplex entitas.

GRATIA OPERANS: gratia qua anima incipit deliberate velle et intendere aliquod bonum, pertinens ad vitam aeternam.

GRATIA COOPERANS: gratia qua anima jam explet opera, vel prosequitur id quod habet in proposito vel praeconcepta intentione.

DIFFICULTATES : W.258; P.Comp.207a.; Beraza.

TESSERA : S. PROSPER : De ingratis PL 51.114:

"Non hoc consilio tantum hortatunque benigno
 Suadens atque docens, quasi normam legis haberet
 GRATIA, sed mutans intus mentem atque reformans,
 Vasque novum ex fracto fingens virtute creandi,
 Non istud monitus legis, non verba prophetae,
 Non praestata sibi praestat natura, sed unus
 Quod fecit, reficit. Percurrat apostolus orbem,
 Praedicet, hortetur, plantet, riget, increpet, instet,
 Quaque viam verbo reseratam invenerit, intret:
 Ut tamen his studiis auditor promoveatur,
 Non doctor, neque discipulus, sed GRATIA SOLA
 Efficit, inque graves adolet plantaria fructus".

S.IGNATIUS: "Solius est Dei Domini nostri dare consolationem
 animae sine causa praecedente, quia proprium est Creatoris animam
 intrare, egredi, facere motionem in illa, trahendo illam totam in
 amorem suae divinae Maiestatis".

- Thesis 12^a -

GRATIA VIRES CUM MORALES TUM PHYSICAS CONFERT AD SALUTARITER AGENDUM.

B. De grat. et lib. arb. l.1, c.15; S. l.3, c.4, n.12; 3.15; P. 45ss.; Palmieri; th. 15, 18°; Mazz., p. 188ss.; Tanq., 25ss.; Pohle, p. 15; Ber., p. 83ss.

VIRES : robur, nervi, facultas, potentia agendi. (Forcellini)

VIRES MORALES in eo consistunt quod homo propositis bodis allicitur ad agendum, vel comminatione malorum deterretur ab agendo. Illae vires agunt per modum exhortationis et suasionis, intentionaliter conjungendo potentiam cum objecto; spectant igitur ad facultatem, non praeceps QUA facultate? SED QUA intellectivam et volitivam. Supponunt vires physicas et solum augent inclinationem in bonum et minuant inclinationem in malum; unde influunt quatenus sunt intentionales; intentionaliter agunt.

NON AUGENT "per se" vires physicas, sed "per accidens", quatenus ponunt condiciones quibus facilius sese exserunt vires physicae. B.l.c. (5.532-1 col.) Removent difficultates dant "facilius" posse; 1-2.83.5.

INFLUXUS MAGIS vocat, excitat, aliicit, trahit v.g. magister manusculis discipulum aliicit ut bene scribat.

Haec est gratia ut "SANANS" seu "medicinalis". Mediate tt. influit in actionem.

VIRES AMYSCAE: sunt principia efficientia actus. ita ut sine illis non solum difficile, sed absolute fieri non potest, id quod fit per ipsas; oriuntur ex ipsa entitativa perfectione principii agentis, imo est illa ipsa perfectio prout est ordinata ad agendum.

Agunt per actionem proprie dictam; influunt per efficientiam.

Spectant ad facultatem ut facultatem, ita ut sine illis, abstractione facta a quacunque circumstantia difficultatis vel facilitatis, absolute fieri nequeat id quod per ipsas fit. Addunt NOVAS VIRES ordinis superioris.

Non tamen removent difficultatem sed et impossibilitatem; non tamen dant "facilius posse" sed "simpliciter posse".

Influxus physicus immediate influit in actionem v.g. Magister maximus discipuli ducit et simul cum eo scribit.

UNDE DICENDUM:

1º- Vis absolute necessaria ad elicendos actus sibi sunt, NON est TOTA a natura.

2º- Ea vis est quoque a gratia.

3º- Per gratiam formaliter existentem in natura vis physica facultatis est maior, ita ut facultas actum in ratione entis perfectiorem edere possit quam sine gratia.

Haec est gratia ut "elevans" simul et "movens" in peccatore; "movens" et aliquo vero sensu "elevans" etiam in justo (2 Cor.3,5; Phil.2,13).

SENSUS THESEOS :

Per gratiam actualem non solum allicitur ut vires, quas iam habet, exserat, sed etiam intrinsecus confortatur, ut plus virium physicarum habeat quam sine gratia.

ADVERSARII :

Quidam restringunt gratiam excitantem ad solas vires morales. Falso citantur inter adversarios Molina et Lessius (Mazz., 191) licet cum aliqua distinctione: np. non videntur ponere vires physicas pro actu indeliberato. Pohle; Pesch, 49.

NOTA :

Gratia confert VIRES MORALES : CERTA E.T COMMUNIS.

Gratia confert VIRES PHYSICAS: MULTO COMMUNIOR ET PROBABILIOR.

VIRES MORALES (SANANS)

N.B.: Gratia "ut sanans" est propria ordini ntrae. lapsae.

PROBATUR :

1°- EX S.S.:

Illud auxilium confert vires morales quod vocat, excitat, illustrat, suadet, inclinat, pulsat, allicit, delectat, suavitatem dat, trahit ad bonum;

Atqui, juxta S.s. gratia vocat etc...

Ergo Gratia actualis confert vires morales.

MINOR: Prov.21.1; Eph.5.14; Jo.6.44; Apc.3.20; Lc.cc.10,15:

Cf. Textus thesis praecedentis.

2°- EX DOC.ECCL.: Dz.180,130,317: Sicut grat. scif. "sanat", ita gratia actualis.

3°- EX PP.: Idem argumentum. Cf. P.46,P.Comp.211; et PP. in thesibus praecedentibus citati. R.1821,1822s.; De victrice delectatione. R.1568,1594,1722,1724,1737.

4°- EX LITURGIA:

V.g. "Lava quod est sordidum; Riga quod est aridum, Sana quod est saucium. Flecte quod est rigidum, Fove quod est frigidum, Rege quod est devium." Secreta IV Dom.Post Pent.: "Dne... ad te nostras etiam rebellis compelle propitiis voluntates".

5°- RATIONE confirmatur.

Nam agens naturale non debet ut res inanimis vel brutum impelli ad actus suos, sed cognitione et dilectione moveri ad agendum.

Ergo. Scd. np. modum omnino adaptatum ntrae. humanae quae est intellectualis nra.

VIRES PHYSICAE (ELEVANS)

N.B.- Gratia ut "elevans" et "movere" est propria ordini elevationis cuilibet.

In hac parte agitur DE FACTO.

Quoad modum quo seu de QUOMODO gratia confert vires physicas, non consentiunt Tt. in adscribenda causa producente vires illas. P.49; Com.214.1-2.110.2; Pot.3.7.

1º Molina, Ripalda, Lessius censem i p y s o s a c t u s illustratio-
nis et inspirationis, ut sunt entia alia., esse causam physicam,
quae supposito concurso divino producit rationem supernaturali-
tatis in actibus deliberatis. Actus se tenet ex una parte, gra-
tia ex altera. (Elevatio extrinseca)

2º Suarez, Tanner, alii censem causam physice confortantem
non esse quidquam creatum sed esse sp.m. sim. qui immediate adiu-
vat voluntatem ad actus liberos ales. eliciendos. S. De grat. 1.3,
disp. 17 ss.

3º Thomistae et alii bene multi censem physicam causalitatem
non esse habitualem sed consistere in qualitatibus fluentibus, in
intentione np. aliqua habente ens incompletum, in scl. virtute
fluente ut in thesi sequenti videbitur. (Qualitas fluens)

PROBATUS 1º Ex S.S.:

Illud auxilium confert vires physicas agenti, quod dat suffi-
cientiam ad agendum salutariter et opus salutare reddit, non tt.
facilius, sed simpliciter possibile.

Atqui juxta SS. gratia dat nobis sufficientiam ad agendum sa-
lutariter et opus salutare reddit, non tt. facilius, sed simpli-
citer possibile.

Ergo...

MINOR: Jo.15,5; 2 Cor.3,5; 8,6; Phil.2,13; 1 Cor.15,10 et ex
plurimis textibus quibus supra probavimus necessitatem gratiae
ad ponendum actum salutarem.

2º Ex DOC. ECCL.: Dz.103s., 105, 131, 135, 179s., 707 (movere se),
809 (vitis), 811-813; scl.

- a) Sine gratia nil "ad salutem" operari possumus.
- b) Gratia non solum dat "facilius" posse, sed "simpliciter"
posse;
- c) Sine gratia nullum opus salutare, "sicut oportet", "recte",
facere possumus.
- d) Nec Adamum innocentem potuisse aliquid boni salutare face-
re, absque gratia.

In Conc. Trid. saepe saepius exstant expressiones: "Moti a Deo";
"Excitati a Dco".

3º Ex PP.: Cf. P.A.D et al., In thesibus praecedentibus citatis.
P.M.M., 1951, p. 30.

4º RATIONE conformatum:

a) Ex eo quod saepi actus supernaturales non offerunt magnam difficultatem superendi, ideoque non videntur necessario exigere vires morales novas ut producantur; quia tamen necessario exigunt auxilium nouum, concludendum videtur munus hujus auxilii esse conferre vires physicae.

B. De grat. et luct. Vives A.500. 2a col. Testes...

b) Praeterea agens quod non habet nisi vires physicas naturales non potest producere actu entitative supernaturalem, quin novas vires physicas accipiat. I. 61.

c) Constat quoniam omnis aliis. sed. perfectionem ontologicam excedit ordinem nostrum; potestas proinde agendi propria ordinis satis. debet ontologice praestare potestati ordinis nostris: cum ergo per gratiam ea potestas conferatur, oportet quod gratia excellentior rem perfectionem ontologiam facultatibus nostris tribuat, quod non aliud est quam vires physicas ei conferre. Palmieri, p. 56.

d) 1-2.100, 9. sol.

i/ Ut e Deo deriverit ad egendum (vires physicae);

ii/ Ut a meo quantum ad carnem (vires morales).

COROLLARIUM : En classica definitio P. Perrone:

GRATIA ACTUALIS est gratuitum illud auxilium (causa formalis) quod Deus (causa efficiens) per Christi merita (causa meritoria) Ejusque influxum physicum homini leproso (causa materialis) largitur, tum ut Ejus infirmitati consulat (causalitas moralis), tum ut eum erigit ad statum supernaturales atque ideum faciat ad actus supernaturales eliciendos (causalitas physica), ut justificationem possit adimplisci (causa finalis inadaequata) in eaque jam consecuta perseverare, donec perveniat ad vitam aeternam (causa finalis adaequata). Cf. Pohle, p. 18.

DIFFICULTATES :

TESSERA : Gratiae Dei obedientia se homini non subtrahat, nec ab illo bono, sine quo non potest bona esse, deficit; ac si quid sibi impossibile aut aridum in mandatorum effectibus experitur, non in se remaneat, sed ad iubentem recurrit, qui ideo dat praeceptum, ut excitet desiderium et praestet auxilium, dicente propheta: Iacta in Deum cogitationem tuam et ipse te emutriat (Ps 54, 23). S. Leo Magnus (R. 2201).

- Thesis 13^a -

GRATIA ACTUALIS, CONSIDERATA IN SEIPSA, EST MOTIO DIVINA IN FACULTATE RECEPTA, PRINCIPIANS ACTUM SUPERNATURALEM FACULTATIS, ET EST INTENTIO QUAEDAM SEU VIRTUS HABENS ESSE INCOMPLETUM. (ENS VIALE)

S.Th.1-2,109,110,111 passim; Suarez: De grat.1.3; Bellarm.: De Grat.et lib.arb.1.6,c.15: sexta; 1.4,cc.14ss.; P.50-66; Molina,q.14,a.3,disp.25-31; 39-42; Joannes a S.Th.1-2,q.111,disp.23,a.1,n. VII ss.; Hugon II,p.153; Billot,th.8; Masz.,n.141ss.; Lahousse,n. 100ss.; Fohle,p.29ss.; Van Noort,14s.; DTC. Grâce,1642; Terrien: Grâce et Gloire,2.365ss.; Platel,547; Sylv.Maurus,1.6.68.8-19,24. Salmat. De grat.disp.5,dub.3; S.Opus. de Grat.eff.1.3,c.12m.31 et c.4,n.2. (Vives.t.11); Schiffini,Theol.nat.,580.II; Le Bachelet : Auctarium Bellarm.: pp.13,20,22s.,30,85,100,102s.,125ss; La Prédestination et la grâce.

SENSUS THESEOS :

In thesi praecelesti, vidimus actus indeliberatos tum intellectus, tum voluntatis, pertinere ad rationem gratiae actualis, quae vocatur gratia excitans. Omnes catholici hoc admittunt. In thesi hic posita, agitur de controversia inter catholicos. En punctum controversiae: "Sintne actus supernaturales indeliberati ipsa secundum se gratia excitans, an solum immediatus proximus et necessarius effectus ejus; ita scl. ut formalitas gratiae reponenda sit, vel non, in motione intus a Deo recepta, qua facultas ad dictos actus eliciendos determinatur". (Billot (1),p.149s.)

Molina, Lessius, Suarez, Ripalda, et multi alii docent gratiam actualem consistere formaliter in actibus intellectus et voluntatis indeliberatis supernaturalibus, ita ut actus qua vitalis sit a facultate, et qua supernaturalis a Deo sit. In hac sententia, Deus non agit intrinsece in ipsam facultatem; agnoscent tamen virtutem quandam extrinsecam assistentem, quatenus Spiritus Stus facultatem extrinsece adjuvat ad actum supernaturalem, eo fere modo quo magister manum pueri scribendi nescii corroborat... et proinde Deus agit immediate in actum facultatis indeliberatum. Mediante autem hoc actu indeliberato, homo est intrinsecus elevatus et proxime expeditus

ad ponendos actus supernaturales deliberatos cum concursu divino correspondente actui primo. P.n.61-64.

Unde gratia actualis formaliter non est aliquid in causa, sed in effectu, i.e. non est aliquid in facultate i.e. voluntate (intellectu) proxime et immediate, sed in actu supernaturali voluntatis (intellectus); est enim dependetia quam habet actus a Deo ut a prima causa, etiam in ordine supernaturali.

"Ergo nullum auxilium internum, potentiisque inhaerens, praeter actus vitales et actiones eorum, nec alias qualitates per se infuses agnosco, nisi vel habitus, vel supernaturales actus vitales." Suarez, l.3,c.1,n.12; Billot,p.149.

Cf. etiam Suarez,l.3,c.4,n. 2: "Censeo nullam entitatem infundi, quae sit prior tempore vel ntra ipso actu gratiae excitantia, vel principium proximum eius, sed solum Spm.Sm. immediate ac per seipsum infundere hos actus elevando potentiam ad conficiendum illos.

"Quo fit ut concursu Dei generalis non sit influxus Dei in causam secundam, quasi illa prius influxu Dei mota agat, et producat suum effectum, sed sit influxus (Dei) immediate cum causa in illius actionem et effectum."

Molina: Concordia,q.14,art.13,disp.26.

Molina etiam dicit gratiam excitantem esse motionem in ipsam causam, sed hoc dicit de ipso actu indeliberato relate ad actum deliberatum sequentem; actus enim indeliberatus adjuvatur ipsam voluntatem in actu libero ponendo; pariter Pesch: Comp.214. Terricce et Gloire, l.c.

ALTERA OPINIO (Billot, Jouhes a S.Th., Salmaticenses) vult quod gratia actualis, in se formaliter spectata, non sit formaliter ipse actus vitalis indeliberatus, sed hujus proxima causa; ut scilicet sit actio praevia qua facultas a Deo prius moveatur ut agat, et ponat actum suum. Motio praevia illa est vis transeunter facultati impressa, ad instinctivum actum impulsiva atque applicativa, nec non (ei infusus habitus desit) intrinsece elevans facultatem.

Six exponitur a S.l.3,c.1,n.12: Potest intelligi D. (auxilium praebere) aliquid in potentia efficiendo, quod non sit actus secundus seu vitalis, sed tamen aliqua entitas per modum actus primi, non tamen permanentis in potentia non operante, sed durantis solum quamdiu potentia operatur, ut in hoc, ab oī. qualitate quae p e r

modum habitus nobis infunditur, distinguitur. Et hoc genus auxillii ponunt aliqui moderni theologi et vocant illud actuale..., quia est aliquid transiens, ut ita distinguant illud ab habituali auxilio".

Ideas docent Bovet, d'Alès, de la Taille etc.

d'ALÈS : La grâce actuelle est essentiellement une prédiction.

DE LA TAILLE : Mais cette ACTUALITÉ que je possède et que je dépense ainsi à mon gré dans tout le champ des désirables et des éligibles, est une ACTUALITÉ D'EMBRÉT; c'est la causalité du divin MOTEUR qui l'imprime en moi, pour aussi longtemps que s'exerce cette causalité. Je ne possède pas cette forme éminente par manière de forme constitutive de mon essence ou de mes facultés. Aucune créature ne peut la posséder de la sorte pcc. c'est une forme dont l'efficacité a un terme formel supérieur à tte. efficacité créée: au premier amour seul revient l'amour pour le souverain bien. La vertu inhérente à cet acte est donc en moi à l'état de VERTU PROPREMENT INSTRUMENTALE. Il a donc fallu, comme pour toute vertu instrumentale qu'elle fut en moi L'EFFET D'UNE MOTION d'abord passivement reçue, avant de se déployer en acte. Le mouvement vers le souverain bien est mon oeuvre, une opération vitale de mon âme. Elle presuppose L'OPÉRATION DE DIEU sur moi, pour me mettre en état d'agir. Je crois que si vous cherchez bien, vous trouverez dans Aristote cette phrase belle et profonde et juste : "NEMO COAGIT COELUM, NISI TACTUS A COELO." ... La MOTION divine a toujours en vue dans les intentions divines le bien. ... La chose est encore plus évidente dans l'ordre surnaturel où les PREMOTIONS sont les attractions de la grâce, l'entraînement aux actes indélibérés de charité etc. De telles PREMOTIONS ne sont pas indifférentes certes; elles ne sont pas également tournées vers le bien ou le mal; elles sont toutes et toujours tournées vers le bien; mais nous, nous en détournons, pour n'avoir point usé de cette force divine mise en nous par le S.-E.; mais sous le coup de la MOTION universelle et fondamentale à la bénédiction nous péchons pour nous être servis de notre force naturelle pour décliner et déchoir vers les biens délectables ou utiles en opposition aux biens moraux et spirituels. (Lettre au P. Dugas), I^e arum:

Greg.1926.35: "La MOTION [de D] d'ordre amical est connaturel au juste. Et pour parler plus précisément Dieu ne la meut que de deux manières: soit en ACTUANT à leur propre mesure les vertus parfaites qu'il possède; soit en MAJORANT LEUR ACTE par le jeu opportun des dons du S-E. Il n'y a pas d'autres motions de la grâce, à quoi le juste puisse consentir.

GRATIA ACTUALIS: Auxilium transiens supernaturale intrinsece facultates perficiens quod Deus nobis dat ad salutariter operandum.

CONSIDERATA IN SEIPSA: scd. scl. propriam suam formalitatem, scl. essentiam, seu qua ponitur in determinata specie entitatis.

MOTIO DIVINAE FACULTATE RECEPTA: Aliqua entitas physica quae producitur a solo Deo sine concurso creaturae in facultate mota, sicut in instrumento motio causae principalis ponit aliquam virtutem realem, qua instrumentum applicatur et elevatur ad effectum. Terrien: Grâce et Gloire, 2.368.

PRINCIPIANS ACTUM SUPERNATURALM FACULTATIS: Primum internum principium actus salutaris. (principium: primum ex quo aliquid intelligitur, aut fit, aut est). Id quo facultas determinatur ad actum indeliberatum supernaturalem.

B. de grat. et l. arb. 1.1, c.2. Vivès 5.501: "Tertia partitio..."

Si anima ornatur gratia sanctificante, motio ista est motio applicans facultatem habitualiter elevatam, eamque instinctive determinans ad actum et objectum ejus. Sin autem minus est motio non solum applicans, sed simul etiam transeunter elevans potentiam, et supplens habituum defectum. Billot (1), p.153b s.

INTENTIO QUAEDAM SEU VIRTUS HABENS ESSE INCOMPLETUM: se habens scl. ut quo facultas applicatur, vel etiam elevatur ad actum exceedentem proportionem suae propriae formae. Facultas nempe mota a Deo, in quantum a Deo movetur, aliqua virtute reali donantur, quae realiter distinguitur ab ipsa actione facultatis.

Pot.3.7.7m: "Id quod a Deo fit in re ntli., quo actualiter agat, est ut intentio sola, habens esse quoddam incompletum, per modum quo colores sunt in aere (sonus in aere) et virtus artis in instrumento artificis".

"Quia moderni viderunt quod perfectius est "agere" quam "esse", viderunt quod id quod non est "a se", nec potest "a se" manere in "esse", multo minus potest agere a seipso". (S.Alb.M.3 Sent.35,7, citatus a Mattiussi: le 24 thesi, p.256). B. Auctarium, p.75 ad 5m; Dico.

PROBATOR 1^a p.: MOTIO DIVINA IN FACULTATE RECEPTA.

a) Ex S.Th.1-2.109-114 incl., passim; Pot.3,7.

Motio, scd. S.Th., est educere de potentia ad actum, et pertinet ad genus causae agentis efficientis. Jamvero, in his quaestionibus in quibus ex professo loquitur de gratia, constanter describit gratiam actualem ut auxilium Dei sive animam moventis.

Voces ab ipso adhibitae saltem 112 rives sunt motus, motum; motio, motionis, motionem, motione; movet, moveat, movens, moventis, movente, movendo; movetur, moventur, moveantur, moveri, motus, mota, moto, motum, moti.

Videlicet Catech. Rom. (Trid.) P.1.c.2, n.22 et Concilium Hugoninum in de Guibert. Documenta perfectionis n.346. Cf. Dz. 814, 896, 798; 1789, 1790, 1791, 1794; 797; 195; 135; 177; 809.

b) "Si sint multa agentia ordinata semper secundum agens agit in virtute primi agentis". 1,105,5.

Atque in productione actuum indeliberatorum, Deus et facultates creatae sunt agentia ordinata, et creatum agens est secundum agens.

Ergo facultates agentes illos actus sunt in virtute ipsius Dei; proinde moventur a Deo sicut instrumentum movetur a causa principali.

MAJOR: Ubi effectus est unus, et est totus a multis agentibus, omnino requiritur ordinatio et proinde subordinatio agentium.

MINOR: Talis ordinatio habetur in casu, cum unicus actus produc-tus sit totus a facultate, et totus etiam a Deo.

c) Juxta adversarios, pia cogitatio et pius affectus si considerantur ut actus indeliberati, saltem siles. sunt formaliter gratia. Unde sic arguitur:

Quod transit de potentia in actum debet moveri ad exercitium actus, aut a se, aut ab alio.

Atqui ad exercitium actus indeliberati sibi, facultas non movetur a se.

Ergo, si nec ab alio moveatur, et nihilominus agere supponatur, eo ipso ponitur actio cuius deest ratio sufficiens.

Ergo exterior movens est solus Deus. Billot(1), p.151; P., p.160 nota; nn.268 initio, 269,270; B. de Grat. et lib. arb. l.1,c.2 (Vi vés, 5.501.1a col.Tertio)

PROBATOR 2^a p.: ILLA MOTIO EST INTENTIO QUAEDAM SEU VIRTUS HABENS ESSE IN COMPLETUM.

ENS VIALE.

Facultates creatae sub motione divina se habent sicut instrumentales causae sub motione causae principalis.

Atqui motio causae principalis inducit in causa instrumentalis virtutem quamdam realem, qua instrumentum actualiter agit ut instrumentum, et quae perpetuo fluens per instrumentum, pertingit ad terminum qui est effectus, ut ei transmittat efficaciam causae principalis.

Ergo gratia actualis consistit in intentione quadam seu virtute habente esse incompletum, seu ens viale.

MAJOR: Ex prima parte.

MINOR: Si nihil induceretur in instrumento, quomodo altiorem effectum attingeret? "Id quod a Deo fit in re naturali quo actualiter agat, est ut intentio sola, habens esse quoddam incompletum, per modum quo colores sunt in aere, et virtus artis in instrumento artificis. (De Pot.3, 7.7m.) (sonus in aere.) B. Auctarium:97.1a col.;106: de 3a quaest.; 35,2a col. ad quintum dico.

EXEMPLUM illius "intentionis" seu "entis" incompleti habetur in ci. propositione a nobis enuntia_ta, in ci.scl. enunti abili v.g.

HOC (nihil) EST (nihil) CORPUS (nihil) MEUM (transsubstatio habetur);

CET HOMME (rien) EST (rien) UN TAS (rien) D'IMBECILES (ça y est).

SCHOLION 1.-

Motio illa praevia nullo modo est praedeterminans ad unum, ipsam electionem liberi arbitrii; est ita applicans et movens, sed vi illius motionis, voluntas est mota et movens se, determinans se, applicans se; est motio non-necessitans, non-determinans.

Da: Providence, 462 nota, 461.

B : Auctarium: pp.107s.; de grat. et lib. I.1,c.2.(Vives 501-2a,§4);
I.4,c.16, (V.6.34.2a,§ 4).

SCHOLION 2.-

Facultas mota, vi talis motionis, tendit necessario ad unum, nec potest ad aliud declinare, si agitur de actibus indeliberatis.

S.Th.1-2,9,6,3m.; Da: Providence.

Objectum scl. bonum determinatum voluntati praesentatur, sed voluntatis est accipere vel abjicere motionem illam.

SCHOLION 3.-

Nulla requiritur ulterioris gratiae motio pro actu deliberato. (Cogita v.g. creationem et conservationem); influxus scl. Dei receptus in applicatione et motione in actu primo, simul influendo ulterius producit actum secundum si voluntas non resistit. P.41-45; Pascal: Les Provinciales, 2e lettre.

SCHOLION 4.-

Ipsa actualis gratia semper est ejusdem entitatis, sive habeat, sive non habeat ultimum effectum in libero voluntatis consensu repositum; eo fere pacto quo sacramenta semper sunt entitate et virtute et causalitate eadem, sive obtineant sive non obtineant ultimum illud ad quod causandum sunt ordinata, scl. justificationis gratiam quae dicitur res sacramenti. Billot (1) 156.

SCHOLION 5.-

DE CONSURSU SIMULTANEO.

Est synchronismus duarum causarum agentium cum concordantia perfecta; ex hoc tamen, non resultat actio essentialiter (per se) una, sed una accidentaliter ita, quae dearticulari debet in duos effectus bene distinctos quorum alteruter producitur a duabus cau-

sis coordinatis non autem subordinatis; actio unica non per se, sed per accidens. (Recole v.g. harmoniam praestabilitam Leibnitiam inter corpus et animam). Vide de Regnon: Banez et Molina:pp. 15,178ss.,199ss.,247ss.,365ss.; Mattiussi: le 24 tesi,pp.254-262.

DIFFICULTATES: P.51,54,56,58; Billot¹,pp.154ss.

TESSERA. La volonté perverse, reconnaissant l'unique nécessaire comme unique nécessaire, loin de rapporter à Lui toutes choses qui ne sont que par Lui, loin de vouloir Lui par-dessus tout et de vouloir toutes choses pour Lui, se borne à accepter l'inévitable concours dont elle a besoin pour adhérer aux choses qu'elle idolâtre. "LUI EMPRUNTER LA FORCE DE SE PASSER DE LUI" c'est l'attitude pratique de ceux qui veulent résoudre leur destinée sans Dieu.

D.- DE GRATIA SCD. RESPECTUM AD
LIBERUM ARBITRIUM seu DE EFFICACIA GRATIAE.

(P.217-291)

Hucusque INDOLEM gratiae actualis explanavimus. In sequentibus thesibus, quaerimus QUOMODO gratia operatur.

Quomodo s.l. ex gratia excitante quae est in actu indeliberato, potest voluntas libere ponere actum deliberatum.

Et primo quidem ponuntur 2 theses, de quibus TT. catholici
consentiant, de existentia np. gratiae sufficientis (th.14)
et de existentia gratiae efficacis. (th.15)

Postea in 3 sequentibus thesibus quaeramus utrum gratia sufficiens sit a gratia efficaci distincta ab intrinseco vel ab ex-
trinseco. (th.16,17,18)

- Thesis 14^a -

EXISTIT GRATIA VERE ET MERE SUFFICIENS.

S.Th.1-2,111; Suarez; l.4,cc.1-7; Bellarm.: De grat. et lib. arb. l.1,cc.11-14; P.217ss.; W.525ss.; Mazz., 496ss.; Billot, th.11; Ber. pp.418ss.; V. Noort, 53-63.

GRATIA SUFFICIENS: (in genere) quatenus opponitur efficaci,
quia haec etiam vocari posset sufficiens):

Gratia quae tribuit completam et expeditam facultatem eliciendi opus liberum supernaturale, sed quam, dissentiente voluntate hominis, reapse non sequitur opus intentum. B.Auctarium, 86-1a.

Dat nempe potestatem agendi completam, i.e. efficaciam virtutis in actu primo. Habet nempe ex intrinseca entitate sua virtutem causandi consensum salutarem; prabet np. quidquid actualitatis, virtutis, virium, roboris, potestatis, efficacie, facultatis, potentiae requiratur ad actum deliberatum salutarem ponendum; si v.g. actus orationis ponendus est, datur potentia requisita ad deliberate actum secundum ponendum. Potest np. producere actum deliberatum salutarem sed non producit propter deficientiam voluntatis; est scl. auxilium sle. quocum vere operari potest ho. si vellet et cum ea intentione operationis a Deo datur. Ex se, scl. est efficax.

Efficacia in actu secundo = efficacia operis.

TRPLICITER considerari potest gratia sufficiens.

NON (praecisive, abstrahendo scl. ab hoc utrum in actu secundo maneat efficax aut non) (NON-INSUFFICIENS: efficacité suffisante) :

Auxilium sle. transiens quod revera tribuit sufficientiam (potestatem, facultatem, potentiam, vires, virtutem, robur, efficaciam etc.) ad actum salutarem hic et nunc ponendum, ita ut defectus operationis non ex ejus insufficientia proveniat, sed ex libera voluntatis resistentia.

OPONITUR GRATIAE INSUFFICIENTI quae sec. doctrinam catholicam est contradictio in terminis (Dz.1296), sed ab actu secundo fit abstractio.

98.

MERE (negative, pure) (GRATIA INUTILIZATA).

Auxilium sive transiens quae de facto non conjungitur cum actu salutari, quia illi resistitur a voluntate, manet scilicet sine deliberato voluntatis consensu. Gratia quae in vacuum, in vanum recipitur et remanet inutilizata. P.217,222.

POSITIVE (UTILIZATA) : Auxilium sive transiens quod de facto conjungitur cum actu salutari, deliberato voluntatis consensu.

"Vere", "Mere", "Positive" SUFFICIENS sunt tres aspectus ejusdem entitatis sive transiuntur:

- VERE, praecisive, NON-INSUFFICIENS est:
DE JURE efficax; sed DE FACTO, fit abstractio.
- MERE, negative, pure, INUTILIZATA est:
DE JURE efficax; sed DE FACTO, inefficax.
- POSITIVE, UTILIZATA est:
DE JURE, efficax, et DE FACTO, efficax; est scilicet gratia quae producit actum deliberatum salutarem.

GRATIA EFFICAX (generice) est gratia positive sufficiens, i.e., quae producit actum deliberatum salutarem seu quae connexum habet consensum voluntatis.

Unde vocibus "sufficiens" et "efficax" non complete describitur interna nostra gratiae sed. suum esse integrale, sed scilicet ejus externum effectum; si enim moraliter inspicitur aliquid plus habetur in gratia efficaci quam in gratia sufficienti.

PROXIME SUFFICIENS (gratia operationis): gratia ad hanc tentationem superandam, aut hunc actum determinatum ponendum.

REMOTE SUFFICIENS (gratia orationis): gratia non ad hanc tentationem superandam, nec ad hanc actum determinatum ponendum, sed ad alios actus qui, si ponuntur, reddunt hanc gratiam quae est remote sufficiens, hic et nunc proxime sufficientem ad aliquem actum salutarem ponendum, v.g. ad martyrium.

Gratia remote sufficiens est semper proxime sufficiens ad orationem. B. De grat. et lib. arb. l.1,c.2, V., 502: Quinta partitio est...

Proindeque semper a Deo nobis praebetur auxilia sufficientia ad exercitia nostra spiritualia adimplenda.

DEFICIENTIA VOLUNTATIS est duplex

moralis: agit deficiente quia vult deficiente;
physic. agit deficiente quia est deficiente.

ADVERSARII :

a) Haeretici saec. XVI qui, negantes libertatem indifferentiae, assentunt unice dari libertatem a coactione et voluntatem humanam necessario impelli aut mala cupiditate, aut gratia. Pro ipsis, libertas est unice immunitas a coactione, non autem immunitas a necessitate. V.g. in Synodo Dordrecht: "Distinctio illa gratiae insufficienti. et effic. minime nobis probatur: "...Quoscumque enim Sp.S. trahit, illis non tamen dat posse currere," sed etiam ut rei ipsa currant". Dz.776.

Lutherus contra Erasmus scripsit librum cuius titulus est "De servo arbitrio" i.e. Le déterminisme pessimiste. (RSR, 1933.505ss.)

CALVINUS: "D. voluntatem movet non qualiter multis saeculis traditum est et creditum, ut nostrae postea sit electionis motio- ni aut obtemperare aut refragari, sed illam efficiendo." P.218. Pohle, 223ss.

b) Jansenius et sequaces qui rejiciunt gratiam mere sufficientem. Gratia est semper efficax; non tamen omnis delectatio supernaturalis conjungitur cum actu salutari, sed ea sola qua major est, opposita delectatione terrena. Dz.1296.

Ad explicandum quod dantur tamen gratiae efficaces, dicunt peccatum existere ex hoc quod tunc datur "parva gratia" quae absolute dat potentiam, si non essent impedimenta; non relative dat potentiam, propter impedimenta; unde antecedenter, est simpliciter insufficiens. Dz.1296.

Le grand Arnauld admettait une "petite grâce" qui donne de pouvoir agir en général sans donner ce pouvoir réellement "hic et nunc". Juste le prix du passage; si un accident arrive on reste en panne et en peine.

NOTA : DE FIDE DEFINITA QUODAM PROPTER Araus. II. Dz. 300; 321; 804, 814 et praesertim ex damnatione Jansenistarum: 1092s, 1296, 1367, 1359-1375. Van Noort, 55; P. Comp. 276.

PROBATUR 1°- EX S.S.: Saepe Deus :

- a) Conqueritur de hominibus, vel eos improbat quia, et si auxilium vere sufficiens habuerint, fructum tamen boni operis non tulerunt.
- b) Monet et hortatur homines ne gratiae desint.
Atqui haec omnia inepta essent, nisi existarent gratiae vere sufficientes, quae tamen non semper habeant effectum salutarem, seu gratiae quae sint vere et mere sufficientes.
Ergo existit gratia vere et mere sufficiens.

MAJOR:

a) Is. 5.1-7. (PARABOLA VINEAE ELECTAE)

Hoc loco est sermo de gratiis internis, a Deo Israelitis eo fine collatis, ut fructus operum Deo placentium ferant.
Janvero summa gratiarum Israelitis collatarum fuit

- 1) Mere sufficiens, siquidem Israelitae non tulerunt fructus a Deo exspectatos.
- 2) Vere sufficiens:
 - a) ex parte Dei, nil defuit; elegit locum, vineam fodit, munivit, impedimenta removit.
 - b) exspectavit fructus; non tamen dedit absolutam potestatem sed et relativam, np., accommodatam his relativis circumstantiis.
 - c) Interrogat: "Quid debuerim ultra facere?"
 - d) Injuste eos improbarer si non dedisset omnia media necessaria.
- b) Is. 65.2; Pro. 1.24; Mt. 11.21s.; 23,37; 1 Cor. 10.13; Rom. 2.4s.; 11.22s.; Jo. 15.22,24; Act. 7.51.
- c) 1 Thess. 5.19; 2 Cor. 6.1s.; Ap. 3.20.

2° EX LITURGIA.

Quasi oes.. epistolae missarum tempore quadragesimali, scil. exhortationes prophetarum ad hoc ut populus electus redeat ad cul-tum Iahwé.

3° EX DOC. ECCL.:

Dz 160a,196; 200,321 sub fine, 319,348,793ss.,797,804,814s.; 819,1092-1096,1224,1296,1359-1364,1367-1372,1521,1791,1054,1066; 1,75,1381,1419.

Nota quod gratia possibilitatis Pelagianorum non est gratia sufficiens sensu catholico, sed gratia possibilitatis juxta ipsos est liberum arbitrium. R.1413; P.225.

4° EX PP.: R.244.247,622,1158s.,1188,1220; 1219;

S.Aug. docet:

- a) existere gratiam quae dat posse agere:
v.g. R.1436,1735s.,1955s.; 1736.
- b) Ideo sunt peccata, quia nolumus illa vita cum gratia quae praesto est:
v.g. R.1718,1720,1722,1753,1925,1945;
- c) Semper habemus gratiam orandi et gratia aliquando deest,
quia noluiimus orare; v.g. R.1722;
- d) D. nominem deserit, nisi prius deseratur:
v.g. R.1795,1889,1954,1960; 1792 + Dz.804 c.medium.

5° EX TT.: crones hanc doctrinam tenent aut supponunt;
1-2.106,2.2m.; S.1.4,c.1ss.

6° RATIONE:

- a) Deus vult omnes salvos fieri. (1 Tim.2.1-4)
Ergo omnibus dat gratiam sufficientem ad salutem.
Jamvero sunt qui non salventur.
Ergo existit gratia vere et mere sufficiens.
- b) Xitus non est mortuus pro solis praedestinatis.(Dz.1096)
Ergo sunt alii qui accipiant gratiam Xti quin haec gratia sit efficax.
Ergo...

- c) Omnes homines, etiam qui reapse peccant, debent servare mandata et superare tentationes. (Dz.804)
Ergo possunt sed non possunt absque gratia vere sufficiente.
- d) Gratia datur homini ad libere operandum salutem, ita ut possit eam accipere vel ei resistere. (Dz.797)
Atqui qui habet gratiam quacum possit salutariter agere, cui vero resistit, habet ille gratiam vere et mere sufficientem.
Ergo...

COROLLARIUM: GRATIA SUFFICIENS EST VERUM BENEFICIO, et a Deo petenda est. P.228; W.343s.

NAM DATUR:

- a) ad actum simpliciter bonum; immo
- b) ad actum slem.;
- c) est dupli modo non debitum;
- d) ex se potest cum effectu in actu secundo conjungi et cum ea intentione a Deo datur. B. De grat.l.1,c.2. (V.5.501-2a,col.).
Et sola est quae stat cum libertate. Ex voluntate enim hominis pendet ut cum effectu sit, aut maneat sine effectu. Ergo est beneficium, tum ex eo quod datur, tum ex benevolentie qua datur. Contra Dz.1296.

N.B.- Saepe haec gratia est proxime sufficiens tamen ad orandum.

DIFFICULTATES: W.330; P.227; Comp.280 ss.

TESSERA : Si "illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum", quomodo tot homines non illuminati manent? Non enim oes. Christi cultum agnoscunt. Quomodo ergo illuminat oem, homem? Quantum in ipso est. Si qui vero sponte sua mentis oculos claudentes huius lucis radios percipere nolint, non ex nostra, lucis evenit quod in tenebris maneant, sed ex nequitia eorum, qui sponte se hoc privant munere. (S.Jo. Chrys. R.1158).

- Thesis 15^a -

EXISTIT GRATIA EFFICAX, TALIS NEMPE QUAE INPALLIBILM ET ALTE-
CEDENTEM CONNEXIONEM HABEAT CUM POSITIONE ACTUALIS CONSENSUS VO-
LUNTATIS (1a p.), ITA TAMEN UT NON TOLLAT IN HOMINE LIBERTATEM A
NECESSITATE (2a p.).

S.Th., I-2, 111; S.l. 5, cc. 1-6; Bellarm., De grat. et lib. arb. I.1,
cc. 11-14, p. 242; Comp. 284ss.; W. 561ss.; Billot, th. 11; Lahousse, n.
201ss.; Palmieri, th. 39ss.; Hurter, th. 191-194; Mazz., 553ss.; Schif-
fini, 235ss.; Pohle, 223ss.; Gar-Lag.: La Perfection ch^{rist}tienne et
la contemplation: I. 88-131.

GRATIA EFFICAX (in genere): ea quae producit actum deliberatum
salutarem.

GRATIA EFFICAX triplici sensu intelligi potest:

1° GRATIA EFFICAX QUODAD VIRTUTEM: gratia quae virtutem in suo
ordine habet causandi consensum salutarem; efficacia illa est in-
trinsicā entitati divini auxilii. (Gratia excitans).

Haec EFFICACIA VIRTUTIS est communis omni gratiae quam Deus no-
bis elargitur ad omne salutis opus. Hoc sensu, illa etiam gratia
quae in vacuum recipitur, efficax dici posset et deberet, cum nihil
virtutis ei desit quominus, quantum in se est, ultimum suum obti-
neat effectum; gratia enim actualis causat actum indeliberatum et
vires dat ad actum deliberatum.

Est nempe excitans; (sufficiens); (vere et mere tt. aliquando.)

2° GRATIA EFFICAX QUODAD EVENTUM est gratia cujus efficacia ac-
cipitur secundum solum eventum, i.e., ut de facto contingens, ex nudo
facto gratiam denominans (efficacia effectus). Hoc sensu gratia
efficax ea est quae annexum habet consensum voluntatis. Haec est
gratia saltu consequenter efficax = efficax in actu secundo. (Gra-
tia positive sufficiens) (Gratia adiuvans).

Eam dari est de Fide et supponitur in toto tractatu de gratia
et in tota oeconomia salutis; eo ipso quod quis ponit actum slem,,
certum est ipsum habuisse gratiam efficacem in actu secundo, seu
efficacem quoad eventum.

Ad explicandum consensum voluntatis sub tali gratia positum, non est quidquam ultra liberam determinationem liberi arbitrii quaerendum.

Est nempe gratia adjuvans. Gratia adjuvans (e fficax quoad even-
tum) est entitative et numerice eadem cum gratia excitante et non recipit denominationem adjvantis, nisi supposita cooperatione liberi arbitrii, quae tam potest esse quam non esse. Haec vocatur etiam EFFICAX CONSEQUENS. (Operans, vel cooperans).

3° GRATIA EFFICAX STRICTO ET PROPRIO SENSU est gratia cuius efficacia attenditur secundum antecedentem quamdam et infallibilem connexionem auxilii gratiae cum consensu liberi arbitrii, ita ut, si detur, certum omnino sit actum salutarem esse secuturum = efficax in actu primo = ANTECEDENTER EFFICAX.

GRATIA EFFICAX, hoc sensu, ea est quae infallibiliter coniunctum habet, consensum voluntatis et ideo infallibiliter producit actum liberum propter quem datur; v.g. est ea, de qua Deus infallibiliter praescit: si hanc gratiam huic homini tribuo, actum liberum salutarem de facto elicit. Unde ad explicandum positionem actus liberi, recurrentum non solum est ad liberam electionem voluntatis (ut in efficaci gratia quoad eventum), sed etiam ad aliquam proprietatem, sive intrinsecam, sive extrinsecam gratiae illius, et ultimam ad aliquam electionem divinam. De hac, in thesi.

Omnis theologi docent dari talen gratiam efficacem. Thesis ponitur circa factum, non autem circa modum hanc efficaciam explicandi.

LIBERTAS A NECESSITATE i.e. immunitas a determinatione ad unum, ita ut actus deliberatus in potestate voluntatis semper relinquantur, etiam in subitanea conversione v.g. Paulus, Matthaeus.

ADVERSARII :

Contra 2am partem: Lutherani, Calvinistae, Balanistae, Jansenistae.

NOTA : 1a p.: Saltem theologice certa.

2a p.: De Fide Definita. Dz.814. Cf.1093-1095.

PROBATUR 1a p.: EXISTIT GRATIA EFFICAX.

1° EX SS.:

Saepe SS. ita loquitur quasi Deus pro nutu posset quosdam homines ad se convertere neque salvare.

Atqui id fieri nequit nisi detur gratia quae infallibilem et antecedentem connexionem habeat cum positione actualis consensus voluntatis.

Ergo...

MAJOR: Ez.36,26-27; 11,19-20; Prov.21,1; Jer.,32,40; Ps.36,23; 50,12; 118,36; 3 Reg.8,58; Bar.,2,31; Lc.22,31s.; Jo.10,29; Esther, 15,11; Act.9; Rom.9,16; Jo.6,45; Act.13,48.

MINOR: Sine tali gratia homines semper resistere possunt, et SS. non posset tam firmiter asserere factum futurum.

2°- EX LITURGIA :

Secret. Dom.4,p. Pent.: "Ad te nostras etiam rebelles compelle propitiis voluntates".

Fer.4 post Dom.2 Quadrag.: "ut in spiritu inveniantur stabiles et in opere efficaces".

Orat. in Vigil Pent. post 1am. Prophetiam: "Concede nobis, et nostrae voluntatis pravitatem frangere, et..."

In oratione "Humiliate" in fine missae, toto tempore Quadrag.: "Fideles tui, Deus, per tua dona firmentur."

3° EX DOC. ECCL.: Dz.182: ut operemur, operatur;

1090, 1097 et notas: Si Eccl. decreta imponat circa disputaciones de modo explicandi gratiam efficacem, signum est quod Eccl. admittit existentiam gratiae efficacis, seu factum eius existentiae. . 719-723.

4° EX PP.: v.g. R.348,558,1568,1572s.,1707,1690,1926,1940,1955s., 1958,1963,1979,1991.

Ex S.Aug.: B.1.2,cc.11,12,13. (V.5.524-533).

5° EX TT.: 1.23; 2-2.24-11; De carit.12. (circa initium)

6° RATIONE : 1.23.

Certum est dari praedestinationem sanctorum, seu praeparationem beneficiorum Dei, quibus certissime liberantur, quicumque liberantur.

Atqui beneficium certissime connexum cum effectu salutari est ipsa gratia efficax.

Ergo...

PROBATUS 2a p.: EFFICAX GRATIA NON TOLLIT LIBERTATEM INDIFFERENTIAE.

Libertas:

Moralis est immunitas ab obligatione.

Physica est immunitas a necessitate vel coactione.

Spontaneitatis immunitas a necessitate extrinseca = a coactione.

Indifferentiae immunitas a necessitate intrinseca..

Contradictionis

(seu exercitii) = posse agere vel non agere.

Specificationis = posse agere hoc vel illud.

Contrarietas = posse agere bonum vel malum.

Essentia libertatis est in libertate exercitii.

Libertas contrarietas est defectus libertatis.

1° EX S.S.:

a) Declarat homines omnino liberos esse in agendo salutariter, minime vero ad hoc necessitate compelli.

Atqui in agendo salutariter homines habent gratiam efficacem.

Ergo gratia efficax non tollit libertatem a necessitate.

MAJOR: Eccl.15,14s.; 31,8ss.; Apc.3.18,20; Dt.30,19; Mt.19,17; 23,37; Act.7,51; 1 Cor.7,37; 2 Cor.6,1; Philip.2,12,13; Zach.1,3; Jo.24,15,22; Gn.4.6ss.

Quandocumque "recte", "sicut oportet" agunt hoes. agunt ex grat. eff. quoad effectum, scd. scientiam nostram, sed est ex grat. eff. antecedente, scd. Dei infinitam scientiam, et a nobis cognoscitur per revelationem.

b) Ex tractatu de merito.

Si gratia efficax esset necessitans, nullum opus meritorium existere posset;

Atqui existunt opera meritoria;
Ergo gratia efficax non est necessitans.

2° EX DOC. ECCL.:

A. Dz.134,141,196,200,317,319,348,793,797s.,814s.,819,1065ss.,
1093s.,1296,1359-1364,1371,1521,1791,1814; 181,186,325,
776,1059,1291,1041,1650.

B. a) ho debet cooperari gratiae "quam abicere potest": 814.
b) libertas a necessitate probari potest ex SSa.: 1041.
c) libertas potest etiam ex ratione probari: 1650.
d) Paulus V: "Dio con la efficacia della sua gratia ci fa
fare et" facit de nolentibus volentes et flectit et im-
mutat hominum voluntates" Cav.p.508 in nota.

3° EX PP.:

- a) ho. est liber v.g. R.123,142,156,184,244,335,446,542,667,
1151,1380,2113,2225,2265,2357.
- b) Gratia non destruit lib.arb. v.g. R.244,446,704,1034,1151,
1159,1165,1188,1204,1219,1436,1455,1510,1556,1571-4,1710,
1722s.,1735s.,1821,1823,1848,1854,1856,1890,1936,1954s.,1961.
- c) Cum aequali gratia unus consentire, alter dissentire potest
v.g. R.247,1753,1822;
- d) Nec scd. Aug. "delectatio victrix" tollit libertatem, v.g.
R.1568,1594,1722,1724,1737,1822.

4° EX TT.: De malo 6.: Quidem posuerunt.. .

5° RATIONE:

Certum est actus hominis cum gratia elicitos esse salutares, et
si homo est justus meritorios.

Atqui ad actum salutarem et meritorium requiritur libertas a
necessitate.

Ergo libertas a necessitate non tollitur a gratia.

MAJOR: Dz.842 et in tract. de merito.

MINOR: Homines nec meritum nec demeritum unquam ponunt in actibus qui non sunt in potestate voluntatis; sed id quod non est liberum a necessitate non est in potestate voluntatis.

DIFFICULTATES : P. Comp.287ss.; W.362.

TESSERA : Quod enim amplius nos delectat, scd. id operemur necesse est: ut v.g. occurrit forma speciosae feminae et movet ad delcctationem fornicationis; sed si plus delectat pulchritudo illa intima et sincera species castitatis, per gratiam quae est in fide Christi, scd. hanc vivimus et scd. hanc operamur; ut non regnante in nobis peccato ad oboediendum desideriis eius, sed regnante justitia per caritatem cum magna delectatione faciamus quidquid in ea Deo placere cognoscimus. (S.Aug. R.1568).

- Thesis 16^a -

EFFICACIA GRATIAE NON VIDETUR EXPLICANDA PER PRAEDETERMINATIO-
NEM PHYSICAM.

Suarez: 1.5, co.6ss.; Appendix prior post 1.12 de gratia. Bel.
De grat. et lib.arb.l.1,c.12; Auct.p.164ss.; P.229-271; Stufler:
De Deo operante; d'Alès: Prov. et libre arb.; W.363ss.; Palmieri,
th.49; Billot,th.11; Pohle,p.231ss.; V.Noort,n.64ss.; Joanna Jesu
Maria. O.D.C. (1564-1615): Tract.de probabilitate utriusque partis
in controversia de efficacitate gratiae; Vid. The Month 1930,p.187,
vol.105; Auctarium Bell.: pp.95,100,102ss.,125-7; A. Bonet: La fi-
losofia de la libertad en las controversias teologicas del siglo 16
et 17; Vid.RSR.1933,507-512; Greg.,[933,313-401; RHE 1933,790 (van
Hove); AH 51.1934,150-152 (de Aldama); Ibid 650; Dumont Paul: Liber-
té humaine et concours d'après Suarez.

BREVIS CONCEPTUS HISTORICUS disputationum "DE AUXILIIS".

N.B. Dz.1090,1C⁷ et notas; C av. 920-924 et notas, Dz.71¹,73]

UNDE non habetur jus imponendi ullam censuram theologam in ad-
versarios.

In certis, unitas,
in dubiis, libertas,
in omnibus, caritas,

ALIQUA tamen LIBERTAS datur; adhiberi possunt expressiones: ma-
le sonans, falsa, periculosa, irrationalis, stupida, stulta,extra-
ordinaria, incoherens, absurda, erronea, insana, extravagans,inep-
ta, audax, temeraria, contradictoria, illogica, puerilis, lusus
verborum, amphibologica et alia id genus amenitatis. (Etudes 102.704)

Unde campus sat latus disputantibus relinquitur ad explosiones
sanctae irae v.g. vide Billot⁷: De Deo 219 note.

de la Taille sic scribit P.Dugas: "Où vous avez tout à fait rai-
son, c'est d'exclure par rapport aux moyens de la bénédiction une
prévention déterminante: nulle subtilité, si sophistique soit-elle,
ne l'excusera de ruiner la liberté."

Papagni O.P.: "Mentre si è voluto troppo spiegare un mistero si è portata l'oscurità, l'assurdo e il mostruoso nel campo morale".

Marin-Sola O.P.: [theoria bannesiana] "hacian muy dificil la defensa de una grazia verdaderamente suficiente y de la responsabilidad del hombre en el pecado, y podian dar, portanto, pretexto a calumniosas accusationes de jansenismo y calvinismo".

EFFICACIA GRATIAE est id quo habetur infallibilitas nexus inter gratiam spectatam in actu primo et consensum voluntatis in actu secundo; efficax enim dicitur gratia quacum voluntas humana consentit. Billot, th.11.

Quaeritur in thesibus sequentibus utrum gratia efficax sit efficax de se, seu ab intrinseco, an e contra talis sit ex consensu voluntatis, seu ab extrinseco, supposita utique praescientia et electione Dei. Aliis verbis, utrum gratia efficax secundum entitatem suam physicam, intrinsecam et specificem differat a gratia sufficienti. P.229-233.

Probe distinguendum est efficacia virtutis et efficacia connexionis.

EFFICACIA VIRTUTIS est ipsa intrinseca vis entitatis auxilii divini, cui, quantum in se est, nil deest quominus actum salutarem voluntatis obtineat.

Haec invenitur tum in gratia efficaci, tum in gratia sufficienti.

EFFICACIA CONNECTIONIS est infallibilis nexus efficaciae virtutis gratiae cum effectione consensus liberi arbitrii et consequenter actus salutaris.

Efficacia connexionis est consequens vel antecedens: P.242; Mazz.581.

CONSEQUENS: (de facto) in quantum nempe effectum reapse obtinet.

= efficax quoad eventum. Cf. th.praeced.

ANTECEDENS: (*de jure*) in quantum ap., effectum infallibiliter obtinebit,

* efficax stricto sensu.

De hac efficacia connexionis antecedente agitur in his thesi-
bus. Hasc iterum triplex est:

OBJECTIVA, quatenus objective verum est per talen gra-
tiam effectum productum iri talen.

COGNOSCITIVA, quatenus Deus infallibiliter cognoscit
quae gratia habitura sit effectum. (Sci-
entia Dei infallibilis)

AFFECTIVA, quatenus Deus vult eam gratiam dare, quae ef-
fectum obtinebit. (Praedestinatio).

In thesi agitur de **EFFICACIA CONNEXIONIS OBJECTIVA ANTECEDENTE**.

GRATIA SUFFICIENS in genere: gratia quae non producit actum deliberatum salutarem, sed potest illum producere.
Opponitur sub hoc respectu gratiae efficaci in genere.

GRATIA EFFICAX in genere: gratia quae producit actum deliberatum salutarem.

GRATIA SUFFICIENS in genere:

1. VERE, (praeclisive, in abstracto) opponitur gratiae insufficienti quae catholice est contradictio in terminis.
Cf. Dz.1296.
2. MERE (negative, pure) in concreto) = inutilizata, in vanum recepta.
= gratia vere sufficiens inutilizata.
3. POSITIVE (in concreto) = utilizata
= gratia vere sufficiens utilizata.

GRATIA EFFICAX in genere:

1. Quoad VIRTUTEM
2. Quoad EVENTUM
3. STRICTO et proprio sensu

EFFICACIA gratiae:

1. Virtutis
2. Connexionis
 1. Consequens
 2. Antecedens
 1. objectiva
 2. cognoscitiva
 3. affectiva

NON VILETUR EXPLICANDA. Cf. N.B.- initio thesis.

Hic aliquid dicendum de gratia sufficiente, sensu Banneziano.
JUXTA IPSOS, necesse est admittere duplēm gratiam intrinsece
et specificē inter se distinctam:

Gratiam sufficientem quae est minus perfecta et valida,
Gratiam efficacem quae est perfectior et validior.

Gratia sufficiens dat "posse agere" non "agere"; est sufficiens
in actu primo, non in actu secundo; non dat totum id quod requiri-
tur ad actu agendum; dat potentiam agendi non actum; dat le
"pouvoir agir" non l'agir".

Gratia efficax est nova gratia superaddita gratiae sufficienti
quae potentiam determinat et confert actum; est sufficiens in ac-
tu secundo.

Gratia sufficiens nunquam connectitur cum actu secundo;
Gratia efficax nunquam non connectitur cum actu secundo.

Papagni O.F.: "In quella opinione, la virtù creata, innanzi la
mozione è incompleta, e non può agire; dopo la mozione, è comple-
ta, ma diviene nella sua entità determinata ad una sola singolare
azione, incapace di non farla, o di farne altra, per cui non vi
può essere da parte della creatura né elezione, né libertà".

Sed. nos, grat.suff. et eff., sed. virtutem intrinsece non dif-
ferunt, sed ex libero arbitrio, PROXIME habetur quod grat. suff.
sit efficax, licet libertas nullam virtutem tribuat gratiae suffi-
cienti, quae sufficit tum ad actum 1^m, tum ad actum 2^m., sed liber-
tas utitur virtute gratiae suff. ut possit dare efficaciam connex-
ionis in actu secundo. REMOTE hoc habetur ex scientia Dei et prae-
destinatione.

Praedeterminatio physica est influxus physicus voluntatis divi-
nae in voluntatem humanam, quo haec determinatur ad unam numero
actionem, ita ut intrinsece repugnet, tum voluntatem non ponere
actum ad quem praedeterminatur, tum voluntatem ponere actum quin
ad illum physice praedeterminetur. P.243ss.; Palm.440; Schiffini,
397 nota.

A. Aliis verbis, est motio indeclinabilis et irresistibilis, quae infallibiliter determinat actum secundum, tum quoad exercitium, tum quoad specificationem, tum quoad modum, modum scil. libertatis.

Est determinatio, quia voluntas, tali gratia instructa, non potest actum illum non ponere.

Est praedeterminatio, quia datur ante (non tempore, sed natura et causalitate) consensum et ad ipsum consensum efficiendum.

Est physica (non tt. moraliter, quatenus Deus per cogitationes et affectiones indeliberatas voluntatem allicit) sed insuper et impribus physica, quia effectum suum producit ex virtute suae propriae entitatis, ab intrinseco, independenter a quacumque circumstantia vel consensu creaturæ. I. 243s. et auctores ibi citatos. Palmieri, p. 449s.; Schiffini, p. 497; V. Noort, n. 34.

B. Unde efficacia auxilii praevenientis gratiae et connexio eius infallibilis cum libera cooperatione liberi arbitrii tota fundatur et desumitur tanquam exprima radice, ex omnipotentia Dei atque ex absoluto et efficaci decreto Ejus voluntatis. Haec efficacia decreti est extrinseca ipsi auctui, sed ei correspondet efficacia intrinseca per praedeterminationem praeviam in voluntate receptam; B. movet liberum arbitrium, praedeterminando illud ad unum tum exercitive, tum specificative.

C. Nec tamen praedeterminatio illa physica destruit libertatem a necessitate.

Quia etiam quando gratia efficax data est, voluntas potest resistere: in sensu diviso (scil. retinet potentiam resistendi divisam ab ipso dissensu), sed huic potentiae repugnat actu agere, non tamen in sensu composito (scil. non retinet potentiam resistendi coniunctam cum ipso dissensu). P. 245ss.; V. Noort, 65.

Aliis verbis, praedeterminatio physica est motio divina qua Deus, antecedenter ad quacumque praevisionem electionis creatae cuiuscumque, applicat voluntatem ad hunc unum determinatum actum ponendum, manente quod voluntas non necessitatur ab objecto actus. Talis motio, si praedeterminat ad actum salutarem, est gratia efficax. Cf. V. Noort, 54.

Haec gratia efficax intrinsece differt a gratia sufficienti. Haec dat id quo posse agere facultatis perficitur in ordine potentialitatis, sed ex natura sua incapax est ut facultatem ad actum ducat, et proinde, impossibile est in hoc systemate quod aliquis, sola gratia sufficienti instructus, actum salutarem ponat. P.229-242.

D. Hoc est primitivum systema quale a Banesio, Lemos, Gravesson, Goudin, Alvarez etc. tradebatur.

E. Praedeterminatio mitior traditur a Joanne Gonzalez de Alb. (v) eda, Bancel, Masoulié et inter modernos a Guillermin. (R.Thomiste, 1901-1903) Cf. Jansens, p.601. En eorum doctrina:

- 1° Gratia tum sufficiens, tum efficax sunt motiones divinae ad actum secundum;
- 2° Non repugnat quod motioni divinae voluntas humana resistat.
- 3° Gratia est efficax quando ita motio divina est contemporata voluntati in concreto sumptae, (congruitas in concreto), ut consensum voluntatis obtinet et omnem resistantiam vincat.
- 4° Gratia est mere sufficiens quando non nata est vincere obstatu in concreto existentia.

F. Adhuc mitigavit sistema P. Marin-Sola. Arch.de Phil. 6. (57) 207; Cf. Rev.Thomiste, nov.1925; mars 1926. En ejus doctrina:

- 1° Motio divina ita a libero arbitrio pendet, ut vel acceptari vel non acceptari possit, sine interventu alius gratiae. Est vere sufficiens, et si resistitur est mere sufficiens.
- 2° Deus non praedeterminat ad materiale peccati nisi post praevisam resistantiam voluntatis gratiae sufficienti. Si autem gratiae sufficienti homo non resistit, gratia intrinsece efficax ei conceditur.
- 3° Deficientiam creat urae, quae ex nullo decreto infallibili sequitur, Deus certo cognoscit, videndo illam praesentem aeternitati suae.

116

NOTA : Multo probabilior.

PROBATUR 1° EX S.S. :

Is.5,1ss.; Mt.11,2Oss.

In his locis, irrationabiliter reprehenduntur illi qui gratiae non obsecundarunt, si ipsis necessaria fuissest praedeterminatio physica quam non habuissent.

Ergo haec praedeterminatio non erat necessaria.

Ergo... Palmieri,453ss.; Ber.,n.535ss.

Nec dicatur ab homine pendere ut haec praedeterminatio praebeatur, nempe a modo quo utitur gratia sufficiente nam, juxta adversarios, absolute repugnat ut cum sola gratia sufficiente, sine praedeterminatione, aliquem actum salutarem ponat.

Cf. 2 Cor.6,1; Apo.3,20; Mt.23,37; Eccli.15,14.

2° EX CONC. :

a) Trid. et Vat. Dz.797,798,804,813,814,1791.

In his locis, Concilia videntur docere gratiam illam quae de facto est efficax, per resistantiam humanae voluntatis potuisse reddi inefficacem.

Atqui si ita est, efficacia gratiae nequit explicari per praedeterminationem physicam.

Ergo.

Responsiones adversariorum: P.252ss.; Ber.540ss.

b) Dz.804.

3° EX RATIONE :

Data praedeterminatione, juxta adversarios, non-actus voluntatis metaphysice repugnat; deficiente vero praedeterminatione, actus voluntatis metaphysice repugnat.

Atqui talis praedeterminatio destruit conceptum libertatis humanae et gratiae vere sufficientis.

Ergo non est admittenda.

P.257ss.; DTC,Grace,1667ss.; Pohle,23^oss. P.208.

SCHOLION : De doctrina Sti Thomae, P. 263ss.; Beraza, 547ss.; d'Alès Prov. et lib. arb., 187ss.; DTC. Providence, c. 461; Jansens, 9. 560-576; De San: De Deo Uno: 1. 545-746.

DIFFICULTATES: 3. 364; Lahousse, 443.

TESSERA : "C'est là, lisons-nous dans un écrit du temps, c'est là une opinion par trop dure et, si on y réfléchit, elle peut facilement faire tomber dans le désespoir. Aussi dans la prédication, n'est-il guère possible de l'exposer et de l'expliquer au peuple; vice essentiel, à mon sens, et raison décisive pour qu'elle ne soit pas enseignée dans les écoles".

"Ce professeur avait raison -- Rien n'est fâcheux pour une doctrine philosophique comme de ne pouvoir se présenter dépouillée des oripeaux de l'école sans être repoussée par le bon sens. Ainsi quel est l'homme qui ne répondrait bien vite au prédestiniste; "Je n'ai pas eu le choix de ma détermination, donc je n'ai pas été libre, je ne suis pas responsable de mon acte".

Thesis 17^a

EFFICACIA GRATIAE NON VIDETUR EXPLICANDA PER PRAEDETERMINATIONEM MORALEM.

P.271ss.; W.365ss.; Mazz.629ss.; Ber.365ss.; Pohle,p.248ss.;
DTT. Augustinianisme;

PRAEDETERMINATIO MORALIS est, non motio physica, sed attractio indeclinabilis, seu, ut aiunt Augustinienses, delectatio victrix, cui voluntas resistere non potest, et qua determinatur ad unum eligendum.

Est moralis, non hoc sensu quod non sit absolute certa, sed hoc sensu quod influit potius attrahendo, ad modum causae finalis, vel inclinando, ad modum causae formalis, quam impellendo, ad modum causae efficientis.

Augustinenses statuunt, cum Jansenistis, nos semper moveri a delectatione, sive coelesti, sive terrestri, qua voluntas infallibiliter vincitur; sed non admittunt, ut Jansenistae, illam esse ita victricem, ut pereat liberum arbitrium.

Juxta enim JANSENISTAS ET BAIANOS,

1. Datur duplex delectatio: carnalis vel coelestis, quae servat libertatem a necessitate extrinseca, seu a coactione, sed non a necessitate intrinseca, D.817;1040;1092-1095.
2. Ois. gratia est delectatio victrix seu caritas: Dz.1394ss.
3. Delectatio illa coelestis quae causat actum voluntatis bonum aliquando est sufficiens, aliquando non: 1296,1523.

EN PRAECIPUA PUNCTA theoriae Augustinensis.

1° Gratia efficax est delectatio victrix, seu inspiratio caritatis superans contrariam cupiditatem (Rigidiores, v.g. Noris, Berti, Bellelli).

Mitiores (Ysambert, Tournely, etc.) non negant alios affectus, v.g. timorem etc., in quantum a quodam sancto amore procedunt, ad gratiam efficacem pertinere posse.

2° Haec gratia est efficax ab intrinseco, hoc sensu, quod ex seipsa, et antequam consideretur libera electio voluntatis, consensum infallibiliter determinant, immo irresistibiliter.

3° Haec praedeterminatio est necessaria in statu naturae lapsae, non autem fuisset in statu naturae sive purae, sive integræ, sive elevatae et innocentis.

4° Gratia efficax habet gradus ita ut eadem delectatio in uno possit esse efficax cum in altero sit mere sufficiens; est scil. efficax comparative tt., seu relative non absolute.

5° Datur quidem gratia sufficiens, sed dat posse, non velle; nempe delectatio victrix habetur tt. in gratia efficaci, saltem in hoc ordine.

DTC. Augustinianisme, 2487ss., 2492; Mazz. 633ss.

MITIORES negant efficaciam gratiae consistere in sola majore intensitate delectationis, sed etiam in variate et electione gratiarum. "Infallibilis hujus præmissionis moralis efficacia repetitur, non ex ejus entitate physice per se sumpta, sed magis ex ejus perfecta adaptione et contemplatione ad hanc voluntatem, seu ex ejus congruitate interna. Dico, interna, ea scil. quae consensum hujus voluntatis sua virtute certissime efficit, ita ut Deus nulla præsupposita scientia media, in ipso decreto dandi hanc gratiam huic homini, ejus efficaciam in actu secundo infallibiliter videat". V. Noort, n. 73.

NOTA : Contra Jansenistas : De Fide. Cf. 1093, 1094, 1095.

Contra Rigidiores catholicoa, videtur Certa.

Contra Mitiores, Probabilior.

EROBATUR : P. 272.

1° Praedeterminatio illa moralis, vel componi potest, vel non, cum dissensu voluntatis;

Atqui si potest, non habetur infallibilitas connexionis, quae explicanda est. Si non potest, perire videtur libertas, ut in systemate praedeterminationis physicae;

Ergo... P. 272.

120

2° Praeterea, non explicatur gratia quae sit vere sufficiens.
P.275. Si enim ho. caret maiore delectatione indeliberata, caret
gratia vere sufficienti.

3° Contra rigidos: Falsum est hominem
a) in omni actione moveri formaliter delectione, vel
b) eum semper sequi majorem delectationem indeliberatam.
P.273-5.

SCHOLION 1.- De systemate S.Alph.de Ligorio, seu Sorbonico, seu
syncretistico.

Hermann: De Grat., p.337ss.; Jansens, p.656ss.;
Van Noort, 73ss.; DTC.Augustianisme, 2498ss.

SCHOLION 2.- De systemate Scotistarum. P.2.284ss.; Ber., 571.

SCHOLION 3.- De doctrina S.Aug.P.276-80;
DTC.Aug.2389,2491,2376. Bellarm.: Auctarium,p.41 note; Pelland:
Utrum S.Prosper Aquitanus So.Aug.o, suo magistro in quaestionibus
de Praedest. et voluntate Dei salvifica fidelis fuerit necne;d'A-
lès,Boyer etc. Le Bachelet: Prédestination et grâce. passim.

DIFFICULTATES : W.364,366,370ss.

TESSERA : "Une chose apparaît avec évidence: l'expression
"prédétermination" n'est pas une catégorie du vocabulaire de s.Th.
Il n'en aurait aimé ni le préfix "prae" — car le mode de la sci-
ence divine, comme celui de la causalité divine, est l'éternité, le
présent de l'éternité — ni le mot "determination", du moins en
ce qui concerne les actes libres — car le mot est étranger à
l'ordre de la liberté et relève bien plutôt du cycle des réalités
de la nature". (Congar.O.P.: Rev.des Sc.Phil. et Théol.,1934,p.370)

- Thesis 18^a -

EFFICACIA GRATIAE EO EXPLICATUR, QUOD DEUS DAT HOMINI TALEM GRATIAM, QUALEM SCIT ESSE CONGRUAM, UT HOMO LIBERE CONSENTIAT.

Suarez: De Grat.1.5; Tract. de vere intelligentia auxilii efficacis. Bellarminus: De grat. et lib. arb., l.1,c.12; Auctarium; P.280 ss.; Billot, th.11; Pohle, p.255s.; Leachelet: Prédestination et grâce.

EFFICACIA GRATIAE, i.e. infallibilitas nexus inter gratiam consideratam in actu primo et consensum liberæ voluntatis.

Non agitur de efficacia virtutis, quae est ex ipsa entitate gratiae, nec de efficacia connexionis, quae de facto habetur ex consensu voluntatis, (efficacia quoad eventum), sed de efficacia infallibilitatis, ea np. quae ab aeternitate praescita est habitura efficaciam in actu secundo.

EFFICACIA GRATIAE :

virtutis (ab intrinseco) = ex gratia in sua entitate physica.

connexionis (ab extrinseco) = ex libertate.

consequens: (de facto, in actu secundo)
antecedens: (de jure, in actu primo)

cognoscitiva: ex scientia Dei.

affentiva: ex praedestinatione Dei.

obiec_tiva: seu connexionis, seu infallibilitatis, ex congruitate, scientia, libertate.

EO EXPLICATUR QUOD D. DAT HOMINI TALEM GRATIAM, QUALEM SCIT ESSE CONGRUAM.

"Deus enim, antequam decretit hanc gratiam dare, ab aeterno scivit quid homo acturus esset si hanc gratiam acciperet. Dei ex pura misericordia vel caritate statuit huic homini dare hanc gratiam, et absolute praevidit hominem cum gratia consensurum esse. Infallibilis est autem scientia et praedestinatio Dei. Ergo antequam homo salutariter agat, infallibiliter certum est liberum consensum securum esse". P. Comp.295.

GRATIA CONGRUA in signo priore ad consensum futurum, ea est t
quae non solum tribuit homini virtutem salutariter agendi, sed etiam est ejus rationi et studio accommodata, ita ut consensus
sit futures propterea quod homo vocatur eo modo, quando et ubi
congruum est ut libere consentiat.

In signo posteriori ad futurum consensum, gratia congrua est a
est quae infallibiliter annexum habet consensum. Congruitas igitur non inest gratiae per se sumptae, sed includit aliquam respectum ad dispositionem et inclinationem hominis agentis; neque habetur ex eo solo quod homo sit consensurus, sed ex eo quod D. illam confert gratiam cui praevidebat esse consensurum.

N.B.: A.- NON DICIMUS efficaciam gratiae constitui:

- 1° Ex consensu voluntatis, hoc sensu quod a voluntate humana obveniat aut accrescat gratiae, efficacia virtutis.
- 2° Aut ex eo quod de facto voluntas consentiat, quod est efficacia connexionis quoad eventum.

B.- SED DICIMUS :

- 1° Non a consensu nostro virtutem accidere gratiae, sed a gratia voluntatem accipere virtutem consentiendi, quanquam voluntas retinet potentiam non consentendi; actualitas, rea litas, energia, virtus omnis est a gratia non a libertate.
- 2° Efficaciam gratiae a voluntate Dei pendere, quatenus Deus elegerit dare voluntati non quocumque auxilium etiam prorsus sufficiens, sed illud quod sciebat non rejectumiri (auxilium congruum).
- 3° Gratiam efficacem, in concreto, semper majorem esse in ratione beneficii quam gratiam sufficientem, quatenus inter alia dona excellit, utpote descendens a praedestinatione illa, a proposito illo, ab electione illa qua quibusdam Deus praeparat effusionem omnium divitiarum misericordiae suae.
- 4° In abstracto, np. in sua entitate nude inspecta, gratia efficax posset esse simpliciter minor quam gra-

tia sufficiens; in concreto autem major, inspecta
np. intentione divina et convenientia sua ad hanc
voluntatem, hic et nunc, movendam. P.282.

Haec gratia efficax dicitur efficax ab extrinseco, non ab intrinseco. Cf. theses 16 et 17.

Gratia efficax ab intrinseco ex natura sua CONSENSUM VOLUNTATIS
ad unum determinat.

Scd. nos, gratia efficax non est talis ex natura sua, quia voluntas posset dissentire (utpote non ad unum determinata, etsi de facto non dissentiet). Et proinde non potest dici efficax sine consideratione alicujus rei ab ipsa distinctae, ei extrinsecæ, quanquam cum ea infallibiliter connexae, np. voluntatis liberae, ac sic dicitur scd. nos efficax ab extrinseco.

Juxta nos enim gratia efficax a gratia sufficiente non differt in entitate ph̄ysica intrinseca auxilii, sed solum differt per denominationem extrinsecam, utpote a Deo data sub praescientia e t proposit o absoluto consensus obtinendi. P.260.

"Nous avons parlé de grâces égales en elles-mêmes, et non de grâces égales de la part de D.; ce qui es tout différent, car il est évident que si l'on considère l'égalité des grâces, non plus dans leur entité propre qui est la même, mais dans le choix que D. a fait pour ces 2 hoes, avec la prescience que l'un la laissera perdre et que l'autre la fera fructifier, il y a pour celui-ci de la part de D. un don bien plus grand, une faveur de choix" de Scorraille. Suarez, I.p.376. Cf. de la Taille: RSR, 1923, p.20 note.

NOTA : Probabilior.

PROBATUR : EFFICACIA GRATIAE eo systemate melius explicatur quod SOLUM :

1°- QUOAD LIBERTAM:

Servat rationem libertatis humanae;

2°- QUOAD VERÆ SUFFICIENTIAM GRATIAE:

Servat rationem verae sufficientiae in gratia mere sufficieni, qualis nobis innotescit ex fontibus revelationis;

3°- QUOD INFALLIBILITATEM CONNEXIONIS :

Dat rationem sufficientem infallibilitatis connexionis inter gratiam in actu primo spectatam et consensum voluntatis liberae; (R.1427,1573,1574);

4°- QUOD RATIONEM BENEFICII :

Servat rationem specialis beneficii in gratia efficaci praे gratia sufficienti; (R.1740,1830,1948,1985,2033);

5°- QUOD DOMINIUM PRIMAE CAUSÆ SCL. DEI:

Servat plenum ejus dominium circa actus liberos;

6°- QUOD MYSTERIUM :

Relinquit mysterium ubi naturale est, in Deo scl.;

7°- QUOD CONTRADICTORIA :

Nulla contradictoria docet, et haec oia. distributive et collective praestat.

Atqui sistema scd. quod D. dat hoc talem gratiam, qualen scit esse congruam ut ho. libere consentiat est solum quod haec omnia distributive et collective praestat.

Ergo...

MAJOR: stat ex eo quod haec explicationem rationabilem invenire debent, quae tamen intellectum non quietant. "Altiora te ne quaesieris, plurima enim supra sensum hominum ostensa sunt tibi". Ecli.3.22ss.

MINOR :

1°- QUOD LIBERTATEM:

Ab oibus admit_titur.

2°- QUOD VERAM SUFFICIENTIAM GRATIAE:

Ex eo quod efficacia intrinseca virtutis eadem est in gratia efficaci et sufficienti; proindeque etsi gratia sufficientis sit inefficax, in se tamen, ex natura sua, ab intrinseco est vere sufficientis, scd. proprietatem verborum, tribuens ap. sufficientiam ad operandum, ita ut defectus operationis non ex ejus insufficientia virtutis proveniat, sed ex libera voluntatis resistantia, non autem verbo tenus t. vere sufficientis. 3 CG 159:
Ad huius...

3°- QUOD INFALLIBILITATEM CONNEXIONIS:

Non enim videtur requiri infallibilitas causalitatis ab intrinseco, sed sufficere videtur infallibilitas ab extrinseco. Cum enim Deus in scientia sua viderit tale auxilium, optime contemporatum huic voluntati, ab hac libere voluntate non respui, et elegerit talem ordinem providentiae, jam omnino certum evadit ante consensum voluntatis, ex hoc ipso quod talis gratia datur, voluntatem huic gratiae esse consensuram. 3.1.3.
4 m. = Praedestinatio praesupponit praescientiam futurorum.

4°- QUOD RATIONEM BENEFICII :

Quatenus descendit ab electione illa qua Deus effusionem omnium divitiarum misericordiae suae quibusdam praeparat.

5°- QUOD DOMINIUM PRIMAE CAUSAE SCL. DEI:

Siquidem agnoscit absolutam subordinationem causae secundae ad primam, licet voluntas moveat se, determinet se, quin determinetur ad unum a causa prima. Billot (1), p.29: Concludendum..., p.32: In agente autem...; DTC. Grâce, 1665.

6°- QUOD MYSTERIUM :

Ultrò fatemur nos non posse mysterium sed saltem non fingimus nova mysteria non revelata. Eccli, 3.22; Rom. 11.33.

7°- QUOD CONTRADICTORIA :

Nulla, ut patet, docet systema expositum.

SCHOLION.-

De essentia molinismi et de ejus deversis expositionibus in secundariis. P.289ss.; DTC. Congr. i. v et Molinisme; Bellarmin: Grâce; Lessius; Concours, Liberté; - De Scorraille; Suarez I, p.355s., 467ss.; II, p.246ss.; Coudarc; Bellarmin; Van Sull; Leonard Lessius DA : Providence. Thomisme.

DIFFICULTATES : P.285-288; P. Comp.296; W.381ss.

TESSERA : Regula decima quinta ad sentiendum cum Ecclesia :

"Non debemus loqui multum de praedestinatione per modum consuetudinis; sed si aliquo modo et interdum semo de illa habebitur, ita habeatur, ut plebs non veniat in errorem aliquem, ut quandoque sollet, dicendo: si debeo salvari vel damnari jam determinatum est, et propter mea bona vel mala opera, jam non potest aliud evenire; et inde torpescentes negligunt opera, quae conducunt ad salutem, et profectum spiritualem animarum suarum.

E.- DE DISTRIBUTIONE GRATIAE.

- Thesis 19^a -

DEUS NEMINT GRATIAM SUFFICIENTEM DENEGAT, NEQUE FIDELIBUS, SIVE JUSTIS (1a p.), SIVE PECCATORIBUS ETIAM INDURATIS (2a p.); NEQUE INFIDELIBUS NEGATIVIS, AD SALUTEM ASSEQUENDAM (3a p.)

S.Th.1-2,112,3,4; Suarez: De Grat.1.4,cc.7-19; Bellarm.: De grat. et arb.1.2,cc.1-9; P.291-305; W.345ss.; Mazz.,782s.; Pohle, 167ss.; DTC: Grâce,1595s.; Ber.; DA: Salut des infidèles; DTC : Infidèles (Salut des); Billot: De personali et originali peccate, p.90ss.; A. du C.:1925. 360ss.; 1929,831ss.; 1933.

ADULTUS: qui potest distingue inter bonum et malum morale.
(Abstrahendo a determinatione temporis quo ho. aliquis statum illum attingit).

IN THESI agitur de solis adultis, et quidem reduplicative sump-tis; unde non agitur

- de iis qui nondum rationem adepti sunt;
- aut de iis qui rationem amiserunt post. pecc. commissum;
- aut de iis qui moriuntur dum peccant.

GRATIA SUFFICIENS:

PECCATOR COMMUNIS est ille qui omnem Dei timorem non penitus excusavit.

EXCAECATIO consistit in subtractione divinae illustrationis et in positiva judicii perversione.

Excaecati salutaria non intelligunt vel non apprehendunt e t perverse de rebus ad salutem spectantibus judicent.

Jam in excaecatione inoluditur aliqua obduratio sed obduratio sequitur excaecationem; quod enim excaecatio est in intellectu et judicio, hoc obduratio est in voluntate et affectu.

OBDURATIO consistit in firma et obstinata adhaesione affectus ad aliquod malum, propter speciem quamdam boni; qua fit ut neque

externis monitis, neque internis inspirationibus, neque flagellis, neque promissis dimoveri possit, sed velut saxum se ad omnia obdurat et impenetrabilem praestet, nisi maiore quadam vi divinitus impellatur. (Cf. Lessius: De Perf. div. l.13,c.14,nn.76-83.) (Sed saepe saepius haec voces indiscriminatim adhibentur.)

PECCATOR INDURATUS (obcaecatus, obdurus, obstinatus) est ille qui habet obstinationem in peccato. (De Ver. 24.11)

OBSTINATIO importat aliquam firmitatem in peccato per quam quis a peccato reverti non possit. 1-2.79.3.

PERFECTA: in damnatis.

IMPERFECTA: qua scil. habet aliquis ita firmitatem voluntatem in peccato, ut non surgant motus ad bonum nisi debiles; inde conversio redditur valde difficultis. Causae huius obstinationis sunt:

- a) positiva interna: ipse peccator qui ex consuetudine malos habitus contraxit, obdurationem np. voluntatis et obcaecationem intellectus, propter perversionem judicii ortam ex impietu passionum. V.g. Sap.11.16-27.
- b) positiva externa: diabolus eiusque adjutores; (causa occasionis et moralis)
- c) externa, negativa et permissiva: Deus per subtractionem abundantioris gratiae actualis. 1-2.79.3. v.g. Rom.1.28; R.1830, 1907.

Sed praecipua causa est ipse peccator tum efficienter, tum meritorie.

Dicimus quod quilibet peccator sive communis, sive induratus, si post peccatum aliquo tempore rationis compos vivat, gratiam sive proxime, sive remote sufficientem a Deo aliquando i.e. suo tempore recipiet, ut a peccato resurgere possit et nova peccata vitare. Dummodo quis vivat post pecc., jam habetur signum: misericordiae divinae.

PROXIME SUFFICIENS i.e. sufficiens ad hunc determinatum actum salutarem ponendum.

REMOTE SUFFICIENS i.e. non sufficiens ad hunc determinatum ac-tum salutarem ponendum, sed ad alios actus quibus disponitur homo, vel impetrat proxime sufficientem.

Licet non semper habeat peccator gratiam qua hic et nunc justi-ficationem consequi possit, habet tamen gratiam qua possit orare et se ad justificationem disponere. DTC: Grâce, 1600.

INFIDELIS: Tres classes distingui possunt:

POSITI I sunt ii qui fidei sufficie*nter* propositae adhaerere recusant,
vel (1) quia ab ea exciderunt per apostasiam,
vel (2) quia eam amplecti noluerunt.

IN THESI, non affir de positivis; quidquid enim de peccatori-bus dicetur, eis potest applicari.

NEGATIVI (3) sunt ii quibus fides vel nullo modo, vel modo in-sufficienti proposita est.

DICIMUS Deum tali infideli dare gratias sufficientes ut possit pervenire ad fidem supernaturalem, (Dz.1173), et per fidem ad jus-tificationem perveniet.

AGITUR in thesi de facto, non de modo collationis gratiae.

ADVERSARII :

Lutherus et Calvinus tenent omnibus etiam justis, deesse auxili-um necessarium ad praescepta Dei adimplenda. Dz.776,817.

- Jansenistae. Dz.1092,1096,1295.

Pauci catholici putaverunt Deum aliquando denegare gratiam vere sufficientem peccatoribus induratis: Banez, Ledesma, Gonet.

NOTA :

Contra Protestantes et Jansenistas: De Fide Def. Dz.828,1092.

Quoad peccatores induratos: Certa et communis.

Quoad infideles negativos : Certa communis

Quoad peccatores communes : Theologice certa.

130

PPRATORI 1^a p.: QUOD JUSTOS.

V.B. Argumentum valet etiam pro justis extra Ecclesiam catholicae, licet abundantior fons gratiarum sit in Ecclesia.

1°. EX S.S.:

Deus non denegat justis gratiam sufficientem ad salutem consequendam, si justus potest omnia peccata mortalia vitare;

Atqui justus potest omnia peccata mortalia vitare.

Ergo...

MAJOR : evidens.

MINOR : probatur: I Cor.10,13; I Jo.5,3-6; Mt.11,25-30;
Ps.26,1; Rom.5,8-10; 8; 8.24.

2°. EX DOC.ECCL.:

a) Deus justificatos non deserit nisi ab eis prius deseratur:
Dz.804,806,1794,979,980.

b) Deus impossibilia non jubet: Dz.200,804,828,1092,1519.

c) Oes. perseverare possunt, si volunt: Vide th.9.

3°. EX FP.:

a) D. impossibilia non jubet v.g. R.1220,1795.

b) Oes. justi perseverare possunt si volunt v.g. R.1177,1945,1955s.

c) D. nunquam deserit hom., nisi prius ab illo deseratur; v.g.
R.1792,1869,1954,1960,2026,2029,2227,2232,2255. Cf. R. Index
Theologicus nn.310, 318,344.

4°. RATIONE :

In Justo tollitur deordinatio illa, qua peccator incapax fiesbat
quia, peccata mortalia vitandi. 1-2.109.4 et 8.

5º- CUM TERMATUR experientia qua scimus plures sanctos nunquam mortaliter peccasse.

6º- PROBAMUS existere gratiam vere sufficientem; sed si non daretur saltem justis, quibusnam daretur?

PROBATOR 2° p. : QUOD PECCATORES ETIAM INDURATOS.

A.- QUOD PECCATORES COMMUNES.

1º- EX S.S.:

Deus vult: a) salutem omnium hominum, et
b) conversionem oium. peccatorum;

Atqui ad salutem hominum et conversionem peccatorum, gratia Dei est absolute necessaria;

Ergo Deus peccatori etiam indurato non denegat gratiam.

MAJOR: a) 1 Tim.2,4ss.; Mt.11.28.

b) Ezech.33,7-16; 18,23,30; Sap.11,24ss. et c. sequens;
Lc.5,32; Lc.15 (prodigus); Is.1.18; 65,2; Prov.1.23ss.;
Act.7.51; Rom.2.4ss.; 2 Pet.3.9.

2º- EX DOC. ECCL.:

- a) Ecclesia obligat fideles peccatores ut singulis annis recipient sacramenta Poenitentiae et Eucharistiae. Dz.43,167,437,1033.
- b) 200; 319; 430; 607,627ss; 639,894,897-899 (Contritio perfecta)
911.

3º- EX LITURGIA :

- a) Missae Votivae: (ad tollendum schisma, pro remissione peccatorum, ad postulandam gratiam bene moriendi.)
- b) In Credo: "qui propter nos et propter nostram salutem" descendit...

c) In litaniis :

- 1) D. cui proprium est misereri semper et parcere.
- 2) Ineffabilem nobis, Dne., misericordiam tuam clementer ostende.

d) Innumerabiles sunt orationes Ecciae in quibus recurritur ad misericordiam divinam.

e) Ex quasi oibus officiis in Missali et Breviario, tempore Quadragesimali et Adventus, etc.

4°- EX PP.: R.1150,1220,1405,1795,1830,2097,2227,2242.

5°- EX TT.:

- a) Libertas adjuta gratia semper redire potest ad amicitiam D.;
- b) Nullum est peccatum irremissibile. P.297ss.; Comp. 270. S.Th. 3.86.1; De Ver.24.11.

6°- EX RATIONE :

Ois. fidelis tenet servare mandata Dei et vivere juxta fidem suam; omni peccatori incumbit obligatio conversionis; omnibus suis fidelibus Ecclesia imponit praeceptum recipiendi, singulis annis, sacramenta Poenitentiae et Eucharistiae.

Atqui haec omnia impossibilia sunt ei cui Deus denegaret gratiam.
Ergo...

B.. QUOD PECCATORES INDURATOS IN SPECIALI.

D. eis dat gratias sufficientes, nam :

- a) Nullum peccatum nec ullus numerus peccatorum de quibus ho. nequeat veniam obtinere. (3.86.1)
- b) In S.S. et PP. misericordia Dei describitur ut se extendens usque ad extremas miserias. R.1220,1405,1830,2097,2232.
D. cui proprium est misereri semper et parcere.
- c) D. vult conversionem omnium indiscriminatim peccatorum.

- d) D. invitat oes. peccatores ad poenitentiam.
- e) D. invitat etiam obstinatos ad poenitentiam aut impoenitentiam eorum redarguit.
- f) Obduratio non immittitur a Deo nisi ut praecedentis peccati poena et haec poena est semper medicinalis. R.1830,1907; Vide Skrinjar in Biblica: 1930.291-321; 426-449; 1932.27-43.
- g) D. dat tot occasiones conversionis, tot auxilia externa, ut nequeat in dubium revocare quin eodem tempore etiam det excitationes internas ad conversionem sufficientes. R.1830,1907.
- h) N.B.- EVITER LE DIRE: Il y a pour chaque individu un nombre déterminé de péchés, au delà duquel Dieu n'accordera plus de grâces.

PROLATUS 3^a p.: QUOD INFIDELES NEGATIVOS.

1°- EX S.S.:

a) D. nihil odit eorum quae fecit (Sap.11.24s.) et vult oes. salvos fieri (1 Tim.2.4; cf. 1 Tim.4.10).
Sapientia omnes vocat (prov.1,20; 8.1); Xpus est propitiatio pro peccato totius mundi (1 Jo.2.2), lux mundi (Jo.1,9;8.12); Rom. 11.32; 2 Cor.5.15; Ps.15.7.

Atqui haec omnia vix consistarent nisi valerent etiam de infidelibus negativis qui magnam partem mundi constituant.(1.000,000,000)

Ergo etiam infidelibus negativis Deus non denegat gratiam.

b) Ex toto Evangelico Lucae, cuius scopus est ostendere quod salus offertur omnibus Gentilibus et non tamen Judaeis.

c) Ex epistolis Pauli, Apostoli Gentium; salus non est pro solidis Judaeis sed etiam et pro Gentilibus.

2°- EX DOC. ECCL.:

Dz.1068,1096,1294s.,1376-9,1521s.,1646,1648,1677,1793,3026(160a et b).

Encyclica: Annum sacrum (1899) AAS. 31.646ss. (649)

Mortalium animos. AAS. 1928. 5ss.

Miserentissimus Redemptor. AAS. 1928. 165ss.

Devotio et Consecratio ad SS.Cor Jesu.

3° EX LITURGIA:

V.g. Orationes feriae 6ae Maj. Hebd.; Missa pro fidei propagatione; Missa contra paganos.

4° EX PP.: v.g.

R. 12,389,622,1053,1158,1202,1211,1279,1313,1343,1366,1461,1539, 1791,1968,1986,2020,2030,2046s.,2227,2286,2358.

Si aliquando negare videntur, tunc agunt de gratia abundantia et efficacia sicut v.g. Auctor de Vocat. Gent. I.2,c.25. Si ubi distinguit inter benignitatem generalem et misericordiam specialem.
(PL 51.710ss.)

5° EX TT.: 1-2,89.6; De Verit.14.11.1m; 18.3; S. 1.4.c.18; P.302ss.

6° EX RATIONE:

Sapientiae divinae conforme videtur ut omnes omnino homines eleventur ad ordinem supernaturalem;

Atqui Deus sibi debet non denegare gratiam sufficientem ad fidem et salutem iis quos elevat ad ordinem supernaturalem et qui fidei sunt capaces.

Ergo etiam infidelibus negativis Deus non denegat gratiam sufficientem ad salutem. P.304s.

SCHOLION 1.- DE BONA FIDE,

Il ne peut y avoir aucune raison de douter de la bonne foi de ceux dont la position nous semble la plus illogique, - ceci bien entendu généralement parlant. Puisque je suis sur ce sujet je me sens obligé d'ajouter mon témoignage à celui du Cardinal Manning et de beaucoup d'autres: je crois que la grande majorité des anglicans sont de la plus absolue bonne foi, ou si vous voulez, qu'ils sont dans l'ignorance la plus inconcevable (Cf. Dom Bède Caw... De l'anglicanisme au Monochisme). - Comment n'en irait-il pas de même des luthériens, des calvinistes et des orthodoxes grecs, pour des raisons analogues. (Pinard de la Boulaye. Etudes,209.642)

Une pauvre femme turque, baignant les mains du franciscain qui avait guéri son fils, lui dit avec larmes: "Père je prierai de ton coeur Allah pour que vous vous convertissiez et que devenu musulman, vous veniez en paradis". (Rev.Thom.,1905.663)

SCHOLION 2.- DE INEQUALITATE GRATIARUM.

N.B.- Nulla acceptio personarum apud Deum, hoc sensu quod nemini D. denegat gratiam suffic. ad salutem; qua non obstante, negari negquit quod D. aliquibus dat plures gratias quam quae sunt absolute sufficientes.

- a) Ex s.s.: Mt.11.21; 20,14; Rom.12.3ss.; 9.25ss.; 1 Cor.12.11; Ecol. 11.23.
- b) Ex FF.: v.g. R.1456,1495,1821,1925,1984,1995,2028,2277.
- c) Ex vita sanctorum.
- d) Experientia.

¶ HUIUS INEQUALITATIS :

Prima gratia: ex beneplacito divino.

Gratiae subsequentes:

- 1) a cooperazione hois. "Nemo scit quantam perfectionem acquireret si semper gratiae cooperaretur" (S.Ign.);
- 2) A fervore in Ecclesia;
- 3) Praesertim ex Dei beneplacito.

Sed remanet mysterium, quia nullae regulæ a priori dari possunt:
"O altitudo".

SCHOLION 3.- Quomodo peccatores provocantur ad conversionem. Lege Mazz., 794-777.

SCHOLION 4.- Theoriae de modo quo infideles ad fidem pervenire possunt. P.304; UTC: Salut des infideles 1600 ss.

- a) Theoria praedicationis.
- b) Theoria observationis legis ntlis. qua ad justificationem pertinent.
- c) Theoria gratiae satis. quoad modum.
- d) Theoria fidei implicitae et internae illuminationis.

SCHOLION 5.- De natura gratiae qua infideles ad salutem vocantur. Varias theoriae.

DIFFICULTATES: W.348ss.; 352ss.; Mazzella,828ss.; Ber.421ss.;446sa.

TESSERA.

"Au premier regard, la différence entre deux hoes, appelés de la même manière, et dont l'un répond à l'appel lorsque l'autre y résiste, semblerait résider uniquement dans leur acte libre. Augustin porte la question plus haut et plus loin, avant l'instant où l'hoe fait usage de sa liberté.

Il établit que l'acte de foi lui-même est un don de D.. Celui qui correspond de fait à l'appel divin peut n'avoir pas reçu plus de secours, il a certainement reçu plus de bienfait et partant plus de grâce; et même en un sens plus de secours puisqu'il l'a reçu au moment opportun. Un appel rendu efficace par la correspondance effective de l'homme est une plus grande faveur que le même appel non suivi d'effet par la résistance de la volonté libre.

Or la raison dernière de cette prédilection divine, appelant tel homme au moment où D. prévoit qu'il suivra l'appel, ne saurait consister dans l'acte même de l'homme, ni dans la prévision de cet acte. C'est le MYSTERE DE LA DISTRIBUTION DES GRACES que D., en vertu de sa prescience, sait devoir être efficace pour l'un et inefficace pour l'autre: mystère qui arrache à S.Paul cette exclamation : O altitudo.

(Prat : S. Paul I. 299.)

* * *

GRATIA : (pp.4,5)

Increata (1.38.2)	Dei Christi
Creata (1-2.109ss.)	
patriae (1.12.5)	
viae	
late dicta	Supernaturalis
stricte dicta (suis.)	quoad substantiam
externa	quoad modum
interna	
gratis data (1-2.111.4,5)	
gratum faciens (1-2.111.1)	
habitualis, sanctificans (1-2.110)	
actualis (1-2.109.6) — (pp.4,5)	
ut sanans (1-2.109.2)	
ut elevans (1-2.109.4)	
ut movens (1-2.109.6,9) (p.19)	

GRATIA ACTUALIS (pp.70-81) (88-96)

Excitans (Dz.797)	Sufficiens (Dz.1296)	praeclusive (= vere)	remote	Prae-veniens (antecedens)
		negative (= mere)	vel	
		positive	proxime (pp.97-	
				vel
				Concomitans (cooperans)
				vel
				Subsequens
Adjuvans (Dz.797)		operans (1-2.111.2)		(1-2.111.3)
		cooperans (1-2.111.2)		

GRATIA EFFICAX (p.103s.)

- Quoad virtutem
- Quoad eventum
- Quoad antecedenterem connexionem.

EFFECTACIA GRATIAE (pp.110-113)

- Virtutis
- Connexionis
- Consequens
- Antecedens
 - Affectiva (Praedestinatio : 1.23)
 - Cognoscitiva (Scientia Dei: 1.14)
 - Objectiva.

EFFICACIA GRATIAE ANTECEDENS OBJECTIVA "explicatur" per

- Praedeterminationem physicam (p.113s.)
- Delectationem victricem (p.118s.)
- Vocationem congruam (p.121s.)

(Cf. Francis Thompson : The hound of heaven)